

ANALOGI

6

2009

HAMINAN, HÄMEENLINNAN, KOTKAN, LAHDEN, LAPPEENRANNAN, TAMPEREEN JA TURUN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 17.12.2009

Toiminnanjohtaja
Altti Moisala:

"Autuaita ovat *ekologisesti* heränneet!"

SIVUT 4–6

Jumalanpalvelus- ja toimintasivut:

HAMINA 31–33, HÄMEENLINNA 34–36, KOTKA 37–41, LAHTI 42–45, LAPPEENRANTA 46–49, TAMPERE 50–53, TURKU 54–57

ANALOGI HAASTATTELEE

4-6 Ympäristöasioissa kaikki näkökulmat relevantteja

Altti Moisan haastattelu.

Isä Hariton

KESKUSTELUA KIRKON KANONEISTA

8 Kirkon kanoninen perinne velvoittaa

Metropoliitta Johannes

HENGELLISTÄ OPETUSTA KIRKOSTA JA VALTIOSTA

8-10 Taas ja taaskin rukoilkaamme...

Isä Markku Toivanen

(1) KIRKKO YMPÄRISTÖTALKOISSA

11-12 Ortodoksisen kirkon ympäristöohjeisto

Minna Rasku

(2) KIRKKO LUO YMPÄRISTÖTEOLOGIAA

12-13 Luomakunnan pyhittämiseksi

(3) KIRKKO LUO YMPÄRISTÖTEOLOGIAA

14-15 Maailma kirkossa

Pekka Metso

KESKUSTELUA KIRKOSTA JA POLITIIKASTA

16-17 Piispainkokous sai myös hyvää palautetta

Isä Jyrki Härkönen

KESKUSTELUA KIRKOSTA JA POLITIIKASTA

18-19 Ortodoksipappi poliitikkona.

Isä Mitron tie mepiksi

Rovasti Veikko Purmonen

JOULUN KERTOMUS RAAMATUSSA

20-21 Luola vai talli?

Isä Mikael Sundkvist

JOULUMUISTOJA PETSAMOSTA

22-23 Elämysmatka Einon maailmaan.

Eino Taivalantin haastattelu

Mikko Junes

26-28 Exlibriksissä ortodoksista symboliikkaa

Tauno Piironen

NAISELLISUUS JA HENGELLISYYS

29 Rakkauden ilmestys

Henna Paasonen

KIRKOLLISKOKOUKSEN TUNNELMIA

22-23 Avoimuus valttia

Isä Heikki Honkamäki

ORTODOKSINEN LÄHETYSYÖ

30 Minustako missiottiimiläinen?

Anu Danouzi

Seurakuntien toiminta

Vakiopalstat

31-33 HAMINA Kouvola

34-36 HÄMEENLINNA Forssa

37-41 KOTKA Loviisa

42-45 LAHTI Heinola, Hyvinkää

46-49 LAPPEENRANTA Imatra

50-53 TAMPERE Pori

54-57 TURKU Rauma, Salo

3 Pääkirjoitus, isä Hariton

3 Ajassa liikkuu, isä Markus Aroma

7 Metropolialta, Ambrosius

17 Ortodoksit Euroopan vuorovaikutuksessa, arkkipiispa Leo

24 Luostaripalsta, igumenia Marina

25 Kirkkomusiikin helskyyttäjä

Jaakko Olkinuora

58-59 Lapset ja nuoret, Leena Lomu

Seurakuntien tapahtumia

33 HAMINA / Miksi vietetään kahta joulua?

39 KOTKA / Ikonimaalari pappilasta

40 KOTKA / Ortodoksisena varusmiehenä

41 KOTKA / Jaroslavin ikonit kiinnostivat / Kirkossa on turva ja rakkautta / Pyhän Nikolaoksen nurkka

45 LAHTI / Pyhittäjä Arsenin reliikki Hyvinkään kirkkoon

49 LAPPEENRANTA / Kirkkopuku Lappeenrannan naisväelle

52 TAMPERE / Säveltäjä Leonid Bashmakoville director musices -arvonimi

52 TAMPERE / Porilaisilla musiikin kyllästämä luostarimatka

Miksi kirkosta erotaan?

53 TAMPERE / Koulun joulujuhla iltayöstä kirkon huomassa Porissa

56 TURKU / Arsenin ikoninäyttely Taidekappelissa

57 TURKU / Kristus syntyy, kiittäkää! / Turun pääkirkkoon uusi isännöitsijä

RADIO • TV

TO 24.12. RADIO klo 18.00-18.40, jouluaaton rukoushetki, Lappeenranta, Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko

PE 25.12. RADIO klo 8.00-9.00, liturgia, Joensuu, Pyhän Nikolaoksen kirkko

LA 26.12. YLE TV 1, klo 10.00-12.00, toisen joulupäivän liturgia Pyhän Nikolaoksen katedraalista Kuopiosta, toimittaa KP arkkipiispa Leo

TO 31.12. RADIO klo 18.00-18.40 uuden vuoden ehtoopalvelus, Helsinki, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

SU 10.1. RADIO klo 11-12, liturgia, Jyväskylä, Kristuksen ylösnousemisen kirkko

LA 16.1. RADIO, aamuhartaus, arkki-mandriitta Andreas Larikka, Helsinki

TI 19.1. RADIO, iltahartaus, TM, kasvatustasiain koordinaattori Sirpa Okulov, Kuopio

SU 24.1. RADIO klo 11-12, liturgia, Kuopio, Pyhän Nikolaoksen katedraali

LA 6.2. RADIO, aamuhartaus, pastori Aarne Ylä-Jussila, Lappeenranta

SU 7.2. RADIO klo 11-12, liturgia, Vaasa, Pyhän Nikolaoksen kirkko

SU 14.2. RADIO klo 18.00-18.50, sovintosunnuntan ehtoopalvelus, Joensuu, ortodoksinen seminaari, Johannes Teologin kirkko

TI 16.2. RADIO, iltahartaus, rovasti Jarmo Hakkarainen, Joensuu

Tampereen kirkko 110 vuotta

■ Tampereen kirkon juhlissa dir. cant. Jarmo Lehto johti yhdessä esiintyneitä Uspenskin katedraalikuoroa ja Tampereen kirkon kuoroa. Ks. s. 52.

KMR

Seuraava Analogi 1/10 ilmestyy 11. helmikuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä toimitukseen viimeistään keskiviikkona 13. tammikuuta.

- **Julkaisija:**
Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan, Tampereen ja Turun ortodoksiset seurakunnat
 - **Kustantaja:**
Kotimaa-Yhtiöt Oy
Kymmenes vuosikerta, painosmäärä 10 000 kpl.
 - **Päätoimittaja:**
Kari M. Röntilä, puh. 040 550 6272
 - **Graafikko:**
Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi
 - **Toimitus:**
Rautatiekatu 52 E, 13210 Hämeenlinna
 - **Sähköposti:**
analogi@kotimaa.fi tai
analogi.toimitus@pp.inet.fi
 - **Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:**
Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, puh. 020 610 0355 (ti–pe klo 9–13)
 - **Julkaisuneuvosto:**
Kirkkoherra Markus Aromaa (pj.), kirkkoherra Aki Leskinen (vpj.), kirkkoherra Ion Durac, kirkkoherra Leo Huurinainen, kirkkoherra Veikko Litsin, kirkkoherra Markku Toivanen, kirkkoherra Timo Tynkkynen, isä Gaius Sahlberg, päätoimittaja Kari M. Röntilä, Maria Hokkinen, Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes, Leena Karjalainen, Leena Lomu, Eeva Manni ja Marita Nieminen.
 - **Toimituskunta:**
Mikko Junes, Anne Jurvanen, Esko Nikander, Simo Ojanen
 - **Tilauhinta**
21 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa
 - **Ilmoitushinnat (sis. alv):**
1/1-sivu 1200 euroa
1/2-sivua 650 euroa
1/4-sivu 500 euroa
1/8-sivu 250 euroa
 - **Ilmoitusmyynti** (kaupalliset ilmoitukset):
Kotimaa-Yhtiöt Oy, myyntineuvottelija Vappu Kuusiniemi, puh. (014) 619 824 tai 040 486 6726, vappu.kuusiniemi@kotimaa.fi; aineistot: ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
- Painopaikka: Kirjapaino Uusimaa,
Porvoo 2009
ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

Jumalan ilmestyminen, teofania. Herramme Jeesuksen kristuksen kaste, 6. l.

Oi kuusipuu, joulun luomupuu...

Tässä lehdessä käsittelemme Valamossa marraskuussa pidetyn kirkolliskokouksen hyväksymiä kirkon ja seurakuntien ympäristöohjeita. Ohjeiden viesti on yksinkertainen: meidän on tiedettävä, miten kirkkona olemme vastuussa omalta osaltamme yhteisestä ympäristöstämme. Kyse on moraalista päätöksistämme ja valinnoistamme, mutta kirkon kannalta kyse on myös teologiasta, toisin sanoen oikein elämisestä Jumalan luomassa maailmassa. Näiden aika erilaisten näkemysten nivominen yhteen on käytännön teologiaa ja vastuunkantoa. Näissä asioissa törmäävät toisiinsa mielipiteet, katsomukset ja yhteisöjen ja yksityisten ihmisten tarkoitushakuiset tarpeet, toiveet ja intohimot. Tiivistäen voisi sanoa, että teologisesti niin konkreettista ja ideologista raskasta pohdittavaa, kuin ekoteologia ja siihen liittyvä moraalifilosofia ovat, tuskin helposti kohdataan. Sen vuoksi oli ihailtavaa – ja ihmeteltävää –, että kirkolliskokous hyväksyi mukisemat vain yhtä vuosilukua korjaamalla kokonaisuus sille tarjotun ekopakettin.

Ekoteologian suuri ongelma sisältyy käsitykseen luonnosta. Darwinistinen kehitysoppi tarkastelee luonnon historiaa ainakin toisesta näkökulmasta kuin perinteisesti tulkittu Genesiksen alun luomiskertomus tai Raamatun eskatologinen tekstiaines. Kirkkona me olemme ehdottomasti aina teologinen arvoyhteisö, jolloin kirkon näkemys luonnostakin on väistämättä erilainen ja painottuu toisin kuin ideologisesti erilaiset lähestymistavat ja maailmankatsomukset. Meidän ongelmamme on siinä, että ekoteologian varsinainen ydin on käytännön ratkaisuissa ja toimenpiteissä, olkoot niiden perustelut sitten minkälaisia tahansa. Oikea kirkon ekoteologia edellyttää loputtomasti pieniä, yksinkertaisia ja yksityiskohtaisia malleja ja päätöksiä arjessa siitä, miten me saavutamme hyvän ekologisen elämänjärjestyksen. Tämä taas – nurinkurista kyllä – edellyttää meiltä tietoista, selvää, päämäärähakuista teologista ja moraalista pohdintaa siitä, mikä on ensisijaista ja mikä kuuluu kirkon syvään ja keskeiseen olemukseen. Vakavasti otettu kirkollinen ekoteologia taiteilee käytännön, todellisuuden ja jumalauskon suhteen hegeliläisen kolmiparametrin mukaisesti teesin ja antiteesin kautta synteisiin. Teologisen teorian ja käytännön vaatimusten tulee muodostua kirkossa vastaanotetuksi uskonsisällön osaksi, mikäli täysin vakavasti suhtaudumme elämäämme saastuvassa maailmassa.

Mitä saimme kirkolliskokoukselta? Se päätti kamreeriteologian mukaisesti, että kirkollishallitus perustaa seurantar ryhmän seuraamaan ohjelman toteutumista vuosittain seurakuntien toimintakertomusten pohjalta sekä tarkastamaan hiippakuntien ja keskushallinnon ympäristöohjelmat.

Kari M. Röntilä (isä Hariton)

Ajassa liikkuu

Miksi elämässämme on niin vähän iloa? Siksi, että me otamme itsemme jatkuvasti liian vakavasti.

Isä **Thomas Merton**
(käännös isä **Markus Aromaa**)

Analogin julkaisuneuvosto ja toimitus toivottavat kaikille
Hyvää Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta!

Ympäristö- asioissa

kaikki näkökulmat relevantteja

KUVAT: KARI M. RÄNTILÄ

Altti on lapsuutensa ja nuoruutensa ajan asunut Helsingissä ja jonkin aikaa Turun lähellä Liedossa. Opiskeltuaan Helsingissä ympäristönsuojelutiedettä hän muutti vaimonsa kanssa Hämeenlinnaan. Vastuunsa ympäristön suojelemiseen hän on tuntenut varhain.

– Ympäristöasiat ovat usein monipolvisia ja vaikeaselkoisia ja sisältävät lähtökohtaisesti aina monta näkökulmaa. Myös moraalisesti ja yhteiskuntatieteellisesti ne ovat moninaisia, ja kaikki näkökulmat ovat relevantteja, niin erilaiset luonnontieteelliset, yhteiskuntatieteelliset kuin moraalis-eettisetkin näkökulmat. Ne muodostavat kohtalaisen suuren moninaisuuden, josta pitää kaivaa esiin poliittisesti toteuttamiskelpoisia kokonaisuuksia.

– Hyvien päätösten tekeminen ympä-

Toiminnanjohtaja **Altti Moisala** on ympäristöasioiden asiantuntija. Kirkon ympäristöohjeita työstäneen työryhmän sihteerinä hän toivoo, että seurakunnissa ryhdyttäisiin nyt kriittisesti mutta päättäväisesti sanoista ympäristötekoihin.

ristöasioissa vaatii keskustelua eri näkökulmien ja eri ihmisten välillä ja kompromissien hakua. Tarvitaan yhteistä tiedonmuodostusta ja yhdessä miettimistä, mitkä asiat ovat tärkeitä. Jo ongelman varsinaiseen selvitysvaiheeseenkin sisältyy poliittinen ulottuvuus. Hyviä päätöksiä syntyy yleensä sellaisissa tapauksissa, joissa eri näkökulmilla on ollut jokin vaikutus prosessin aikana.

Relevantti luomisusko

Ajatukseen siitä, että Jumala olisi luonut ympäristön ja luonnon, Altti toteaa yksikantaan, että se on relevantti näkökulma!

– Kyllähän siitä seuraa erilainen suhde luontoon ja ympäristöön. Silloin asioissa on olemassa jokin korkeampi vahti, joka katsoo päältä, mitä tässä nyt tehdään.

– Se antaa päämäärän ja tarkoituksen sille, mitä tapahtuu. Se antaa ihmisille päämäärän toimia koko luomakunnan hyväksi. Mitä itse olen ymmärtänyt ortodoksisesta teologiasta, ei ihmisen ja luonnon vastakkainasettelulle ole oikein pohjaa ortodoksisessa luomiskäsityksessä. Roo-limme tulee esiin siinä, että me viemme luomakunnan kohtaloa eteenpäin omilla ratkaisuiltamme. Jumalan tahto taas näkyy siinä, että ihminen itse voi tosiaan tehdä niitä ratkaisuja, joilla luomakunnan kohtaloa viedään eteenpäin.

Ympäristöohjeet kirkossa ensimmäistä kertaa

Ortodoksisen kirkon ympäristöohjeita tehnyt työryhmä joutui luotsaamaan ympäristöasioita kirkossa ensimmäistä ker-

taa. Virallinen suhtautumistapakin niihin jouduttiin muotoilemaan alusta alkaen.

– Ortodoksisen ja luterilaisen kirkon erot ympäristökysymyksissä voi karrikoita siten, että luterilaisilla on välineellisempi suhtautumistapa niihin, ortodokseilla taas holistinen luomakunta-ajatus. Kuitenkin tätä ortodoksista hyvää on ollut hyvin vaikea saattaa käytännön tasolle, kun taas luterilainen ekoteologia on jo aikaa sitten toiminut käytännössä.

– Kauan on kestänyt, että ortodoksisessa kirkossa ruvetaan konkreettisesti pohtimaan toimintaamme luomakunnassa. Silti tuntuu, että teologiset välineet siihen ovat valmiina. – Teologiset valmiudet ovat hyvin vahvasti sidotut ortodoksisen perinteeseen, ja vastaavasti konkreettisista mahdollisuuksista saamme tietoa luterilaisen kirkon ansiosta, koska siellä on jo pitkään mietitty, mitä seurakunnat tekevät ja minkälaisia ympäristövaikutuksia niiden toiminnalla on.

Altti tunnustaa sen, ettei kirkossa voida antaa ympäristöohjeita miettimättä, mitä ne käytännössä tarkoittavat teologisesti.

– Ortodoksisessa perinteessä menään joskus äärimmäisyyksiin siinä, että mietitään kolmesataa vuotta jotakin teologista ongelmaa, ennen kuin uskalletaan tehdä mitään. Ohjeissa lähtökohtia ja teologiaa on riittävästi sen sanomiseksi, mitä seurakunnissa pitäisi tehdä. Teologia kytkeytyy moraalisiin ja etiikkaan, siitä haetaan virikkeitä ja heijastuspintaa.

Ohjeissa on ollut tavoitteena vuoropuhelu teorian ja käytännön välillä. Altti pohtii, ettei tavoite ehkä ole toteutunut toivotussa määrin.

– Kun puhutaan kirkon jäsenille ja työntekijöille tarkoitetuista ympäristöohjeista, on niiden perustuttava kirkon ajatteluun, toimintaan ja perinteeseen. Muuten ne jäävät irralliseksi ohjekokonaisuudeksi, jonka voi ladata vaikkapa luterilaisen kirkon nettisivuilta tai mistä tahansa muualtakin. Niissä on pitänyt ottaa myös huomioon se, mitä käytännössä seurakunnissa tapahtuu, mitä siellä tehdään ja mitä vaikutuksia ohjeilla on. Nämä kaikki kolme, ohjeistus, käytännön työt sekä periaatteet, jotka vaikuttavat työskentelyn taustalla, pitää saada toimimaan yhdessä ennen kuin pystytään tuottamaan kokonaisuus, jolla on tulevaisuutta. ▶

■ Altti toivoo, että kirkon ympäristöasioita pohtimaan asetetaan vakituinen työryhmä, joka jatkaa ympäristöohjeet laatineen toimikunnan työtä, kehittää, ottaa palautetta, jakaa tietoa ja yrittää kirkon tasolla ratkoa ongelmia.

► Ekologisesti tietoinen ihmisyy

Altti ei yhdy ajatukseen rationaliteetista ekologisen tietoisuuden ainoana pohjana. Tällöin ihminen ei itsenäisenä subjektina tarvitsisi juuri mitään ylimääräistä viitekehystä ymmärtääkseen ekologisen vaaran todellisuuden, sillä hän tiedostaisi tämän vaaran automaattisesti ilman uskontoa, ilman teologiaa tai ilman poliittisten liikkeidenkään tarjoamaa taustatukea, ja hän osaisi ryhtyä tarvittaviin tekoihin. Näin ajateltuna voitaisiin myös kyseenalaistaa teologian asema kokonaiskuvassa ja kysyä, mihin sitä ylipäänsä tarvitaan.

– Ei se noin mene! Sellainen ympäristöasioiden esittämistapa, joka on irrallaan kaikista uskonnollisista, aatteellisista, poliittisista tai moraalisisista kysymyksistä, ei vetoa kehenkään. Nykypäivän erilaisten ihmisryhmien yhteiskunnassa on haasteellista se, että ympäristöongel-

herrojen ja papiston työn tueksi. Muilla kielillä näitä tekstejä on, mutta tarvitsimme ihmisiä kääntämään niitä suomeksi ja soveltamaan niitä meidän olosuhteisiimme. Niitä voisi myös tuottaa saarnatekstien pohjaksi yhdistämään liturgiikkaa ja ekoteologisia näkökulmia. Näin se juurtuisi normaaliin teologiseen keskusteluun ja puheeseen seurakunnissa.

– Seurakuntalaisten kannalta on riittävää löytää linkki kirkon perusteologiaan, jota kuka tahansa ymmärtää. Esimerkiksi kirkon isännöitsijälle on huomattavasti tärkeämpää korkealentoisen teologian sijaan saada konkreettista tietoa siitä, paljonko pystytään säästämään kirkon lämpötilaa säättämällä.

Kuitenkin Altti sanoo, että suurin haaste on, millä tavoin kuka tahansa seurakuntalainen pystyy parhaiten sisäistämään ekologiset toimintatavat.

– Vaikka itse olen ympäristöalan ihminen ja poliittisesti aktiivinen, niin ei minullekaan ole arkipäivän elämässä helppoa ottaa huomioon ympäristökysymyksiä. Siksi toivoisin, että meillä lähdetäisiin liikkeelle seurakunnan tasolta ja se yhteisönä tukisi niitä yksittäisiä ihmisiä, jotka pohtivat eettistä vastuutaan. Voi olla liian optimistista ajatella, että seurakunnat

olisivat sillä tavoin voimakkaita yhteisöjä, että ne oikeasti vaikuttaisivat jäsentensä elämään. Ehkä seurakunnat kuitenkin voivat toimia yhtenä pienenä tekijänä keskustelun herättämisessä ja tarjota tarttumapinnan käytännön toimintaan.

Ekologian uskonnollinen ulottuvuus

Kun ekologinen aate käsittelee elämäämme ja tulevaisuutemme kuuluvia elintärkeitä kysymyksiä, siihen saattaa liittyä samanlaisia ulottuvuuksia kuin jumalaukseen. Altti myöntää tämän piirteen olemassaolon.

– Itse en tietenkään rinnastaisi niitä toisiinsa, mutta silti on mahdollista, että samassa mielessä kuin mikä tahansa aatesuunta voi saada uskonnollisia piirteitä tai merkityksiä, niin myös ympäristöajattelussa niitä saattaa esiintyä.

– Ensinnäkin pitää muistaa, että nykyään sanalla uskonnollinen on helposti negatiivinen merkitys, koska siihen ajatellaan liittyvän hillitöntä fanaattisuutta.

– Uskontoja ja ekologista aatetta yhdistävät samanlainen kokemus yhteisen asian tärkeydestä, sosiaalinen toiminta, opinkappaleen kaltaiset tekstit, joihin jatkuvasti palataan, sekä myös pyrkimys meemin tavoin levittäytyä ihmisjoukoissa. Niitä yhdistää myös usko ihmiselämän jonkinlaiseen päämäärään, jonka hyväksi ihmisjoukkojen täytyy tehdä työtä, vaikka se ei näyttäisi olevan kenenkään henkilökohtaisesti konkreettisesti saavutettavissa. Esimerkiksi ilmastonmuutoskatastrofin estäminen – eihän se ole kenenkään yksityisen ihmisen estettävissä vaan se saattaa olla monelle ihmiselle oman elämänsä kaaren tuolla puolen. Tällä tavoin, ihmisen kokemuksesta käsin tarkasteltuna, uskonnolliset ja ekologiset pyrkimykset muistuttavat toisiaan. Toisessa päämäärä vain on maallinen ja toisessa taivaallinen.

Ummehtuneiden kirkkojen ongelma

Kirkoissa ekologisen ajattelun vastustaminen voi liittyä siihen, että ekologinen tietoisuus edustaa tietyllä tavalla ulkopuolista ideologiaa, jolla on oma tunnistettava normistonsa. Se miten nyt ekologisesti vastuusta puhutaan, eroaa ainakin perinteisen teologian puhetavasta käsitellä näitä asioita. Se tarkastelee luontoa ja yhteiskuntakehitystä päämäärän eli Jumalan valtakunnan tulemisen ja Kristuksen palaamisen kannalta, kun taas ekologiset teemat tarkastelevat asiaa toisin, tämän ajanhetken kannalta. Asetelmat vaikuttavat erilaisilta, ja tämä voi olla yksi keskeinen vaikeus kirkossa asennoitua positiivisesti ekologiseen vastuuseen. Näitä väitteitä Altti kritisoi kysymällä, millä tavalla kirkon perinteinen päämäärä ei olisi tässä ja nyt?

– Kyllä joka hetki pitää olla hereillä, vähintäänkin. ”Autuaita ne palvelijat, jotka heidän herransa palatessaan tapaa valvomasta!” Sanoisin, ettei kuvitelma aikataulujen erilaisuudesta ole mitenkään kirkon teologian ongelma vaan ummehtuvien ja kirkon elämän unohtaneiden ihmisten ongelma. Mikä tahansa kirkon työ ja toiminta pitää tapahtua tässä ja nyt! Jos ekologiset kysymykset tuntuvat ajankohtauutensa takia vierailta, niin sitten on katsottava peiliin eikä arvosteltava ekologista kysymyksenasettelua. Se on aivan samoin kuin diakoniatyössä tai missä muussa tehtävässä tahansa, kyllä työt täytyy tehdä tässä ja nyt eikä vain odottaa Kristuksen toista tuleamista, ennen kuin niitä aletaan työstää.

■ Isä Hariton

"Suurin haaste on, millä tavoin seurakuntalainen pystyy parhaiten sisäistämään ekologiset toimintatavat."

mat ja niihin liittyvät toimenpiteet ovat kuitenkin samat kaikille. Tämä on keskeinen ongelma koko ympäristönsuojelutyössä. Haaste on siinä, että ympäristöasioista luodaan sellainen kuva, joka pystyy vetoamaan erilaisista lähtökohdista tuleviin ihmisiin.

Teologiaa halukkaille

Altti on myös jossain määrin epäilevä sen suhteen, että ympäristöohjeistuksen leviämiseksi seurakuntiin sen teologisen viitekehysten tulisi olla vahva.

– Sikäli kritisaisin tuota ajatusta, että niitä ihmisiä, joihin teologinen argumentaatio vetoaa, on kuitenkin kohtalaisen pieni osuus kirkon työntekijöistä, aktiiveista ja jäsenistä. Teologia on silti tärkeää sen vuoksi, että kirkkoherrat vaikuttavat keskeisesti siihen, miten ympäristöasioissa seurakunnissa toimitaan. Sikäli sillä on aivan oikeasti merkitystä. Työryhmän yhtenä suosituksena onkin saada suomenkielistä teologista materiaalia kirkko-

Kanonit ohjaavat *luovaan kuuliaisuuteen*

Kuluneen vuoden aikana kanonisista periaatteista on käyty aktiivista keskustelua kirkkomme sisällä. Tätä kautta olemme läpivalaisseet pitkän historiamme eräitä keskeisiä hallinnollisia ja moraalisia elementtejä.

Tämä on merkinnyt myös sitä, että toiset haluavat kirjaimellisesti kopioida näitä kirkkosääntöjä, toiset taas hylätä ne. Professori **John Meyendorffin** mukaan kummatkin ovat väärässä. Hän sanoo, että ortodoksinen kirkko on kriisissä kanonisen oikeuden suhteen, mikä kuvastuu hyvin esimerkiksi autokefaalisten kirkkojen välisissä suhteissa läntisessä maailmassa.

Toisaalta, vaikka kanonit ovat tärkeitä, on muistettava, että kirkon syvin identiteetti on kirkon elävässä jatkuvuudessa. Se perustuu kirkon sakramentaaliseen rakenteeseen.

Oma patriarkkamme **Bartolomeos**, joka on kanonisen oikeuden asiantuntija, toteaa, että kirkon oppi ja kanonit ovat eri tason säännöksiä. Kanonit eivät koskaan voi korvata totuutta. Niiden tehtävänä on ilmaista ja tulkita totuutta kulloisenakin historiallisena hetkenä kirkon elämässä. Hän, samoin kuin Meyendorff, näkee tarpeelliseksi tämän lainsäädännön uudistamisen. Siihen itse asiassa Yleisortodoksisen esisynodin komissiossa on pyritty jo 1960-luvulta asti. Tämä ei kumminkaan ole helppo tehtävä, kun yleisortodoksisten synodien toiminta pysähtyi yli tuhat vuotta sitten.

Patriarkkamme ytimekkäästi tiivistää (1973) myös tämän prosessin keskeisiä periaatteita:

- Sisällöltään samantyyppisten kanonien nivominen yhteen.
- Niiden kanonien poistaminen, jotka eivät enää ole hyödyllisiä.
- Sellaisten kanonien muuttaminen, jotka koskevat ortodoksisen kirkon suhdetta muihin kirkkoihin ja uskontoihin.
- Kirkon ja valtion suhteita koskevien kanonien uudistaminen.

Tässä tilanteessa ei ole ihme, kuten metropoliitta **Kalistos Ware** sanoo, että nykypäivänä monia kanoneja on yksityiskohdissaan ”vaikea tai mahdoton soveltaa”, ja niinpä monet niistä ovat ”laajasti jääneet pois käytöstä” kirkon elämässä.

Pysyvä sitoutuminen

Suomen ortodoksinen kirkko kunnioittaa maailmanlaajuisen ortodoksisen kirkon yhteistä kirkko-oikeudellista traditiota. Niiden peruslinjauksiin kirkko on pysyvästi sitoutunut. Mutta juridisesti lakipykälänä niitä ei voida tänä päivänä sellaisinaan käyttää. Toisaalta on valitettavaa, että laajasta ja vuosisatojen kuluessa syntyneistä säännöksistä

usein varsin valikoiden poimitaan yksityiskohtia. Koska ortodoksisissa kirkkoissa on vakiintunut tapa noudattaa tiettyjä kanoneja ja unohtaa toisia, kirkot useimmiten tyytyvät vain seuraamaan toinen toisiaan tämän käytännön osalta, eivätkä näin ollen uskalla tehdä kanoneista perusteltujakaan uudelleentulkintoja. Kanonien tutkijat kysyvätkin, kestääkö tämä valikoiva kanoninen käyttö lähempää historiallista ja teologista tarkastelua.

Suomen ortodoksisen kirkon vahvuus arkkipiispojien Paavalin ja Johanneksen ajoista alkaen on ollut avoin pyrkimys elävään vuorovaikutukseen yhteiskunnan eri osaluilla toimivien ihmisten ja yhteisöjen kanssa. Maallikoiden laaja osallistuminen kirkon päätöksentekoon Suomessa on yksi mielenkiintoinen esimerkki siitä, miten kanoneja voidaan soveltaa luovasti ortodoksisessakin kirkossa.

Piispainkokous voi tulkita kanoneja

Kanonien tulkinta on piispainkokouksen tehtävänä. Ovathan ne alun perinkin piispojen laatimia. Niinpä ortodoksisessa kirkossa Suomessa on viime sotien jälkeisinä vuosikymmeninä piispainkokouksen toimesta uudelleen arvioitu ja linjattu monia kanonisia periaatteita. Näistä esimerkkeinä voisi mainita kirkollisesti avioerojen myöntäminen, itsemurhan tehneen hautaus sekä avioliittoon vihkiminen paastoaikoina.

Näissä asioissa Suomessa jokaisessa hiippakunnassa noudatetaan nykyisin niin sanottua ekonomia-periaatetta. Tämän mukaan hiippakunnan piispa voi pastoraalisista syistä myöntää poikkeuksia säännöistä.

Toisentyypisiä esimerkkejä ovat vaikkapa vainajien tuhkauksen salliminen ja seka-avioliittoon vihkiminen ortodoksisessa kirkossa. Näihin ei tarvita erillistä lupaa edes hiippakunnan piispalta.

Vielä voimme lopuksi todeta, että kanonit ovat arvokas ja oleellinen osa kirkon hengellistä perintöä. Niitä on tämän ajan olosuhteissa tarpeen uudistaa kirkon tradition ytimestä tinkimättä. Kirkkomme voimavarana on myös elävä yhteys patriarkaattiimme sekä sen kanoniseen tulkintaperinteeseen ja asiantuntemukseen.

Nikean metropoliitta **Johannes** on syvällisellä tavalla suomeksikin kirjoittanut kanoneista kokonaisvaltaisesti. Hän opastaa meitä luovaan kuuliaisuuteen ja vastustaa legalistista ja formalistista suhtautumista niihin. Tämän lisäksi hän suosittelee kanonien soveltamisessa hellävaraisuutta, lempeyttä ja myötätuntoa. Tästä enemmän hänen kirjassaan *Ykseyden ja yhdenmukaisuuden suhde kirkossa* (OKJ 1976).

■ **Metropoliitta Ambrosius**

Taas ja taaskin rukoilkaamme...

Hengellinen elämämme on jatkuvaa muutosta. Olemme menossa joko parempaan tai pahempaan päin. Hengelliseen kasvuun pyrkiminen on koko elämän mittainen haaste. Perustyövälineenä on rukous. Kirkkoherroja **Markku Toivanen** pohdiskelee rukouselämän ilmiöitä ja muotoja seurakuntapapin näkökulmasta.

Rukous on kristityn perustyötä. Kun opettelemme rukoilemaan, me samalla totutamme itsämme siihen, että rukous on yhtä luonnollinen ja välttämätön elämällemme kuin päivittäinen ateriointi. Jumala puhuu meille Raamatun ja evankeliumitekstien välityksellä. Me puhumme Jumalalle rukouksessa.

Rukous on ”kommunikaattori” – se kytkee meidät Jumalan ja ihmiskunnan väliseen viestintään verkkoon. Hengellisessä elämässä rukous vahvistaa meidän tietoisuuttamme siinä, että Jumala on lähellä, Jumala on meidän kanssamme.

Johannes Krysostomos (345–407), Konstantinopolin arkkipiispa, on kirjoittanut: ”Jokainen, joka rukoilee, keskustele Jumalan kanssa. Ymmärrämme kaikki, kuinka suuri asia on, että me jotka olemme ihmisiä, voimme puhua Jumalalle. Rukous on työ, joka yhdistää enkeleitä ja ihmisiä, eikä rukouksessa mikään erota enkelluontoa ihmisluonnosta. Rukous erottaa sinut järjettömistä luontokappaleista, se liittää sinut enkeleihin. Kun ihminen pyrkii viettämään koko elämänsä rukouksissa ja Jumalaa palvoen, hän siirtyy ennen pitkää enkelten olotilaan, hänen elämänsä, vaelluksensa ja elämäntapansa muuttuvat samanlaisiksi kuin enkelien ja hän saavuttaa enkelten kunnian, jalouden,

viisauden ja ymmärtäväisyyden.” (Filokolia 4, 172;29)

Usein havahdumme huomaamaan rukouksen tarpeellisuuden silloin, kun häitännymme tai meidät yllättää odottamaton vastoinkäyminen. Kun tunnemme avuttomuutemme, mielemme kääntyy etsimään rukouksesta turvaa. Hyvä niin! Kuitenkin meidän tulisi totuttaa mielemme säännölliseen, päivittäiseen rukoukseen, jotta mitkään meitä kohtaavat onnettomuudet tai vastoinkäymiset eivät saisi meitä unohtamaan, että Jumala kaikissa tilanteissa on vierellämme.

Yhteisöllistä ja yksilöllistä

Rukouselämä on luonteeltaan kahdenlaista; joko yhteisöllistä tai yksilöllistä. Nämä eivät sulje toisiaan pois eikä voida sanoa, että toinen olisi toista parempi. Kumpaakin tarvitaan.

Kirkon jumalanpalveluksissa rukoilemme yhteisesti ja käytämme niitä rukousten sanoja, jotka ovat jo vuosisatoja olleet ihmisen puhetta Jumalalle. Näissä rukouksissa meillä on menneiden sukupolvien käyttämä ja koettelema asialista. Tämän asialistan rukoukset sisältävät ylistystä, kiitosta, pyyntöjä ja muistamista. Yksityisissä ja yksilöllisissä rukouksissamme voimme kääntyä Jumalan puoleen

joko käyttäen ortodoksisen rukouskirjan sanoja tai turvautuen omiin sanoihimme. Voimme myös olla sanattomia. Emme tiedä, miten tunteemme ilmaisimme, mutta haluamme hiljentyä Jumalan edessä ja näin antautua hänen puhuteltavikseen.

Sovinnon työkalu

Yksilöllisessä rukouksessa muistamme tavallisesti itseämme, perheenjäseniämme ja rakkaitamme. Muistamme myös sairastavia, matkoilla olevia ja niitä, jotka ovat pyytäneet rukoilemaan puolestaan. Rukoilemme myös kuolonuneen nukkuneiden puolesta. Jeesus kehottaa meitä kuitenkin menemään pitemmälle. Hän kehottaa meitä rukoilemaan myös niiden puolesta, jotka meitä vihaavat.

Tällä tavalla Jeesus ilmaisee, että rukoileminen on yksi sovinnon tekemisessä tarvittavista työvälineistä. Jos vastaamme vihaan vihalla tai uhmakkaalla käytöksellä, me todellisuudessa kasvatamme juopaa, joka on syntynyt itsemme ja läheisemme välille.

Kun rukoilemme sen ihmisen puolesta, joka tuottaa meille murhetta, me rakennamme sovintoa ja pehmitämme sydämeämme maaperää anteeksipyyntöön ja anteeksiantoon. Kun rukoilemme lähimmäisemme puolesta, me samalla viemme itsemme ja hänet Jumalan puhuteltaviksi.

Taas ja taaskin

Useissa jumalanpalveluksissa tulee vastaamme kehoitus: ”Muisteltuamme kaikkia pyhiä taas ja taaskin rukoilkaamme rauhassa Herraa.” Tämä virke jakaa toimintamme periaatteessa kahtaalle. Ensinnä kiinnitämme huomiomme menneeseen aikaan ja sen jälkeen suuntaamme toimintamme tulevaisuuteen.

Tämä kehoitus on sikäli tärkeä, että siinä näkyy myös kirkon kasvatuksellinen pohjavire. Kirkon historia ja menneisyys eivät rajoitu tapahtumien päivittämiseen tai kronologiseen luettelointiin, vaan näin tuodaan esiin ne henkilöt, jotka erityisen ansiokkaalla tavalla ovat edistyneet kristillisten hyveiden harjoittamisessa.

Nämä ihmiset kirkko tunnustaa pyhiksi kilvoittelijoiksi. Jumalanpalveluselämässä heidän opetuksensa tuodaan

jatkovasti esiin, ja tällä tavalla kirkko kantaa mukanaan monituhattavuotista ihmistuntemuksen pääomapankkia ja pedagogista aarteistoa. Tämä aarteisto on meidän käytössämme yhteisissä rukouksissa.

Rukoussääntö

Jotta rukous tulisi yhtä luontevaksi osaksi elämäämme kuin ravinnon nauttiminen, tarvitsemme rukoussääntöä. Miksi? Eikö jokainen voi rukoilla niin kuin haluaa, omin sanoin ja ajatuksin?

Toki voi, mutta rukoussääntö on tarkoitettu avuksi ja oppaaksi henkilökohtaiseen rukouselämään. Rukoilemisen yhtenä keskeisenä tavoitteena on vahvistaa meitä joka hetki tuntemaan, että Jumala on meidän kanssamme. Jumala on lähellä ja valmis yhteistyöhön kanssamme.

Tarvitsemme rukoussääntöä, jotta emme erehtyisi luulemaan, ettemme tarvitse rukousta. Tarvitsemme rukoussään-

töä, että rukouksessa tunnistaissimme ne asiat, jotka ovat esteitä suhteessamme Jumalaan ja lähimmäisiimme. Rukoussääntö kantaa meitä silloin, kun tuntuu, että emme jaksakaan. Voimme siis sanoa: Pidä huolta rukouksesta, niin se pitää huolen sinusta!

Papin kanssa on hyvä keskustella siitä, mikä olisi kullekin sopiva rukoussääntö eli mitkä rukoukset olisi hyvä totuttautua lukemaan päivittäin. Henkilökohtainen rukoussääntö ohjaa siihen, että rukoileminen ja hengellinen elämä muodostuvat luonnolliseksi osaksi meidän arkeamme. Kun sitten kokoontumme yhteiseen liturgiaan, jokaisella on jotain yhteen tuotavaa.

Rukouksen syvin kohtaamispaikka on pyhä eukaristia, jossa ihminen salatulla tavalla kohtaa Jumalan. Liturgian jälkeen – tultuamme osallisiksi pyhästä ehtoollisesta – meillä on kotiin vietävänä rukoussääntömme, joka on yhteisessä palveluksessa uudistunut ja vahvistunut.

Jeesus-rukous rukoussääntönä

Jeesus kertoi vertauksen kahdesta rukoilijasta, jotka menivät temppeliin rukoilemaan (Luuk. 18:10–14). Fariseus esitteli ”ansiolistansa” rukoilijana, publikaani sa-

noi: ”Jumala, ole minulle syntiselle armollinen.” Jeesuksen mukaan näistä jälkimmäinen lähti kotiinsa vanhurskaana. Tämä publikaanin rukous toistuu jumalanpalveluksissamme lukuisia kertoja muodossa ”Herra, armahda!”

Kirkon hengellisessä elämässä on myös kehittynyt rukous, jota kutsutaan Jeesuksen rukoukseksi tai Jeesus-rukoukseksi. Siinä käytetään rukoustekstinä yksinkertaista lausetta: ”Herra Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda meitä” tai ”... armahda minua, syntistä.”

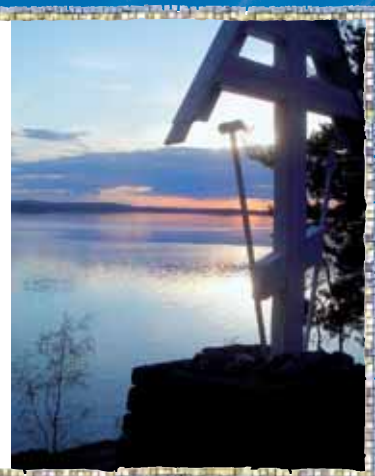
Tämä Jeesus-rukous on siis selvästi samaa olemusta kuin publikaanin rukous. Rukous on säännöllisessä käytössä luostareissa ja joissakin seurakunnissa. Myös eri toimintaryhmät voivat ottaa tämän rukousperinteen käyttöönsä, sillä sen noudattaminen ei vaadi sitä, että pappi olisi palvelusta toimittamassa. Palvelus sopii kenen tahansa kirkon jäsenen toimitettavaksi, kun hän vain on saanut tarpeelliset ohjeet papilta.

Tampereella olemme toimittaneet tätä palvelusta talvikaudella kerran viikossa. Palveluksen kestoksi on muodostunut noin 50 minuuttia. Alkurukousten, psalmin ja uskontunnustuksen jälkeen on luettu kahdessa jaksossa yhteisöllistä rukouslauselmaa: ”Herra Jeesus Kristus, Ju-

VALAMON SYKSY KUTSUU!

- Kansanopiston monipuolinen kurssitarjonta
 - ensi vuoden kurssiohjelma ilmestyy lokakuussa
 - Näyttelyt ja teologinen kirjasto
 - Päivittäiset jumalanpalvelukset
 - Kokous- ja seminaaripalvelut
-
- Kahvila-ravintola Trapesan noutopöytä päivittäin, juhla-ateriat tilauksesta
 - Muistoesine- ja viinimymälä
 - Majoitus- ja täysihoitopaketit

**TUOHUS
HELSINKIIN**

Valamon luostarin
uusi kauppa on
avattu osoitteessa
Liisankatu 29

VALAMON MYYNTIPALVELU PUH. (017) 570 1810
MYYNTIPALVELU@VALAMO.FI | VALAMO.FI

Hengellistä...

Taas ja taaskin...

malan Poika, armahda meitä.”

Tämä alkupuoli on ollut tavallaan sydämen lämmittämistä rukoukseen. Sen jälkeen olemme voineet siirtyä muistelemiseen, jossa pyydämme tueksemme tivaallisia esirukoilijoita ja muistamme läsnä olevia, surevia, sairaita, matkoilla olevia ja kärsiviä lähimmäisiämme. Muistamme rukouksin heitä, jotka tuottavat meille harmia ja murhetta. Muistamme myös heitä, jotka ovat nukkuneet kuolonneen.

Muistelemisen jälkeen palaamme takaisin Jeesus-rukoukseen sen yksilöllisessä muodossa ”...armahda minua syntistä.” Tämän jakson toistettuaamme palvelus päättyy päivän troparitekstiin ja loppusiunaukseen.

Jeesus-rukouspalveluksen keskeisimmän rukouslauseen jokainen voi ottaa osaksi omaa rukoussääntöään. Sitä on helppo toistaa mielessään niin kotona kuin matkalla tai töissä. Sen oppii nopeasti ulkoa ja toistamisella se on mahdollista juurruttaa sydämeen.

Kokeneen opettajan sanat

Jeesus-rukous ei ole mikään kikka tai oikotie rukouksen maailmaan. Se on yksi rukouksen muoto ja itsessään vain väline. Tärkeintä siinä on se, että se ohjaa meitä Jumalan läsnäolon tuntuun.

Ennen kuin aloitamme oman harjoituksemme, on syytä kuunnella, mitä kokenut kilvoittelija, erakkopiispa **Feofan** opettaa tästä rukouksen muodosta:

”On sanottu, että tämän rukouksen hedelmä on enemmän kuin mikään muu maailmassa. Väärin! Eihän se ole mikään taika! Eivät rukouksen sanat sinänsä eikä pelkästään niiden lausuminen voi siltään tuottaa rukouksen hedelmää. Kaikki hedelmät voidaan saavuttaa ilman tätä rukousta ja jopa ilman minkäänlaista sanallista rukousta; ainoastaan suuntaamalla ymmärrys ja sydän Jumalaan.”

”Jos joku kysyisi minulta, miten on rukoiltava, sanoisin: Totu vaeltamaan Jumalan läsnäolon tunnossa, pidä ajatuksesi hänessä ja kunnioita häntä hartaudella. Saadaksesi ajatuksesi pysymään Jumalassa valitse muutamia lyhyitä rukouksia ja toista niitä usein niitten ilmaisemin ajatuksin ja tuntein. Kun tähän totut, Jumalassa pysyvät ajatukset tuovat valon ymmärrykseesi ja lämmön sydämeesi.” (Jeesuksen rukous, Valamon luostarin julkaisut no 5)

■ Isä **Markku Toivanen**

Kirkon kanoninen perinne velvoittaa

KARI M. RÄNTILÄ

Kirkkomme piiriin liittyvissä lehdissä on viime aikoina suhteellisen moni katsonut tarpeelliseksi tuoda esiin henkilökohtaisia näkemyksiään kirkon pyhistä kanoneista, jotkut jopa räikeälläkin tavalla kanoneja arvostellen ja niiden merkitystä väheksyen. Tällöin on kokonaan jäänyt varjoon se tosiasia, että kanonit ovat kirkkoa koossa pitävä ja sen uskonperintöä varjeleva turvarakenne. Tätä on kuitenkin nähdäkseen selvitetty riittävästi muun muassa piispainkokousten kannanotoissa, mutta sen sijaan haluan pohtia erästä toista tärkeää kysymystä, mikä ei ole juuri ollenkaan tullut korostetuksi. Tarkoiton niitä juhlallisia lupauksia, joita annetaan piispaksi vihittäessä niin suullisesti kuin kirjallisesti ja jotka ovat verrattavissa sitovaan ja velvoittavaan valaan.

Vihittävältä kysytään, kuinka hän uskoo. Tällöin hän ilmaisee uskonsa ensin Nikean ja sitten toisen, edellistä laajeman tunnustuksen sanoin. Jälkimmäisessä vihittävä myös tunnustaa uskovansa Jumalalta ja Jumalan miehiltä vastaanottamaansa katolista ja apostolista kirkkoa koskevat traditiot, tällöin erikseen mainiten muun muassa ikoniperinteen.

Näiden tunnustusten jälkeen häntä kehoitetaan ilmaisemaan asenteensa apostolien ja pyhien isien kanoneihin ja kirkon perinteisiin ja säädöksiin. Tässä kolmannessa pyhän uskon tunnustuksessaan vihittävä lupaa noudattaa pyhien apostolien, seitsemän ekumeenisen synodin ja paikallissyndien kanoneja ja kirkon traditioita sekä pyhien isien päätöksiä, määräyksiä ja säädöksiä. Näin vihittävä myös vakuuttaa hyväksyvänsä, mitä pyhät isät ovat hyväksyneet ja hylkäävänsä kaiken, mitä he ovat

Nikean metropoliitta **Johannes** kirjoittaa joidenkin Analogissa julkaistujen kannanotosten johdosta.

hyljänneet. Vihittävä lupaa säilyttää kirkon rauhan ja opettaa haltuunsa uskottua kirkkokansaa eikä ohjata sitä mihinkään ortodoksisen katolisen kristillisen uskon vastaiseen. Piispojen keskinäiseen yhteyteen viitaten hän vakuuttaa yhdessä piispaveljiensä kanssa alistuvansa jumalalliseen lakiin ja pyhien apostolien ja pyhien isien pyhiin sääntöihin sekä pitävänsä kanssapalvelijoitaan veljinä.

Vihittävä myös lupaa varjella laumaansa opillisilta harhoilta. Lupauksiin kuuluu myös hajaannuksen torjuminen, taikauskon ja väärän palvelon vastustaminen sekä sen estäminen, että kristillisen hurskauden ja hyvän moraalin vastaiset tavat saisivat loukata kristillistä elämäntapaa. Tämän vihittävä juhlallisesti sanallisesti ja kirjallisesti lupaa.

Ilman näitä vakuutuksia ja lupauksia ei yksikään ortodoksisen kirkon esipaimen ole piispuuttanut saanut, ei myöskään Suomen ortodoksisessa kirkossa. Tämä perintö velvoittaa tänäkin päivänä meitä, jotka näin olemme luvanneet ja juhlallisesti vakuuttaneet. Meidän kauttamme se velvoittaa myös haltuumme uskottua hengellistä laumaa, niin maallikkoja kuin pappistoakin. Se on ja sen tulee olla opetuksiamme ja kirjoituksiamme ohjaamassa. Se varjelee kanonisen tradition väheksymiseltä. Se auttaa niin nuoria kuin vanhoja muistamaan, ettei ortodoksikristitty ensisijaisesti kysy, mitä mieltä kanssaihmiset ovat vaan mikä on kirkon kanta ja mitä kirkko opettaa niin Kuopiossa kuin Helsingissä, niin Oulussa kuin Lapinlahdella ja Suomen Turussa ynnä rakkaan äitikirkon Konstantinopolissa.

■ Nikean metropoliitta **Johannes**

Analogi julkaisee ortodoksisen kirkon ympäristöohjeiden teemanumeron, jonka tarkoitus on käytännön ohjeistuksen lisäksi pohtia luonnonsuojelun ja ympäristövastuun ideologiaa ja teologiaa sisältöjä. Lehden kansijutun lisäksi teemaan sisältyy kolme osaa, (1) ympäristöohjeiston esittely, (2) ohjeiston teologinen johdanto sekä (3) sen arviointi.

Helpoiten kirkon ympäristöohjeisto löytyy verkko-osoitteesta:
<http://www.ort.fi/fi/uutispalvelu/YmpaeristoeohjeistoKKIle.pdf>

Ortodoksisen kirkon ympäristöohjeisto

Politiikan tutkija, YTT Minna Rasku on ollut mukana kirkon ympäristöohjelmaa laatineessa työryhmässä. Hän kertoo seuraavassa, mitä ohjelma sisältää.

Seurakuntamme ovat laajoja ja haajallaan, joten jollakin on aina liikkuvaa paikasta toiseen. Toisaalta vähäisessä käytössä olevia kirkkorakennuksia on paljon, ja rakennusten lämmitys kuluttaa käyttöönsä nähden kohtuuttomasti energiaa. Kirkot ovat energiankulutukseltaan haastavia kohteita, koska ne ovat tyhjiillään ison osan ajasta. Tyhjiä rakennusta ei saisi lämmittää turhaan, mutta toimitusten aikana lämpöä pitäisi olla riittävästi. Kirkkotaidetta toisaalta pitäisi suojella raaoilta olosuhdevaihteluilta. Ollapa tässä sitten viisas ja varjella luomakuntaa! Ympäristöohjelman tarkoituksena on olla apuna ja suuntaviivoina, kun seurakunnat laativat vuosien 2010–2011 aikana omat ympäristöohjelmansa.

Ortodoksiset seurakunnat ovat hyvin erilaisia suhteessa ympäristökysymyksiin: jotkut omistavat metsiä, hautausmaita ja leirikeskuksia, jotkut toimivat ensisijaisesti taajamissa, monilla on lukuisia heikkokuntoisia, sähkölämmitteisiä rukoushuoneita. Useimmille on yhteistä se, että toiminta-alue on laaja ja että toimintavarat ovat niukkoja. Siinäkin mielessä muistutukset huoltamisesta, korjaamisesta, kierättämisestä ja kohtuullisuudesta kuluttamisessa tulevat tarpeeseen. Tämä ohjeistus on yrittetty laatia siten, että se tarjoaa

välineitä paikallisen ympäristöohjelman laatimiseen monissa olosuhteissa.

Pienissä seurakunnissa vastuunkantajia voi olla vähän. Ympäristökysymykset voivat tuntua vierailta ja oman ohjelman laatiminen lisätaakalta. Apua kannattaa kysyä nuoremilta polvilta. Nuoret, koululaiset ja erityisesti lukiolaiset ovat usein paljon vanhempaa polvea valveutuneempia ympäristökysymyksissä, ja siksi nuoria on pyrittävä saamaan mukaan työhön. Myös yhteistyö varsinkin pienempien seurakuntien välillä kannattaa.

Ympäristöohjelman aikaansaaminen ei ole tavoite sinänsä, vaan sen laatimisen päämääränä on:

- kerätä tieto ympäristöön vaikuttavasta toiminnasta,
- selvittää vastuut ympäristöasioiden hoidossa,
- keksiä seurakunnan tilanteeseen sopivia keinoja ympäristövaikutusten vähentämiseksi sekä
- tehdä ympäristöasioiden huomioon ottamisesta rutiinia päätöksenteossa ja toiminnassa.

Tärkeintä on, että prosessi saadaan käyntiin ja vastuulliset ottavat asian omakseen. Ympäristöasioita koskeva tie-

tokin muuttuu koko ajan. Ohjelmassa pitää olla selkeitä mittareita (esimerkiksi sähkön ja paperin kulutus, sekajätteen määrä, hankittujen ympäristömerkittyjen tuotteiden määrä), joita seurataan vuodesta toiseen, ja konkreettisia tavoitteita (vaikkapa sähkön kulutuksen vähentäminen kymmeneksellä kahdessa vuodessa). Tavoitteita ei kannata olla vuositasolla kovin monta.

Seurakuntien suurimmat ympäristövaikutukset liittyvät kiinteistöjen ja maanomaisuuden hoitoon ja käyttöön, matkoihin, jätehuoltoon ja toimistotyöhön. Hankintojen säätelyn lisäksi kirkolla on mahdollisuus vaikuttaa laajasti myös liiketoiminnan ja kasvatustyön avulla. Seurakunnat rakentavat nykyisin harvoin, mutta rakentamisen vaikutukset ovat pitkäkestoisia ja virheiden korjaus pahimmillaan mahdotonta. Rakennusmääräykset muuttuvat ja ne on otettava huomioon myös korjausrakentamisessa. Myös lakimuutokset haja-asutusalueiden jäteveden käsittelyssä koskevat esimerkiksi leirikeskuksia. Ensimmäinen askel nykypäivän ympäristönsuojelussa on lakien noudattaminen. Ainakin jätehuollolle, vesien käsittelylle, maankäytölle ja rakentamiselle on normit, joissa on otettu ympäristönäkökulma huomioon.

Kasvatustyötä tarvitaan

Seurakunta tekee jatkuvaa kasvatustyötä lähetyskäskyn perusteella. Ympäristökasvatuksen perustana toimii kristillinen luomusko ja käsitys ihmisen tehtävästä luomakunnan viljelijänä, varjelijana ja pyhittäjänä. Luontevia foorumeja ympäristökasvatukseen ovat kristinoppileirit (ympäristöasioita tulisi käsitellä läpäisyperiaatteella, eikä vain yksittäisillä oppitunneilla), lapsityö (tutustuminen kasvi- ja eläinlajeihin, lähimetsään, askartelumateriaaleista keskusteleminen), perhetyö (ku-

luttaja-asioista keskusteleminen), tiistai-seurat, diakoniatyö ja muut toimintapiirit (keskusteluillat, ympäristötalkoot). Esi-merkin näyttäminen on tehokasta kasvatasta sekä hyvässä että pahassa. Ympäristökasvatusta tarvitsevat myös esimerkiksi seurakuntien kansliain väki samoin kuin kiinteistöistä vastaavat isännöitsijät. Mit-tareiden säätämisen lisäksi tarvitaan myös ajatusten säätämistä.

Ympäristökasvatuksessa on hyvä tehdä yhteistyötä asiassa kokeneiden kanssa. Näitä ovat muun muassa koulut ja biologian opettajat, luonnonsuojelujärjestöt, yritykset ja niiden ympäristöpäälliköt, ympäristöaktiivit seurakuntalaiset, kunnan ympäristöviranomaiset, reilun kaupan edistämisyhdistys ja martat. Yhteistyö uskonnonopettajien kanssa on hyödyllistä myös ympäristöasioissa.

Toimenpiteitä:

- ympäristökasvatussuunnitelman laatiminen,
- ympäristökysymysten käsittely saar-noissa kaikissa sopivissa tilanteissa,
- ympäristöteemojen nostaminen esiin seurakunnan leireillä,
- leirien ja tapahtumien suunnittelu siten, että ympäristöasioita on mietitty läpi koko toteutuksen,
- kerhojen luontoretket lähiluonnossa (myös kaupunkipuistot) ja lajeihin tutus-tuminen,
- papiston osallistuminen ekoteologiaa käsittelevään koulutukseen,
- teemapäivien ja koulutuksen järjestäminen henkilöstölle, luottamushenkilöille ja jäsenille.

Eettistä kuluttamista tarpeen mukaan

Ortodoksiset seurakunnat, hiippakunta-kansliat, kirkon keskushallinto, luostarit, järjestöt samoin kuin yksittäiset seurakun-talaiset tekevät konkreettisia ympäristöön vaikuttavia tekoja kuluttamiseen liitty-vissä valinnoissa.

Vastuulliseen ja eettiseen kuluttami-seen liittyvät yhtä lailla seurakuntien kirkkokahvit, energiaa vähemmän kuluttavat jääkaapit kuin sekin, suosimmeko mat-kustettaessa käytettäväksi julkisia kulku-neuvoja ja hotelleja, joissa ei ole tarjolla maksullisia pornokanavia. Osana luoma-kuntaa teoillamme on väliä.

Eettisen kuluttamisen valinnat ovat usein vaikeita tehdä. Tuotteiden elinkaaren ympäristövaikutusten vertailu on vai-keaa, ja asiaan yrittää saada selvyyttä use-ampikin tutkimuslaitos. Hankintoja teke-

vän helpotukseksi on olemassa ympäristö-merkkejä, joilla merkityt tuotteet aiheuttavat asiantuntijoiden mukaan vä-hemmän rasitusta ympäristölle. Ympäris-tömerkittyjä tai muuten ympäristöstäväl-lisiksi todettuja tuotteita tulee suosia aina-kin merkittävässä hankinnoissa.

Kirkko on opettanut askeesia ja koh-tuutta alusta alkaen. Paaston ja juhlan vuorottelusta jokainen voi löytää osviittaa siihen, ettei ihmisen tarvitse saada kaik-kea heti – tai ollenkaan – voidakseen elää hyvää elämää. Ympäristönsuojelun pyrki-mykset eivät ole mitenkään ristiriidassa tämän opetuksen kanssa. Ainoa varmasti ympäristörasitusta vähentävä toimi kun on kulutuksen vähentäminen. Kirkkomme perinteisiin kuuluvat luostarit ja askeesi.

Toimenpiteitä:

- hankintaohjeiden laatiminen ja ympä-ristöasioiden huomioon ottaminen niissä,
 - kokonaistaloudellisen edullisuuden ja ympäristöominaisuuksien ottaminen kil-pailuskriteereiksi,
 - siirtyminen tiettyssä tuoteryhmässä (pesuaineet, pehmopaperit, toimistotar-vikkeet) kokonaan ympäristömerkittyihin tuotteisiin,
 - kertakäyttötuotteista luopuminen,
 - päivitysmahdollisuuksien ja pitkäikäi-syyden (pitkä takuu) painottaminen (tieto-tekniikka, talouskoneet),
 - pienen energiakulutuksen painotta-minen (A/A+ luokka talouskoneissa, Energy Star 2007 tai TCO-merkki tieto-tekniikassa),
 - paastopäivien noudattaminen ruoan tarjoilussa,
 - kauden kasvien käyttäminen,
 - reilun kaupan tuotteiden käyttäminen tietyissä tuoteryhmissä (kahvi, tee, hedel-mät),
 - luomu- ja lähiruoan käyttäminen (juu-rekset, marjat, jauhot, sienet, maitotuot-teet, liha),
 - (kirkko)tekstiileissä pitkäikäisten, hel-posti puhdistettavien ja kunnostettavien sekä (kotimaisten/luomu-) luonnonmateri-aalien suosiminen,
 - perinteisesti valmistetun suitsutuspih-kan käyttö, - kullan ja muiden harvinais-ten metallien käytön määrän selvittäminen ja käytön rajoittaminen tärkeimpiin koh-teisiin.
- Ympäristöohjelman tarjoamat listat eivät ole vaatimuksia eivätkä kattavia. To-teutuskelpoisuus ja toteutusaikataulu kan-nattaa miettiä paikallisesti, ja muitakin ta-voitteita on hyvä keksiä.

■ Minna Rasku

Ortodoksisen kirkon juma-lanpalveluksessa käytetään monia aineita. Rukouk-sessa on mukana vettä, öljyä, viiniä, vehnänjyviä, metsän ja peltojen satoa sekä suitsutuspiikkaa, hiiltä, eri metalleja, puuta ja kankaita. Ikonissa kivi-, kasvi- ja eläinkunnan aineet yhdistyvät väreiksi ja viivoiksi, jotka puupinnalle tai kiviseinälle piir-tää ihmisen käsi. Kirkkorakennus on luomakunnan ylistysvirsi, jossa rakennusaineet yhtyvät ihmisen työhön. Liturgian ytimessä, pyhässä ehtoollis-sessa, leipä ja viini muuttuvat Kris-tuksen ruumiiksi ja vereksi, aine tulee yhteydeksi Luojan ja luodun välille. Kirkon tehtävä on johtaa luomakunta takaisin yhteyteen Jumalan kanssa, yhteiseen kosmiseen liturgiaan.

Ihmisen alkuperäinen tehtävä on pukea sanoiksi luomakunnan kiitos Luojalleen, olla luomakunnan pappi. Eläimillä, kasveilla ja aineella on ole-muksessaan yhteys Luojaansa, ja ih-minen voi sanoillaan ja teoillaan ilma-ista sitä yhteyttä. Hän on kaiken luodun puolesta rukoilija, kiittäjä ja uhraaja Luojan edessä, kun hän antaa äänensä luomakunnan käyttöön. Samalla ihminen on Jumalan pelastavan läsnäolon kanava, kun hänen sano-jensa kautta Jumalan Sana tulee lau-sutuksi ääneen. Luomistyönsä jat-koksi Jumala kutsui ihmisen anta-maan eläimille nimet ja tulemaan luomakunnan viljelijäksi ja varjelijaksi (1. Moos. 2:15, 2:19–20). Jumalan luomistyö jatkuu luonnon kiertoku-lussa ja maailmanhistorian tapahtu-missa, ja siihen ihmistä kutsutaan mukaan, Luojan työtoveriksi.

Ihmisen toiminnan tuloksista maapallolla on nähtävissä, että ellei ihminen noudata kutsumustaan luomakunnan pappina, hänen suhteensa muuhun luomakuntaan vääristyy irvi-kuvakseen. Viljelijästä ja varjelijasta tuleekin riistäjä ja hyväksikäyttäjä. Se on vieraantumista luomakunnasta, ihmisen omasta olemuksesta ja Luo-jasta – se on syntiä. Ilmakehä, vesis-töt, metsät, suot tai kotieläimet eivät ole vain omaisuutta, joita voi käsitellä pelkkä ihmisen hyöty mielessä. Mui-den luotujen kohteileminen ihmisen rajattoman ahneuden välikappaleina on ekologista pahuutta. Sen seurauk-

Luomakunnan pyhittämiseksi

Asiakirjan teologinen johdantoteksti

KARIM, RÄNTILÄ

Seuraava teksti on kirkon ympäristöohjeiden teologinen johdanto (ohjeiden sivut 4–5), jossa hahmotetaan kirkkomme orastavia näkemyksiä ympäristökysymyksiin.

set vaikuttavat ihmisten ja koko luomakunnan elämään, nyt erityisesti ilmastonmuutoksen kautta.

Ortodoksinen usko perustuu siihen, että Jumala syntyi ihmiseksi, tuli lihaksi. Jumalan Poika syntyi Ihmisen Pojaksi. Äärellinen kantoi ääretöntä, aine tuli pyhyiden paikaksi. Syntiin ja kuolemaan sidottu elämä kohtasi sitä ylläpitävän voiman. Koska Kristus on Elämä itse, hänen

nöyryytensä ja ristinkuolemansa voitti kuoleman, kärsimyksen ja synnin. Alkuperäinen yhteys Luojan ja luotujen välillä tuli jälleen mahdolliseksi.

Ihminen tarvitsee ympäröivään maailmaan suhteen, joka ei ole yksinomaan hyötyä etsivä ja kuluttava. Kristuksen risti ja ylösnousemus haastavat elämäntavan muutokseen. Katumuksen kautta suhtautuminen ympäristöön voi muuttua. Ihmi-

sen kyky viljellä ja varjella luomakuntaa voi kirkastua, palautua elämää palvelevaksi luovuudeksi, Luojan työtoveruudeksi.

Kristinuskoon kuuluu aina askeesi, paasto ja kilvoitus, jossa usko ja ihanteet määräävät elämäntavan suunnan. Se tarkoittaa kunnioitusta kaikkea luotua kohtaan ja kohtuutta siinä, kuinka sen hedelmiä käytetään. Pyhät kilvoittelijat antavat esikuvan siitä, että tällainen elämäntapa on mahdollinen ja että se on ihmisen pelastuksen tie.

Uuden testamentin mukaan kirkon ja kristittyjen on oltava maailmassa suola ja hiiva, muistutus ja ärsyke jostain paremmasta. Voimme kysyä, kuinka tämä toteutuu ortodoksisissa seurakunnissamme. Ympäristöasioissa seurakuntien ja luostarien tulisi olla yhteisöjä, joista näkyy, mihin suuntaan ihmiskunnan tulisi muuttaa suhdettaan luomakuntaan.

Taivaan valtakunta on läsnä ortodoksisessa jumalanpalveluksessa – kaikilla aisteilla, ymmärryksellä ja tunteella koettavissa. Sen ytimessä on pääsiäisen ilosanoma, johon sisältyy koko kristinusko. Kristuksen ihmeet, joilla hän kosketti ihmisen kärsimystä ja kuolemaa Hänen kirkastumisensa opetuslasten edessä Taaborinvuorella ja ruumiillinen ylösnousemuksensa ja taivaaseen astumisensa lupaavat, että kaiken elämän päämäärä on Jumalan kirkkaudessa. Jumala kutsuu ihmistä tuomaan mukanaan taivasten valtakuntaan koko aineellisen luomakunnan.

Sinun eteesi lankeamme, oi Herra, ja sielujemme nöyryydessä anomme: Käskyilläsi päästä tämä Maa, jolla asumme, kaikesta vahingosta ja täydestä tuhosta, ja tahdollasi pian karkota ja hävitä vaaralliset päästöt ja vuodata elämää ylläpitävän ilman raikas henkäys. Sulje suojelukseesi ympäristön koko piiri valtialla voimallasi, oi Herra ja Vapahtaja, suoden kaikille anteeksiannon, pelastuksen ja jumalallisen armon.

Ekumeenisen patriarkan vuonna 1989 asettaman luomakunnan päivän (1.9.) kirkkoveisuista

Systemaattisen teologian lehtori, TL **Pekka Metso** pohtii kirkon ympäristöohjelman teologista sisältöä.

Ks. ohjelman johdantoteksti Luomakunnan pyhittämiseksi tämän lehden sivuilta 12–13.

Ilmastonmuutos ja ihmisen osallisuus siihen ovat nykyisin voimakkaasti esillä. Keskustelua käydään väestönkasvun, ravinnontuotantokoneiston ja vaikkapa matkailun vaikutuksista ilmastosta lämpenemiseen. Monet meistä havaitsevat ilmastonmuutoksen merkkejä omassa elinympäristössään. Viime aikoina myös kirkot ovat enenevässä määrin osallistuneet keskusteluun maapallon hyvinvoinnista.

Konstantinopolin ekumeeninen patriarkaatti on viime vuosikymmeninä ollut aktiivisin ortodoksisen maailman keskustelijana ekologiaan liittyvissä kysymyksissä. Vuodesta 1989 asti Konstantinopolin patriarkaatin alaisissa kirkoissa on vietetty kirkkovuoden alussa luomakunnan päivää. Tuolloin toimitettavien palvelusten teksteissä suhde aikamme ympäristöongelmiin on ilmaistu uskon ja teologian kielellä.

Kansainvälinen ortodoksisten nuorten liitto Syndesmos on myös herätellyt ortodoksia kirkoja ekologiseen vastuullisuuteen ja kannustanut niitä käytännön toimiin.

Kristillisen teologian ekologisen ulottuvuuden perusteita ja sovelluksia käsittelevää kirjallisuutta on nykyisin lisäksi runsaasti tarjolla.

Nyt Suomen ortodoksisessa paikallis-kirkossa valmistellaan kirkolle ympäristö-

Maa- ilma kir- kos- sa

ohjelmaa. Maamme evankelis-luterilainen kirkko on jo aikaisemmin julkaissut ilmastohjelman, jonka mukaisesti se opastaa seurakuntiaan ja jäseniään ympäristöystävällisyyteen. Paikalliskirkkomme ympäristöhanke on siis osa ortodoksista ja laajempaakin kristillistä ekoteologista liikettä.

Ympäristöteologia on itsestäänselvyys

Lähtökohtana ympäristökysymysten tarkastelulle ortodoksisessa teologiassa on se, että kaikki se, mikä on maailmassa ja ihmisille tärkeää, koskettaa tavalla tai toisella kirkkoa. Maailman ongelmat eivät voi olla kirkolle vieraita, eivät edes silloin, kun kirkon kanta niihin olisi periaatteellisesti kielteinen. Ympäristökysymyksissä tällaista vastakkainasettelua ei ole, vaan kristillisen uskon perusteissa on runsaasti ekologiseen vastuullisuuteen liittyvää ainesta. Kirkon opetuksen mukaan maailma on Jumalan luoma. Näin huoli luomakunnan hyvinvoinnista kumpuaa luonnollisesti kristillisestä uskosta.

Kristillisen uskon mukaan luomisesta alkava ja lankeemuksen kautta lunastuk-

seen päätyvä suuri pelastushistoriallinen kertomus heijastuu kokonaisvaltaisesti luomakunnassa. Niinpä kirkko ei opetuksessaan voi keskittyä vain ihmisen kohtaloon vaan tarkastelee maailmaa kokonaisuutena, jonka osa ihminen on. Luomisen ja lunastuksen pyhittävät ja lankeemuksen rappeuttavat vaikutukset koskettavat koko luomakuntaa.

Yksi kristillisen ympäristöteologian merkityksistä onkin tervehtyvän näkökulmanmuutoksen tarjoaminen. Itsensä tarkkailun sijaan ihmisen tulee avartua havaitsemaan koko luodun todellisuuden tila. Langennutta ihmisyyttä nimittäin houkuttelee – toisinaan myös teologiassa – itsekkeinen antropomoniemi. Sen seurauksena ihminen asettaa itsensä erilleen luomakunnan kokonaisuudesta ja tarkastelee itseään maailman keskuksena.

Kahden todellisuuden maailma

Kirkkomme ympäristöohjelman teologiassa perustassa kysymys oikeasta suhtautumisesta ympäristöön sijoitetaan yhteyteen kristillisen uskon keskeisen jännitteen kanssa: maailmassa vallitsee ristiriita luomisperäisen hyvän ja lankeemusperäisen vääristyneisyyden välillä. Luomisessa ihminen asetettiin luonnolliselle paikalleen yhteyteen muun luomakunnan kanssa. Lankeemuksessa tämä asetelma ja sen mukainen harmonia murtuivat dramaattisella tavalla. Muutoksen traagisuutta korostetaan tekstissä ulottamalla se ihmisen kaikkien perussuhteitten tasolle: langennut ihminen on vieraantunut itseltään, Jumalasta ja luomakunnasta.

Luomakunnan kyltymätöntä hyväksikäyttöä ja riistoa lausunnossa nimitetään ”ekologiseksi pahuudeksi”. Yhtä hyvin voitaisiin puhua ihmisen synnistä luomakuntaa kohtaan. Erään lastenelokuvan eläinhahmon suulla ekologisen pahuuden taustalla oleva mentaliteetti tulee ilmaistuksi kyynisen terävästi: ”Ihmislle tarpeeksi ei ole tarpeeksi”.

Lankeemuksen realiteeteista huolimatta luomisperäinen oleminen asetetaan asiakirjassa keskustukseen. Teksti henkii kristillistä optimismia. Perinteisiin ilmauksiin tukeutuen ihminen määritellään ”luomakunnan papiksi”, ”luodun puolesta rukoilijaksi, kiittäjäksi ja uhraajaksi Luoja edessä” ja ”Luoja työtoveriksi”. Kuinka langennut ihminen kuitenkin voi lunastaa nämä nimitykset itselleen ja toimia niiden mukaisesti?

Vastauksena on Jeesus Kristus. Hän on Jumala, joka ihmiseksi syntyessään tuli osaksi luotua todellisuutta. Jeesuksen in-

karnaatio eli lihaksituleminen merkitsee luomakunnan uudelleenluomista. Joulun ihmeessä ihmisyyttä – ja sen kautta koko luomakunta – palautui alkuperäiseen yhteyteen Jumalan kanssa. Asiakirjassa todetaankin että inkarnaatioon ihmisyydelle annetaan takaisin koko luodun todellisuuden kirkastamisen potentiaali. Näin ollen inkarnaatio esitetään luomistodellisuuden ennallistajana. ”Alkuperäinen yhteys Luojan ja luotujen välillä tuli jälleen mahdolliseksi”, tekstissä todetaan.

Inkarnaatio-argumentin perustalta luomisessa ihmiselle annettu paikka ja tehtävä maailmassa näyttäytyvät uudistetuna kutsuna ja – lankeemuksen taustaa vasten – myös vaatimuksena. Vaikka tekstissä ei sitä suoraan todetakaan, ollakseen kuninkaallisin valtuuksin varustettu luomakunnan pappi ihmisen on toiminnallaan lunastettava itselleen tuon kuninkuuden tunnusmerkit. Tähän viittaavat asiakirjassa mainitut katumus ja elämäntavan muutos, joiden kautta ihmisen on muutettava ympäristövastuunsa ”palvelevaksi luovuudeksi”.

Luomakunnan pyhyys

Ekologisen muutoksen välttämättömyys on yhteydessä ajatukseen luomakunnan pyhydestä. Tätä näkökulmaa olisi voitu asiakirjassa painottaa enemmänkin. Nyt se on vain implisiittisesti läsnä lähinnä toteamuksessa aineen liturgisesta ja eukaristisesta käytöstä.

Mitä luomakunnan pyhyys tarkoittaa? Patriarkka Bartholomeos on kuvannut sitä ihmisen ja Jumalan välisen dialogin näkökulmasta. Maailmaa hän nimittää Jumalan ojentautumiseksi ihmisen puoleen. Näin ymmärrettyä maailma on ensisijaisesti Jumalan toiminta-aluetta ja hänen välineensä. Toisin sanoen luomakunta on pyhä. Vasta toissijaisesti maailma on annettu ihmiselle. Löytääkseen oikean paikansa maailmassa ihmiseltä edellytetään pyhyiden tajua ja kunnioitusta.

Luomakunnan pyhyys tarkoittaa, että maailma ei ole neutraali. Maailmalla itsessään on arvolataus. Jumala on kutsunut sen olemiseen ja antanut sille pyhyiden.

Herkistyminen sille, että ympäröivä todellisuus on Jumalan maailma, johdattaa ihmisen tunnistamaan Jumalan maailman myös hänessä itsessään. Näin käsitykset maailmasta ja ihmisestä kulkevat kristillisessä ajattelussa rinta rintaan. Ihmissyyden ja maailman yhteyden kokemisesta aukeaa pyhyyttä vaaliva suhtautuminen luomakuntaa, lähimmäisiä ja omaa itseämme kohtaan.

Kosminen liturgia

Ympäristöohjelman teologisessa preluudissa viitataan kosmiseen liturgiaan, johon koko luomakunta ihmisen kanssa osallistuu. Vaikka tekstin kokonaisuutta tarkastellen on mahdollista päätellä, mitä kosmisella liturgialla tarkoitetaan, sen merkitystä ei silti juurikaan avata lukijalle. Siksi tässä on paikallaan lyhyesti pohtia ilmaisen sisältöä.

Lähtökohdaksi voidaan ottaa apostoli Paavalin toteamus maailmankaikkeudessa vallitsevasta toivosta, jolla koko luomakunta odottaa vapautumista täysivaltaiseen Jumalan lapseuteen (Room 8:22–23). Koko maailma (kreikaksi *kosmos*) siis odottaa aikaa, jolloin se voi vapaasti ja täysivaltaisesti iloita janoamansa Jumalayhteyden saavuttamisesta. Luomakunnan kokonaisvaltaista ilmaisua kirkko ennakoii käyttäessään liturgisissa toimissaan luomakunnan antimia, kuten vettä, öljyä, viiniä ja leipää. Kirkon jumalanpalvelus on kuva ihmisen ja maailman alkuperäisestä – ja tulevasta – yhteydestä.

Kosminen liturgia ei kuitenkaan ole vain tulevan täyttymyksen todellisuutta. Kirkon uskoa leimaa kokemus tässä ajassa ennakkoidusti osallistuttavasta täyteydestä. Jotta yhteys tulevaan täyteyteen voisi olla todellisuutta tässä ajassa, on ihmisellä oltava ymmärrys maailmasta, joka mahdollistaa tuon yhteyden näkemisen. Ajatus kosmisesta liturgiasta onkin yhteydessä persoonalliseen, sisäistyneeseen asenteeseen, jossa ympäristöä tarkastellaan hengellisen kiinnostuksen ohjaamana. Mystiikan kielellä puhutaan tällöin luomakunnan mietiskelystä.

Ilmaus ”kosminen liturgia” osoittaa näin oivallisesti ympäristökäsityksen hengellisen luonteen. Huoli maailmasta ja pyrkimys sen ominaisuuteen ymmärtämiseen on osa ihmisen jumalatuntemuksen prosessia. Jumala kutsuu ihmistä kasvamaan ymmärryksessä siitä, että Jumalan luova ja elämää ylläpitävä voima läpäisee koko maailmankaikkeuden.

Kosmisen liturgian toimittaminen edellyttää ihmiseltä liittymistä osaksi luomakunnan orkesteria. Tämä on mahdollista vain, jos ihmisen kuulee luomakunnan Jumalalle suuntaamaan äänen. Kirkkoisä Basileios Suuri toteaa, että jopa hiljaisuudessa luomakunta julistaa Luojastaan ja Herrastaan. Patriarkka Bartholomeos puolestaan nimittää maailmaa ”Jumalan kieleksi”, jolla Jumala puhuttelee ihmistä. Vastaavasti ihminen voi puhutella maailman kautta Jumalaa. Näin maailmasta tulee ihmiselle ”jumalayhteyden

kieli”, kunhan ihminen vain oppii kuulemaan luomakunnan äänen ja näkemään maailman Jumala-yhteyden välineenä.

On toiminnan aika

Suomen ortodoksisen kirkon ympäristöohjelmassa vältetään ortodoksiselle teologialle toisinaan tyypillinen triumfalismi, joka tarkastelee kirkon toimia ja ajattelua ikään kuin Jumalan valtakunta jo olisi kaikessa täyteydessään totta. Tällainen ajattelu on omiaan passivoimaan käytännön toimia, edellyttäisihän niihin ryhtyminen maailmassa ja kirkossa vallitsevien epäkohtien tunnustamista. Onneksi tällainen sudenkuoppa on vältetty. Lausunto osoittaa selvästi, että lankeemuksen realiteettien katsotaan koskettavan myös kirkkoa.

Kirkkomme ympäristöohjelma sijoittaa seurakunnat ja luostarit kursailematta ympäristövastuun eturintamaan. Ne ovat yhteisöjä, joiden tulee ympäristöasioissa olla esimerkkinä koko ihmiskunnalle. Näin rohkean vision soisi mitä pikimmin konkretisoituvan tekoina. Muussa tapauksessa olisi parempi, että vahvaa ekologista linjapuhetta ei olisi pidettykään. Kirkko ei nimittäin voi olettaa, että se voisi selvitä luomakunnan pahoinvoinnista pelkästään julistamalla ympäristöevankeliumia. Kirkon on myös ryhdyttävä ekologisiin toimiin.

Lausunnon tunnustus paikalliskirkkomme ekologisesta potentiaalista voidaan ymmärtää itsekritiikiksi. Mikäli näin on, ympäristöön suhtautumisen muutos-paine kohdistuu ensisijaisesti kirkkoon itseensä. Onhan luontevaa, että kirkko, joka toivoo muutosta, aloittaa muutoksen omasta itsestään.

Median lemmiksi toisinaan kutsutun Suomen ortodoksisen kirkon ympäristöohjelmassa ei siis taidakaan olla kyse kirkon imagon palvelemisesta – vaikkei siitä julkisuuskuvalle haittaakaan koidu. Keskeisenä pontimena on kirkon vastuuntunto Jumalan luomasta maailmasta.

Vaikka ortodoksinen usko itsessään on lähtökohtaisesti maailmaan suuntautuvaa ja siitä huolehtimiselle antautuvaa, kirkot eivät kuitenkaan aina ole vaalineet tällaista pyrkimystä. Nyt näyttää siltä, että Suomen ortodoksisessa kirkossa on toiminnan aika. Miten muuten voisi olla kirkon? Kertoisihan oikea ymmärrys (ortodoksia) ilman oikeaa toimintaa (ortopraksiaa) maailmasta sulkeutuneisuuden eetoksesta. Siihen kirkolla ei tässä maailmassa ole varaa.

■ Pekka Metso

Piispainkokous sai myös hyvää palautetta

Arkkipiispan teologinen sihteeri **Jyrki Härkönen** kirjoittaa, että piispainkokouksen keväiseen Mitro-päätökseen liittyen ortodoksisten kirkkojen päämiehet kannattavat kanonista tulkintaa.

Viime Analogissa (5/2009) käsiteltiin yhteensä seitsemässä eri artikkelissa (sivuilla 3, 7, 10–11, 13, 23 ja 26) EU-vaalien jälkipyykkiä ja papiston politiikkaan osallistumista. Kritiikkiä piispainkokousta kohtaan esittivät metropoliitta **Ambrosius**, rovasti **Veikko Purmonen**, munkki-diakoni **Serafim** sekä diakonit **Jukka Korpela** ja **Hariton Rantila**.

Keneltäkään kirjoittajista ei herunut ymmärtämystä piispainkokouksen touko-

kuussa tekemää päätöstä kohtaan, jonka perusteluissa se linjasi ortodoksiseen kanoniseen perinteeseen tukeutuen kirkon kielteisen suhtautumisen papiston jäsenten politiikkaan osallistumiseen, kuulumi- seen vapaamuurareihin tai muihin sala- seuroihin ja papiston aseenkantoon.

Piispainkokouksen päätös on saanut onneksi myös toisenlaista palautetta. Oman Ekumeenisen patriarkaattimme kanta selvitettiin luonnollisesti ennen päätöksentekoa. Arkkipiispa **Leon** ohella Ou-

lun metropoliitan **Panteleimonin**, Nikean metropoliitan **Johanneksen** ja Joensuun piispan **Arsenin** kanta ilmenee piispainkokouksen päätöksestä. Päätöksen jälkeen arkkipiispa on käynyt asiasta keskusteluja muun muassa Kyproksen, Ukrainan, Tsekin ja Slovakian sekä Viron kirkkojen päämiesten kanssa. He kaikki antoivat varauksettoman tukensa Suomen kirkon piispainkokouksen kanoniselle tulkin- nalle.

On mielenkiintoista huomata, millai- siin argumentteihin piispainkokouksen päätöstä arvostelevien kritiikki tukeutuu. Yksi on huolissaan ”arvonannosta yhteis- kunnassa”, toinen kaipaa ”postmodernia moniäänisyyttä” ja kolmas haikailee ta- kaisin ortodoksien ”median lähettilästä”.

Kirjoittajien tapa tulkita kanoneja on korostuneen negativistinen. Olennaista kanoneissa ei ole rajalinjojen vetäminen

Pyhiinvaellusmatkat

VANHA VALAMO

I 18.–20.6. II 6.–7.7.
III 9.–11.7.IV 28.–30.7.
V 13.–15.8.

Vanhan Valamon matkoilla koemme luostarielämän syvyyden, jumalan- palvelusten koskettavuuden ja luon- non kauneuden. Matkalla olemme luostarin vieraina igumeni Pankratin siunauksella. Kaksi yötä uusitussa hotellissa Lähtöpaikat Jyväskylä, Iisalmi ja Helsinki. Hinta alk. 310 eur sis kuljetukset, majoitus, ruokailut, viisumi ja opastus Valamon tuntija isä Elias.

ROMANIA

26.8.–2.9.

Romani on maailman ortodoksisim- mista maista. Ortodoksisuus näkyy kirkkojen ja luostareiden runsaute- na kaikkialla. Matkan aikana tutus- tumme kirkon elämään, luostareihin ja seurakuntiin eri puolilla Roma- niaa. virkistäydymme hetken myös Konstantsan kultarannikolla. Hinta 820 eur sis. lennot Hki-Bukarest- Hki, majoitus puolihioidolla, retket, opastukset.

Tervetuloa vuoden 2010 matkoille

www.matkatoimistoartos.fi

SOLOVETSK

21.–23.7.

Puhutteleva, aava Vienanmeri, me- restä nousee saari-Solovetsk. Luosta- rin historia yhdistyy julmuuksiin, kulkija kohtaa sykhdyttävän näyn. Toinen yö Kemissä ja toinen Solo- vetskin saarella. Lähtöpaikka Kuo- pio. Hinta alk. 330 eur sis. kuljetuk- set, majoitus, ruokailut, viisumi ja opastus Solovetsk tuntija isä Elias.

Ks. www.matkatoimistoartos.fi
Tied. ja var. puh 017 816 441
e-mail iisalml@ort.fi

Matkatoimisto Artos

IKONINMAALAUUSLEIRI ITALIASSA 12.–20.6.2010

Rooma 1 yö – Appignanon kylä (Marche) 5 yötä – Ravenna 1 yö
–ohjaajana ikonimaalari Liisa Holst
Kysy lisätietoja Liisa Holst p. 040 566 8481.
liisa.holst@kolumbus.fi • www.liisaholst.fi

KOTIMAA-YHTIÖT

ILMOITUSMYNTI
Vappu Kuusiniemi
(014) 619 824

Kapea tie onneen

Toisen maailmansodan jälkeen Eurooppaa ja Pohjois-Amerikkaa johdettiin talouskasvun opein. Tätä varten valjastettiin myös maailman hiili-, öljy- ja metsävarannot. Alkoi puoli vuosisataa kestänyt aika, jolloin vannottiin jatkuvan kasvun ja vaurauden lavean tien tuomaan onneen.

Ilmaston lämpeneminen, aavikoituminen, valtamerien pinnan nouseminen sekä öljy- ja jalometallien loppuminen luonnosta puhuvat selvää kieltä siitä, että nyt tuon kasvun tie on kuljettu loppuun. Tulevaisuutta ei voida rakentaa sen paremmin kestävästi kuin vihreänkään ”kehityksen” varaan.

Olemme tilanteessa, jossa meidän kysyttävä, miksi ihmisestä – luomakunnan putarhurista – on tullut sen pahin vihollinen?

On mielenkiintoista huomata, miten monet kuluttamisen vähentämisen viisautta saarnaavista talousasiantuntijoista tuovat ehkä tietämättäänkin esille koko joukon kristillisiä argumentteja. Talousgurut korostavat, että kulutuksen pysyvä vähentäminen on mitä suurimmassa määrin ihmisen luovuutta kunnioittava periaate, sillä materian vähentäminen on tilan tekemistä henkiselle.

Uusi ekologisempi elämä merkitsee haastetta myös länsimaiselle vapaudelle. Yksilön tai yksittäisen valtion subjektiivinen oikeus vaurastua ja omistaa ovat yhä heikommin perusteltuja elämän päämääriä.

Uudenlaista yhteisöllisyyttä

Uutta ekologisempaa elämänjärjestystä varten tarvitaan uudenlaista yhteisöllisyyttä. Kirkon tarjoama ohjelma on yksinkertainen ja vuosituhansien aikana hyväksi koettu. Sen ydin on avoin asenne uutta vaatimattomampaa elintasoja kohtaan ja kulutuksen rajoittaminen.

Muutosten vuoksi Euroopan ja Pohjois-Amerikan mallin mukainen länsimainen elämäntapa saa rinnalleen uusia yhteisöllisyyden muotoja. Olisi mielenkiintoista nähdä, millaisen sijan tulevaisuuden tekemisessä saa esimerkiksi Lähi-idässä vanhojen ortodoksisten kirkkojen parissa vallinneet kulttuurit. Esimerkiksi Libanonin, Irakin ja Syyrian ortodoksit ovat eläneet vuosisatoja yksinkertaista elämää sopusoinnussa luonnon kanssa. Jospa nuo vanhat vähän kuluttavat kulttuurit tarjoavat lännelle sekä henkisesti että ruumiillisesti terveemmän mallin elää?

Ortodoksinen kirkko on nähnyt historian aikana monta taloustaantumaa ja ollut todistamassa monen ikuisesti kestäväksi ennustetun maailmanvallan kaatumista. Kulutuksen väheneminen ja kulutustottumusten muuttuminen ovat kirkollemme nykyin mahdollisuus. Jos omistaminen vähenee, niin jakaminen lisääntyy. Tie onneen käykin kulutuksen lavean tien sijasta kieltäytymisen kapeaa polkua pitkin.

Yhteiset ponnistukset uuden askeettisemmän ja vähemmän luontoa kuormittavan maailman puolesta ovat ensiaskeleita oikealla tiellä.

Siuunaten
arkkipiispa LEO

maallisen ja hengellisen tai henkisen ja ruumiillisen välille. Asia ydin on siinä, että kirkon palvelutehtävässä hankittua kansansuosiota tai luottamusta ei saa käyttää poliittisen vallantavoittelun välineenä. On itsestään selvää, että kukaan ei halua estää kanoneihin vedoten papiston jäsentä hankkimasta toimeentuloaan siviililyössä – esimerkiksi sähkömiehenä tai opettajana – ja palvelemaan kirkossa vapaaehtoisena.

Tapaus **Mitro Revon** mediakisassa kirkon johdolle kävi kuin kilpa-ajossa Alfa-Romeon ja Ladan välillä. Kirkon saama kritiikki tekee kuitenkin hyvää, sillä kirkkomme positiivisen julkisuuskuvan alta on hyvä raaputtaa esiin myös sisältöä. 400-luvun kirkkosäännöt kestävät kriittisen tarkastelun. Kestävätkö sen myös postmodernin maailman ortodoksijulkisten toimet?

Piispainkokoukselle selkeämmät ohjeet

Viime kevään tapahtumat osoittivat, että piispainkokouksemme työskentely tarvitsee selkeämmät ohjeet. Tätä varten piispainkokouksen puheenjohtaja on antanut piispa Arsenin tehtäväksi valmistella piispainkokouksen työskentelylle ortodoksisesta kirkosta annetun lain (28 §) edellyttämä työjärjestys. Työjärjestyksessä määritellään muun muassa piispainkokouksen asioiden valmistelusta, vireillepanosta ja julkisuudesta. Kaiken tarkoituksena on varmistaa, että kirkkomme korkeinta kanonista valtaa käyttävällä organilla on päätöksiä tehdessään käytettävissään mahdollisimman laajat ja hyvin valmistellut taustatiedot.

Kanoninen päätöksenteko ja kanoninen oikeus tutkimuskohteena on pidettävä selvästi erillään toisistaan. Kanoninen päätöksenteko kuuluu yksiselitteisesti piispainkokoukselle. Kanonien tutkimus on puolestaan yliopistoaine ja näin myös kriittisen keskustelun kohde. Keskustelu kanoneista on ulotettava kirkossa mahdollisimman laajalle. Näin kanonit opitaan näkemään kirkkoa yhdistävänä ohjeistona eikä piispojen rankaisutyökaluina.

Analogi haluaa selvästi profiloitua avointa keskustelua käyvänä lehtenä. Tervävät kolumnit ja mielipiteet ovat yksi osa hyvää journalismia. Niiden rinnalla olisi hyvä lukea myös taustoja ja vaikuttimia pöyhiviä juttuja. Ja mikä estäisi lehteä järjestämästä avointa seminaaria vaikka papiston ja politiikan suhteista.

Jyrki Härkönen,
arkkipiispan teologinen sihteeri

Ortodoksipappi poliitikkona

Isä Mitron tie mepiksi

KUVAT: MARIAMNE PURMONEN

■ Pastori Mitro Repo, 51, on viime vuosina saanut runsaasti julkista tunnustusta. Hän on ollut Vuoden Puhuja 2005, Vuoden Norssi 2005, Hyvän mielen lähettilas 2006, Aamulehden Vuoden Ihminen 2007 ja vuodesta 2008 Valtioneuvoston ruokaohjelman puhemies. Kuvassa hän on parlamentin aulassa unionin 27 jäsenmaan lippujen edessä.

Isä **Veikko Purmonen** kirjoittaa, että tänä vuonna **Mitro Repo** teki poliittisen läpimurtonsa. Hän on ensimmäinen ortodoksipappi, joka on valittu Euroopan unionin parlamenttiin. Yli 200 ehdokkaan joukosta hän tuli valituksi kolmanneksi suurimmalla äänimäärällä. Hänen saamansa 71 517 ääntä on enemmän kuin koko Suomen ortodoksien lukumäärä. Samalla tästä suomalaisesta mediakasvosta tuli maan rajojen ulkopuolellakin huomattu vaikuttaja.

Isä Mitron asettuminen ehdokkaaksi ja valinta parlamenttiin aiheutti julkisuudessa varsin jyrkkiä kannanottoja. Hänen ehdokkuutensa ja valintansa ei erityisemmin ilahduttanut aivan kaikkia Suomen ortodoksisen kirkon johtohenkilöitä. Kanonisiin säädöksiin vedoten kyseltiin, voiko pappi antautua maallisiin tehtäviin ja omistautua politiikkaan. Joidenkin piispojen kanta oli kielteinen. Varsin yleisesti kuitenkin ajateltiin, että Suomen kansalaisille perustuslaissa turvatut oikeudet koskevat myös ortodoksipapista. Miten Mitro itse arvioi käytyä keskustelua ja sen vaikutusta vaalin tulokseen?

– Pidän eräiden kirkon johdon jäsenten toimintaa varsin provokatiivisena, vaikka epämääräisten ja ristiriitaisten lausuntojen antajana esiintyikin lähinnä arkkipiispan teologinen sihteeri. Tarkoituksena näytti olleen estää puolueita asettamasta minua ehdokkaaksi. Tapahtumaksi taisi tosin vain lisätä kannatustani, kun arvioitiin, että kysymyksessä mentiin henki-

lökohtaisuuksiin sen sijaan, että olisi haluttu puhua jostakin vakavasta periaatteellisesta asiasta.

Julkisuudessa tuotiin esille, että sekä menneisyydessä että nykypäivänä Suomen ortodoksisessa kirkossa ja muuallakin ortodoksisessa maailmassa on runsaasti esimerkkejä pappien ja piispojen osallistumisesta politiikkaan. Nämä tapaukset eivät ole aiheuttaneet kenellekään rankaisutoimia toisin kuin tapahtui Mitron kohdalla.

– En kuitenkaan pidä itseäni marttyyrinä. Haluan tulkita väliaikaisen palveluskiellon työtapaturmaksi, toteaa Mitro tyyneästi.

Mitron mielestä on naiivia joidenkin kirkonmiesten tavoin ajatella, että kirkon pitää olla järjestäytyneen yhteiskunnan vastavoima.

– Mielestäni kirkon ja yhteiskunnan vastakkainasettelu on pahasta ja sen seuraukset voivat olla jopa kohtalokkaat. Kirkon johtajien on sen sijaan pikemminkin rohkaistava poliittisia vastuunkantajia si-

säistämään yhteiset eurooppalaiset arvot.

Suuret aatteet ja arvot ovat sidoksissa suuriin uskonnollisiin arvoihin ja julistuksiin.

Ensivaikutelmat parlamentin työskentelystä

Euroopan unionin parlamentissa on isä Mitron lisäksi neljä muuta pappishenkilöä. Millaisia ovat Mitron vaikutelmat parlamentin työskentelystä?

– Sekä valiokunnissa että täysistunnoissa on keskusteltavaa päätöksentekoa enemmän kuin mihin meillä on totuttu. Keskusteluissa on sydämellistä inhimillisyyttä ja ystävällistä kodikkuutta. Jäsenet eivät ole ryhmäkuriin sidottuja samalla tavalla kuin esimerkiksi meillä eduskunnassa.

Ensimmäisessä täysistunnon puheessaan Mitro otti kantaa Turkin uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksien puolesta. Jokin aika sitten komissaari **Olli Rehn** antoi raportin Turkin jäsenyysneuvottelujen nykytilanteesta, joten asia on ajankohtainen.

– Tarkoitukseni oli kysyä, ymmärtääkö Turkki, että jos se haluaa kuulua Euroopan unioniin, siltä pitää voida odottaa myös konkreettisia toimenpiteitä, jotka osoittavat sen tunnustavan eurooppalaisen kulttuuriperinnön arvon. Tämä tarkoittaa sitä, että Turkin on kunnioitettava uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksia.

Mitron sydäntä lähellä on erityisesti ekumeenisen patriarkaatin asema. Hän katsoo, että Turkin olisi sallittava patriarkaatin teologisen akatemian avaaminen, ja sen tulisi myös palauttaa kirkkojen omaisuuden suoja.

– Kirkkorakennuksia kohtaan tehtyjen rikosten tutkinnassa on ilmennyt leväperäisyyttä. Lisäksi ortodoksinen kirkko ei saa vielääkään vapaasti valita patriarkaansa kansallisuuteen katsomatta ja kirkonmiesten papillisten tunnusmerkkien käyttöä pyritään yhä rajoittamaan.

Onko ortodoksipappi kuitenkin valmis kannattamaan islaminuskoksen Turkin jäsenyyden hyväksymistä, jos jäsenyyshedot täytetään?

– Tullakseen EU:n jäseneksi Turkin on täytettävä kaikki Kööpenhaminan jäsenyyskriteerit. Sen on toteutettava kaikki antamansa lupaukset ja ihmisoikeuksia koskevat velvoitteet. Toivottavasti tuo päivä myös aikanaan koittaa.

Turkin jäsenyyteen liittyy myös Kyprosen kysymyksen ratkaisu. Tähän asiaan isä Mitrolla on lähitulevaisuudessa mahdollisuus perehtyä perusteellisesti, kun edessä on kaksi vierailua Kyprok-

selle, toinen kirkon kutsusta ja toinen sosiaaliryhmän delegaation jäsenenä.

EU:n laajentumiseen liittyen parhailaan on selviteltävänä Islannin ja jäsenyyttä hakeneiden Balkanin maiden mahdollisuudet. Islannin jälkeen Norjakin ehkä ottaa jäsenyyksiasian uudelleen käsiteltäväksi.

Minkään maan jäsenyyttä ei katsota läpi sormien. Mitro pitää tärkeänä erityisesti slaavilaisten maiden läheistä yhteyttä Euroopan unioniin. Erityisesti Ukrainan jäsenyys voi piankin tulla harkittavaksi. Periaatteessa Venäjänkään jäsenyys ei ole pois suljettu.

– Presidentti **Ahtisaaren** tavoin ajattelen, että Eurooppa ei voi olla eheä, ellei EU tunnusta ja myönnä Venäjän kansan roolia ja kulttuuria osaksi eurooppalaista identiteettiä.

Mitron mielestä Euroopan yhdentymisen ei ole pelkästään materiaalista energiapolitiikkaa, vaan se on myös henkisen energian varassa.

– Aito eurooppalaisuus on aatteen ja hengen dynamiikkaa.

Papin kutsumus ja poliitikon rooli

Isä Mitron valinta parlamenttiin herätti laajaa keskustelua ortodoksipappien osallistumisesta politiikkaan. Hän itse ei näe asiassa suurta ongelmaa.

– Papin kutsumus on ennen muuta palvelustehtävä. Mielestäni siinä ei ole mitään ristiriitaa, jos laajennan kirkollisen palvelustehtävän koskemaan koko yhteiskuntaa. Ajattelen, että kirkossa pitäisi olla nykyistä enemmän sosiaalista osallistumista ja yhteisvastuuta.

Useilla ortodoksisilla kirkkoilla on Brysselissä omat toimistonsa, joiden teh-

tävänä on pitää yhteyttä eurooppalaisiin poliittisiin instituutioihin. Lähes kaikilla kirkkoilla on omat rekisteröidyt lobbarinsa myös EU:n parlamentissa. Näin halutaan tuoda kirkkojen tavoitteita ja kristillisiä arvoja poliittiseen keskusteluun ja päätöksentekoon.

Isä Mitron mielestä kirkkoilla on hyvät vaikutusmahdollisuudet Euroopan unionin piirissä. Euroopan kirkkojen konferenssi on jossain mielessä Euroopan unionin edeltäjä, joka ennakoii sotien jälkeen yhteistyön ja yhdentymisen tarvetta.

– En voi olla antamatta arvoa sille sosiaaliselle arvopohdinnalle, jota esimerkiksi nyt Ruotsin puheenjohtajuuskaudella kirkon piirissä on harjoitettu.

Myös ortodoksisilla kirkkoilla on oma panoksensa annettavana. Siihen voivat vaikuttaa Brysselissä olevat kirkkojen toimistot ja tietysti ortodoksiseen kirkkoon kuuluvat parlamentaarikot, joita tällä hetkellä on noin 80.

– Ortodoksi-parlamentaarikkojen kesken meillä on paljon yhteydenpitoa. Henkilökohtaisesti minua on erityisesti lämmittänyt se, että kaikkien ortodoksisten maiden parlamentaarikot ja useat ortodoksiset paikalliskirkot ovat ottaneet yhteyttä ja onnitelleet saamastani vaalimenestyksestä. Myös ortodoksisten maiden lehdet ja TV ovat pyytäneet haastatteluja.

– Minulla on nyt entistä paremmat mahdollisuudet puolustaa ihmisoikeuksia

■ Mitro Repo ja isä Veikko Purmonen parlamentin istuntosalin parvella. Parlamentissa on Lissabonin sopimuksen ratifioinnin jälkeen 751 jäsentä.

ja muita kristillisiä arvoja laajemmilla foorumeilla kuin vain oman kirkkoni piirissä. Myös Suomen ortodoksinen kirkon tulevaisuus on luonnollisesti lähellä sydäntäni. Uskon, että suomalaisilla ortodokseilla on vielä paljon annettavaa koko kristikunnalle, sanoo isä Mitro painokkaasti.

■ Isä **Veikko Purmonen**

KMR

Luola vai talli?

Raamatuntutkija, isä Mikael Sundkvist tarkastelee kysymystä siitä, syntyikö Jeesus luolaan vai talliin.

Sekä Matteuksen että Luukkaan mukaan neitsyt Maria synnytti Jeesuksen Betlehemissä, muutama kilometrin päässä Jerusalemissa. Matteus kertoo lasta kunnioittamaan tulleista tietäjistä, Marian kihlatun Joosefin epäilyksistä sekä nuoren perheen paosta Egyptiin. Luukas taas kytkee Jeesuksen syntymän keisari Augustuksen käskyyn verollepanosta. Luukas kertoo myös, kuinka enkeli ilmoittaa ihmeellisestä syntymästä samalla seudulla oleville paimenille, Jumalaa ylistävistä enkelikuoroista sekä paimenten saapumisesta seimessä makaavan lapsen luo, johon Maria oli hänet kapaloituaan laittanut.

Kaikki nämä ainekset löytyvät ikonin ja muusta kristillisestä taiteesta. Yksi seikka jäi kuitenkin evankelistoilta mai-

nitsematta: minkälaiseen tilaan Jeesus syntyi? Matteus sanoo vain, että tietäjät löysivät lapsen ”talosta” (Matt. 2:11). Ajankohdasta ei ole tietoa, tietäjät ovat voineet saapua Betlehemiin vähän aikaa Jeesuksen syntymän jälkeen. Luukas mainitsee lyhyesti, että tilaa majapaikasta ei löytynyt (Luuk. 2:7). Evankelistoille tärkein seikka oli tuoda esille itse kaupunki, Betlehem, Daavidin kotikaupunki (1. Sam. 16), jossa profeetta Miikan mukaan Israelin hallitsija on syntyvä (Miika 5:1).

Luukkaan antama vihje on kuitenkin osoittautunut hedelmälliseksi: seimen ympärille on helppo kuvitella talli, karjaa, sillä seimi merkitsee karjan ruokkimiseen käytettyä kaukaloa. Itäisessä ikoniperinteessä seimi sijaitsee kuitenkin luolassa eikä puuhökelissä. Betlehemissä sijaitse-

van luolan päälle keisarinna Helena rakennutti kirkon 300-luvun alussa, ja siihen luolaan ovat pyhiinvaeltajat ainakin siitä asti astuneet.

Luolan alkuperä

Mistä tieto nimenomaan luolasta Jeesuksen syntymäpaikkana on peräisin? Kun asiaa lähtee tutkimaan varhaisen kreikan kielisten lähteitten kautta, selviää, että luola esiintyy ensimmäistä kertaa ns. Jaakobin protoevankeliumissa, joka tunnettiin jo 100-luvun puolessavälissä. Protoevankeliumia ei koskaan tunnustettu kirkon raamattukaanoniin kuuluvaksi. Sen sisältämä tieto on kuitenkin otettu vastaan kirkollisessa perinteessä, sillä selvästi legendanomaisten kertomusten taakse voi hyvinkin kätkeytyä aitoa perinnettä neitsyt Mariasta, tämän vanhemmista Joakimista ja Annasta sekä Jeesuksen syntymästä.

Jaakobin protoevankeliumissakin Maria kapaloi vastasyntyneen lapsensa ja laittaa hänet ”karjan seimeen”. Luukkaan poiketen teksti kuitenkin väittää, että Jeesus syntyi luolassa itse Betlehemin kaupungin ulkopuolella, autiolla paikalla. Syyksi annetaan se, että Marian aika syn-

Tilauslipuke

Huomaa, että seurakunnan jäsenenä saat lehden lahjana

ANALOGI ORTODOKSINEN SEURAKUNTALEHTI

1. luokan
posti-
merkki

TILAA itsellesi tai ystävällesi lahjaksi ANALOGI 21€/vuosi

Lehden saaja

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Maksaja (ellei saaja)

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

ANALOGI

Tampereen ortodoksinen seurakunta
Suvantokau 10 A
33100 Tampere

nyttää koitti ennen kuin oltiin perillä. Betlehemin majoitusvaikeuksista ei sanota mitään.

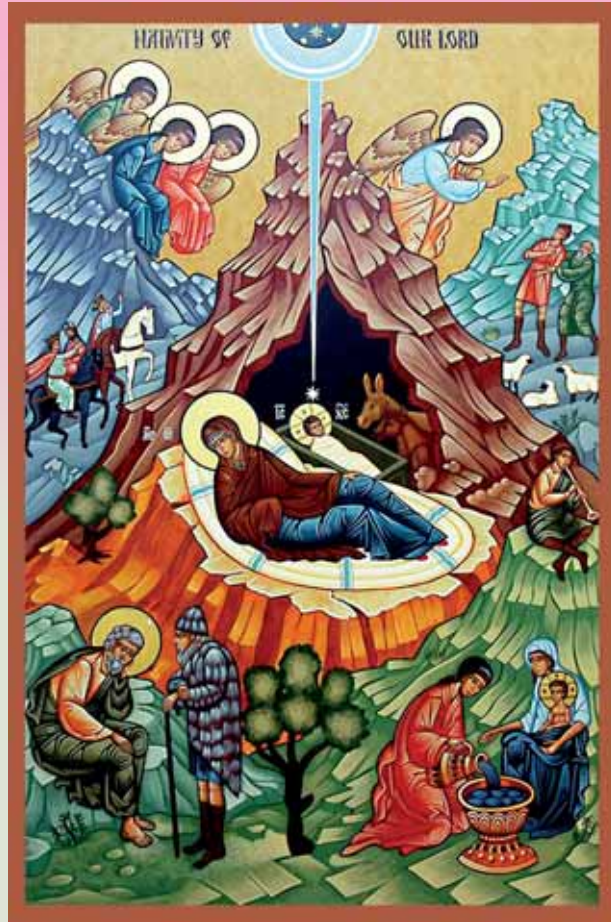
Voisi ajatella, että protoevankeliumin tietoon luolasta Betlehemin ulkopuolella liittyisi jokin teologinen ajatus, joka olisi saanut aikaan syntymäpaikan siirron Luukkaan mainitsemasta Betlehemistä. Teologisempaa ajatusta ei protoevankeliumista kuitenkaan löydy. Sellainen näyttäisi löytyvän vasta, kun syntymäluola seuraavan kerran tuodaan esille. Justinus Marttyyrin 150-luvulla kirjoittama *Dialogi Tryfonin* kanssa mainitsee luolan Jeesuksen syntymäpaikkana (Dial. 70; 78). Justinuksen mukaan tämä vastaa profeetta Jesajan ennustusta: ”Hän tulee asumaan lujan kallion ylhäisessä luolassa” (Jes. 33:16; kreikankielisen Septuagintan mukaan).

Silti Justinuskaan ei tunnu antavan lopullista, teologista selitystä luolalle. Justinus viittaa Jesajaan kumotakseen ns. Mitra-kultin, jonka uskonnolliset menot suoritettiin luolissa. Valon jumala Mitra näet oli syntynyt luolassa. Justinuksen mukaan samankaltaisuus Jeesuksen syntymän kanssa on pahojen henkien aikaansaannosta, sillä nämä olivat monessa muussakin yhteydessä ihmisparkoja hämentääkseen matkineet Vanhan testamentin Kristusta koskevia ennustuksia. Jesaja 33:16 ei siis esiinny Justinuksella kovin itsenäisenä, painavana ennustuksena, kuten esimerkiksi Jes. 7:14 Septuagintan käännöksen mukaan tekee (”Neitsyt tulee raskaaksi...”). Justinuksen jälkeinen perinne vahvistaa luola-ennustuksen toissijaisuuden: kohtaan Jes. 33:16 ei viitata kreikankielisissä lähteissä ensimmäisillä vuosisaadoilla syntymäluolasta puhuttaessa.

Justinus todistaa sen takia ennen kaikkea siitä yksinkertaisesta perinteestä, että Jeesus syntyi luolassa. Teologisia selityksiä ei löydy seuraavastakaan tekstistä, jossa luola esiintyy. Origenes mainitsee teoksessaan Kelsosta vastaan, että Jeesuksen syntymäluolan sijainti oli hänen aikanaan kaikkien tiedossa (Cels. 1.51). Origenes kirjoitti tämän 240-luvulla, Palestiinan Kaesareassa. Justinuskin oli kotoisin Palestiinasta, Flavia Neapoliksesta (nykyisestä Nabluksesta). Luola saattaa siis olla paikallista perimätietoa Jeesuksen syntymäpaikasta.

Avainsanana seimi

Origeneksessa meillä on kuitenkin tärkeä jouluseiminäyttämön rakentaja. Ilmeisesti ensimmäisenä hän kytkee kohdan Jes. 1:3 Jeesuksen syntymään. Avainsana on ”seimi”: ”Härkä tuntee omistajansa ja aasi

isäntänsä [kreikaksi *Kyrios*, 'herra'] seimen, mutta Israel ei tunne, minun kansani ei tajua” (Jes. 1:3). Origenes selittää:

Tätä profeetta oli puhunut: ”Härkä ja aasi tunsivat herransa seimen”. Tämä on salaisuus, jonka merkitys on seuraava: härkä on puhdas eläin, aasi taas epäpuhdas. Kansa ei herransa seimeä tuntenut, so. Israelin kansa, mutta epäpuhdas eläin kyllä, toisin sanoen pakanat.” (Hom. in Lc. 82)

Origeneksen mukaan, Israelin olisi pitänyt tuntea ”herransa” Jeesuksessa, kuten härkä tuns. 300-luvun isät Gregorios Nyssalainen ja Gregorios Teologi jatkavat Origeneksen tulkintaa sillä variaatiolla, että härkä edustaa juutalaiskristittyjä, aasi pakanakristittyjä, jotka Jumala on tehnyt yhdeksi, uudeksi ihmiseksi Kristuksessa (vrt. Ef. 2:14–15; Gr.Nyssa, Nativ. 1141.45–1144.8; Gr.Naz., Or. 38.332.3–9).

Näin luolaan oli saatu teologisesti perusteltua karjaa. Perinne jatkuu ikonitaitteessa ja muussa kristillisessä taiteessa. Itse luola pysyy kuitenkin selittämättä. Todennäköisesti tieto perustuu paikalliseen perinteeseen, sillä, kuten nähty, mi-

kään painava teologinen peruste ei selitä syntymän sijoitusta luolaan. Tiedetään, että luolia käytettiin siihen aikaan eläinten suojoina. Kun synnytyspaikkaa ei itse Betlehemistä löytynyt, Maria ja Josef hakeutuivat tällaiseen lähellä olevaan luolaan. Justinuskin mainitsee, että luola sijaitsi ”lähellä kylää” (Dial. 78.5). Ehkä Luukkaankin mielessä oli eläinten ruokakaukon lisäksi myös itse eläinsuoja, sillä kreikankielistä termiä, *fatnê* ('seimi'), käytettiin myös siitä tilasta, jossa seimiä oli. Puuhökkelitali taas juontanee juurensa keskiajan Eurooppaan, jossa tallit olivat sen näköisiä. Luola-talli Betlehemin ulkopuolella kelpaa kuitenkin Miikan ennustuksen (5:1) toteutumiseksi:

*Sinä Betlehem, sinä Efrata,
sinä olet pienin Juudan
sukukuntien joukossa!
Mutta sinun keskuudestasi
nousee Israelille hallitsija.
Hänen juurensa ovat
muinaisuudessa, ikaikojen
takana.*

■ Isä Mikael Sundkvist

Elämysmatka Einon maailmaan

Ajan 30 kilometriä Lopen pikkuteitä Pilpalan perille, jossa **Eino Taivalantti**, 74, asuu Outi-vaimonsa kanssa tämän kotitilalla. Pihapiiriin on tehty tuhdit pinot pikkupuuta talven varoiksi. Eino on Petsamon siirtolaisia ja tottunut lähtemään, mutta täältä ei turhanpäiten lähdetä mihinkään.

■ Viimeinen jouluku 1943 Petsamon Kuivajärvellä on jäänyt valoisana muistona tuolloin 8-vuotiaan Eino Taivalantin mieleen.

Juttutuokio siirretään perjantailta lauantaille sen vuoksi, että perjantai sattuu olemaan Einon ja Outin ainut viikoittainen “maidonhakumatka” Lopen kirkolle. Ruokakauppa on parinkymmenen kilometrin päässä ja oman seurakunnan kirkkoon Hämeenlinnaan Einolla kertyy matkaa 70 kilometriä.

Hiljaisten metsien katveessa kerrotusta elämäntarinasta avautuu monta näkökulmaa. Ajallista ja maantieteellistä etäisyyttä Einon lapsuusmuistojen maise-

miin on huomattavan paljon.

Viimeinen jouluku 1943 Petsamon Kuivajärvellä on jäänyt valoisana muistona kahdeksanvuotiaan pojannaskalin mieleen. Vaikka ruokapuoli oli niukanlaista, saksalaisilta sotilailta saatiin muun muassa kahvia ja kaikenlaista muutakin joulunviettoon kuuluvaa, jopa koristeita joulumäntyyn!

Sotaoloissa joulua vietettiin ikkunat pimennettyinä. Lapset tapailivat koulussa opittuja joululauluja ja lievittivät sillä ta-

voin joulun odotusta, kuten lapset ovat maailman sivu tehneet. Savusauna lämmitettiin jouluaattona ja saunasta tultua alettiin laittaa ruokaa pöytään.

– Oli ohrapuuroa, hirvenlihaa, lanttu-laatikkoa ja sitte oli turskaa, sitä oli aina saatavilla. Ja puuron kanssa syötiin jauhetusta kuivasäilykkeestä tehtyä hedelmäsoppaa, jota kutsuttiin puuronkastikkeeksi, Eino muistelee.

Ortodoksisuus äidin perintöä

Einon isä oli syntyjään Ristiinasta, Mikkelin läheltä, ja lähtenyt 1920-luvun lopulla Jäämerentietä rakentamaan. Perillä hän tapasi petsamolaissyntyisen Baraskeva Ananin, venäjää äidinkielenään puhuvan kalastajantytären ja ortodoksin.

– Meitä oli seitsemän lasta kun ensi kerran evakkoon lähdettiin. Nuorin sisaruksista oli vasta kahden viikon ikäinen. Itsenäisyyspäivänä 1939 lähdettiin talvisotaa pakoon Norjan puolelle.

Kotona Petsamossa äiti noudatti paastoaikojia ja ikoni oli seinällä. Venäjää puhuvat petsamolaiset joutuivat sotavuosina tiukan silmälläpidon alaiseksi, joten itseltään ei sopinut pitää kovin isoa ääntä.

Petsamon kirkolliset olot olivat sota-aikana sekavia. Papit kastoivat ja vihkivät seurakuntalaisia ja siunasi kuolleita harvoilla käynneillä. Petsamossa pappina toiminut Yrjö Rämekin kasto kerralla useampia Einon sisarusia.

Petsamon luostarin toiminta taukosi neuvostojoukkojen miehitykseen talvisodan alussa. Pääosa veljestöä joutui vankileirille Kuolaan ja osa pakeni Suomeen. Luostarin hiljeneminen sotavuosina oli kova isku koltille, jotka olivat tottuneet sen jumalanpalveluksiin.

Petsamolaisen monet lähdöt

Einon ensimmäinen evakkomatka talvisodan alettua vei hevosella Norjaan ja Kirkkoniemestä laivalla eteenpäin. Juhannukseksi 1940 palattiin Rovaniemeltä Petsamoon, jossa kotitalo oli säilynyt melkein koskemattomana.

– Saksalaisten tulo juhannuksena

■ Eino ja Outi Taivalantti viettävät eläkepäiviään Outin kotitilalla Lopen Pilpalassa.

1941 on painunut hyvin mieleen, kun miehiä, hevosia ja muuleja tuli tien täydeltä. Leipää ja säilykkeitä saatiin heiltä myös vaikeina säännöstelyvuosina 1942–43, jolloin saksalaisten huolto Petsamoon toimi vielä kunnolla.

Lähtö Petsamosta tuli syyskuun alussa 1944, kun koulua oli käyty vain pari viikkoa. Tavarointa sai ottaa mukaan 50 kiloa perhettä kohti. Matka taittui saksalaisten linja-autoilla ensin Rovaniemelle ja sieltä tavarajunalla Oulaisiin ja edelleen Ylivieskan kautta Kalajoelle. Perhe asettui lopulta Rovaniemen Norvajärvelle, minne isoisältä oli jäänyt maatila.

Einon taival vei monen muun tavoin 1969 Ruotsiin, jossa hän tapasi Outi-vaimonsa. Liki kolme vuosikymmentä on vierähtänyt työnjohtajana ja opettajana Ypäjän hevosopistossa, josta hän jäi eläkkeelle 1990-luvun lopulla. Seitsemän vuotta sitten pariskunta asettui vaimon kotitilalle Pilpalaan.

■ Teksti ja kuvat: **Mikko Junes**

1920 oli tuhoisaa etenkin kolttien elintavoille. Raja jakoi kahtia ikaikaiset talvehtimisalueet ja katkoi sukuyhteyksiä. Ortodoksisuosten kolttien ja muiden viroksuttujen väestöryhmien kohtelussa oli etnisen puhdistuksen piirteitä.

Maaherra Hannele Pokka esitti evakkoon lähdön 60-vuotisjuhlassa 2004, että Petsamon perintö pitäisi koota yhteen paikkaan, jossa siihen voisi tutustua. Tällaista paikkaa ei vielä ole, mutta onneksi on olemassa

hyvää kirjallisuutta. Entä miten kirkko on hoitanut oman osuutensa?

Kerran vuodessa Helsingissä järjestettävä koltankielinen liturgia on toki arvokas joskin riittämätön kädenojennus kulttuurivähemmistön jälkeläisille. Heistä tähän iso osa asuu etelän keskuksissa. Koltankielentaitoisia pappeja ei vain taida olla nyt sen enempiä kuin Petsamon aikoinakaan. ■

Kirjallisuutta:

Erno Paasilinna: Petsamo:

Historiaa ja muistoja (1992)

Joni Skiftesvik (toim.): Petsamo:

Suomen itäinen käsivarsi (2008)

Unohdettu kansanos

“Siitä on kauan! Mutta se on kerran ollut todellisuutta, kaikki mitä elämässä on sillä kertaa ollut, aivan kaikki.” Ajatus on peräisin edesmenneen petsamolaisentyisen kirjailijan, Erno Paasilinnan kynästä, ja se kuvaa hyvin Petsamon siirtolaisten tunteja entistä kotiseutuun kohtaan.

Petsamosta lähti jatkosodan lopussa evakkoon 5 500 asukasta. Se on pieni joukko runsaan 400 000 Karjalan siirtolaisen rinnalla. Petsamolaisilla ei ollut sodan jälkeen nimekkäitä poliittisia puolestapuhujia, joten Jäämeren kansan kohtalo ja Petsamon suomalaisaika on virallisesti vaiettu lähes kuoliaaksi.

Petsamon tulo Suomen hallintaan

Pyhiinvaellus joulupaaston edellä

KUVAT: RAINER RESSLER

■ Keskellä Petserin luostarin igumeni, vas. isä Viktor Porokara, oik. arkkimandriitta Sergei ja igumenia Marina. Matkanjohtajana toimi Helena Pavinskij.

■ Igumenia Marina liturgiassa.

Marraskuussa Lintulassa alkoi olla jo lunta maassa. Talvi oli tullut ja lumi seurasi mukana koko se viikon ajan, kun matkasimme pyhiinvaellukselle Helsingistä ensin laivalla Tallinnaan ja sieltä pienoissussilla Viroon, Pyhtitsaan ja sieltä Venäjän puolelle Pihkovaan ja Petseriin ja taas takaisin Tallinnaan toista tietä. Osanottajia 16 hengen ryhmässä oli Lintulan ja Konevitsan luostareiden yhdistyksistä. Matkan vetäjänä oli **Helena Pavinskij** ja hengellisenä johtajana arkkimandriitta **Sergei** isä **Viktor Porokaran** kanssa.

Matkan odotetuin kohta oli tietysti Pyhtitsan luostari. Olimme kirkossa palveluksissa ja odotimme jännittyneinä, jaksako rakastettu igumenia **Varvara** ottaa meidät vastaan. Igumenia täyttää ensi vuonna 80 vuotta ja on muuten eläväinen ja virkeä, vain jalat ovat huonot. Hän muisteli onnellisena vierailuaan Lintulassa ja Valamossa parikymmentä vuotta sitten. Igumenia on niin tärkeä henkilö, että hänet oli lennätetty pienkoneella Moskovaan uuden patriarkan vaaliin.

Yön aikana oli satanut lunta, ja sisaret olivat ulkona lumitöissä. Sisaria on kaikkiaan 130.

Matka jatkui Venäjän puolelle Pihkovaan, ja vasta illalla myöhään olimme perillä. Aamulla jatkoimme matkaa Petseriin, jossa olimme liturgiassa ja osallistuimme ehtoolliseen. Lunta satoi täällä-

kin. Paikka on kuin satumaa värikkäine kirkkoineen, joita on kymmenen ja joista kolme on luolissa. Luostari on toiminut yhtäjaksoisesti yli 500 vuotta tähän päivään asti. Siellä on nyt 80 munkkia.

Luostariahan kutsutaan luolaluostariksi ja siellä on maan sisään kaivettu luolia, joihin kaikki veljet on haudattu. Kiersimme oppaan kanssa kynttilät kädessä käytäviä ja meille näytettiin paikat, johon vuonna 1957 Valamon luostarista pois lähteneet seitsemän munkkia on haudattu. Näimme muun muassa pappismunkkien **Lukan** ja **Mihailin** haudat. Lauloimme vainajille panihidaveisuja. Luolissa ei ole yhtään ahdistavaa kävellä, vaan ilma on raikas. Nuori oppaamme munkkidiakoni oli hyvin intomielinen puhuja, ja kun tuhukseni alkoi uhkaavasti loppua, pelkäsin, että jäämme pilkkopimeään kävelemään. Oppaamme kertoi, miten yksi munkeista oli mennyt pääsiäisyönä luoliin ja huutanut kovalla äänellä: "Kristus nousi kuolleista!" Ukkosen jylinän tavoin oli haudoista kuulunut vastaus: "Totisesti nousi!"

Väsynyt mutta onnellinen pyhiinvaeltajien joukkomme suuntasi Pihkovaan

yöksi, aamuvarhaisella suuntasimme kohti rajaa ja Tallinnaa. Menimme vigiliaan Aleksanteri Nevskin lavraan, jossa palveluksen toimitti metropoliitta **Korneilius**. Palveluksen loppupuolella minut haettiin alttariin, sillä metropoliitalla oli jotain asiaa. Hän kertoi, että oli löydetty suljettu hautausmaa ja sinne oli haudattu vainaja, jonka vierestä löytyi toisen vainajan hauta. Osoittautui, että se oli vanhan Lintulan rippi-isän hauta. Piispa halusi enemmän tietoja tästä. Vasta kotona Lintulassa selvisi, että vainaja oli pappi **Shilov**, joka oli jäänyt junan alle käydessään Tallinnassa. Nyt täytyy hankkia asiasta lisätietoja.

Sunnuntaiamulla suuntasimme matkamme Pyhien Sakariaan ja Hannan kirkkoon, jossa liturgiaa oli toimittamassa metropoliitta **Stefanos** ja uusi piispa **Aleksanteri** ja kuusi pappia, mukana omat pappimme. Kirkossa on kauniit Kreikassa maalatut ikonit sekä tuolit ja piispanistuimet. Kirkko oli täpötäynnä ja vironkielinen laulu kaunista. Palveluksen jälkeen oli runsas kirkkokahvitus. kirkon takaosassa. Tunnelma oli sydämellinen ja lämmin. Metropoliitta erityisesti kiitti

Suomen kirkkoa suuresta avunannosta. Hän kertoi, että melkein kaikki jumalanpalveluspuvut on heille lahjoittanut Valamon luostari.

Jouduimme lähtemään ennen piispoja ja vieraita laivalle. Matkamme aikana oli alkanut joulupaasto, joka ylensi mieleme kohti edessä olevaa joulua. Tällaiset kirkolliset vierailut ovat tarpeen meille itse kullekin, jotka puuhailemme useinkin monenlaisten töiden ja huolien keskellä. Mieli rauhoittuu. Tiedämme, että Jumala rakastaa meitä ja pitää meistä huolen.

Kristus syntyy, kiittäkää! Seimen lapsi syyttäköön sydämiimme joulun valon!

Kiitoksia kaikille ympäri Suomea oleville luostarimme ystäville huolenpidosta ja rakkaudesta.

■ Igumenia **Marina**

MuK, TM Jaakko Olkinuora
on bysanttilaisen musiikin
opettaja.

Kirkkomusiikin monimuotoisuutta

Minulla oli mahdollisuus kesällä matkustella useammasakin ortodoksisessa maassa. Aloitin kesän kiertueeni Serbiasta. Serbiasta minua hämmästytti se into, jolla maassa kirkkomusiikkia on alettu kehittää erityisesti kommunismin ja Balkanin sotien jälkeen. Serbian kirkkolauluhan on 1800-luvulle asti ollut bysanttilaista (kirkkoslaavin kielellä toki), mutta 1800-luvulta lähtien myös omaa serbialaista sävelmistöä on käytetty, kuin myös länsimaista moniäänisyyttä. Nämä kaikki perinteet näkyivät myös Serbian arkipäivässä: esimerkiksi teologisessa tiedekunnassa ja joissakin luostareissa käytetään ainoastaan bysanttilaista sävelmistöä, kun taas toisissa luostareissa vallitsivat serbialaiset melodiat. Kaupunkikirkkoissa käytettiin paljon myös länsimaista moniäänisyyttä.

Kaikista hämmästyttävintä oli erityisesti teologisen tiedekunnan poikien innokkuus. Serbiasta on hankala löytää bysanttilaisen musiikin opettajia, ja he päättivät opetella lauluperinteen yksin. He kuuntelevat joka lauantai-iltana ehtoopalveluksen Ateenasta radion välityksellä ja tutustuvat eri tulkintaperinteisiin äänittei-

den avulla. Pojilta taittui bysanttilaisen musiikin lisäksi niin vanha serbialainen perinne kuin moniääninen venäläinenkin laulu.

Kesäkiertueeni jatkui Serbiasta suoraan Kreikkaan. Sain taas viettää aikaa Athosvuoren luostaritasavallassa. Kirkkomusiikki on jo monilta vierailuiltani tuttua, mutta tällä kertaa minulla oli ilo tutustua hengellisiin kansanlauluihin. Isät lauloivat minulle lauluja pyhistä ihmisistä ja kirkollisista juhlista. Meiltä Suomesta tällainen perinne (ehkä joululauluja lukuunottamatta) puuttuu lähes täysin. Tästä syntyikin idea minulle ja kirkkomusiikin tutkija Maria Takala-Roszczenkolle julkaista suomeksi kokoelma eri ortodoksisien perinteiden hengellisiä kansanlauluja. Lauluja on kerätty ja suomennettukin. Kielellämme on jo julkaistu kokoelma itäslaavilaisia joululauluja, joista Ortodoksinen kamarikuoro julkaisi marraskuussa 2009 myös levyn.

Viimeinen matkakohteeni oli lopulta Etelä-Kaukasus ja siellä ortodoksinen Georgia. Minuun teki Georgiassa erityisesti vaikutuksen ihmisten uskonnollisuus. Tbilisin kaduilla oli sunnuntai-aamuna joka kadunkulmassa tupaten täynnä oleva

kirkko. Kirkkosalien sisällä vallitsi harras mutta rento ja lämmin tunnelma: mukana oli paljon nuoria ja lapsia. Kirkoissa laulettiin poikkeuksetta vanhoja kolmiäänisiä georgialaisia melodioita, joita on alunperin kirjoitettu neumikirjoituksella (kuten myös vanhoja venäläisiä ja bysanttilaisia melodioita). Georgian kolmiääninen lauluperinne on myös Unescon maailmanperintökohteiden suojelulistalla. Suuremmissa kirkkoissa veisuu oli antifonista kahden kuoron vuorolaulua.

Vielä tuulahduksen erilaisista lauluvoista toi Espoon lasten ja nuorten ortodoksinen kirkkolaulufestivaali elokuussa. Osallistuin oman bysanttilaisen kvartettini kanssa tapahtumaan, mutta mukana oli myös moniäänisiä kuoroja Venäjältä ja Suomesta sekä yksiääninen znamennipokakuoro Moskovasta. Erityisesti venäläiset olivat innoissaan kaikista eri lauluperinteistä ja vaihtoivat nuotteja kanssamme.

Kaikkien kesällä kokemieni asioiden perusteella aloin pohtia, jämähdetäänkö Suomessa liiaksi tiettyihin musiikkiperinteisiin. Kuvamme slaavilaisestakin musiikista on melko suppea, puhumattakaan muista kirkkolauluperinteistä. Jo kristinuskon ensimmäiseltä vuosituhannelta lähtien vaikutteet ovat vapaasti kiertäneet kulttuuripiiriltä toiselle: bysanttilainen musiikki vaikutti venäläisen kirkkolaulun syntyyn, kun taas esimerkiksi Romanian bysanttilainen traditio on saanut paljon slaavilaisia vaikutteita. Miksemme olisi Suomessakin avoimia kaikille moninlaisille kirkkolaulutraditioille ja oppisi innokkaasti uutta?

■ Jaakko Olkinuora

Palautetta kirkkomusiikista

Konferenssista kirkkolaulupäiviin?

Jaakko Olkinuora ihmetteli kolumnissaan (Analogi 4/09), kuinka vähän suomalaisia osallistui ISOCM:n kirkkomusiikkikonferenssiin. Kyseinen konferenssi on ortodoksisen kirkkomusiikin tutkijoiden tapahtuma. He esittelevät töitään ja keskustelevat niistä. Kirkkomusiikin tutkijoita on Suomessa toistaiseksi kovin pieni joukko.

Käytäntöön tähtäävä tutkimus on ilman muuta tärkeää. Kanttorin arjen kan-

nalta suurin osa konferenssiluentojen aiheista on kuitenkin etäisiä, eivätkä vieraat kielet ja neumimerkinnot madalla tutustumiskynnystä. Lisäksi on sääli, että ani harvalla luennoilla on musiikkia kuultavana. Jumalanpalveluksissa toki lauletaan, mutta viime kesänä eri kirkkolauluperinteet olivat esillä melko suppeasti.

Kanttoria hyödyttäisi varmasti enemmän kirkkolaulupäivien kaltainen tapahtuma, joka sisältäisi laulamista erilaisissa

työpajoissa, jumalanpalveluksissa sekä konserteissa, nuottikauppaa ja -vaihtoa.

Nykyisen konferenssin ansiot ovat myös minun mielestäni juuri kontakteissa. Vertaiskeskustelut todellakin rohkaisevat, antavat vinkkejä sekä luovat yhteistyötä. Kanttorin arjen kannalta hyödyllistä on myös nuottimateriaali, jota olemme kansainvälisten yhteyksien kautta saaneet, esimerkiksi isä **Ivan Moodyn** suomenkielinen vigilia. Ja pidemmällä tähtäyksellä tutkimukset toivottavasti tuottavat uutta tietoa ja käytännön sovelluksia.

■ Heikki Hattunen

Exlibriksissä

ORTODOKSISTA SYMBOLIIKKA

Kirjan omistusta tarkoittavat sanat *ex libris* (kirjoista) on latinaa. Käsitteenä sana kirjoitetaan yhteen, mutta merkissä se esiintyy kahdessa osassa *ex libris* tarkoittan *minun kirjani, kuuluu kirjastooni*. Exlibriksissä symboliikan merkitys on suuri, kirjoittaa Turun exlibris-seuran puheenjohtaja **Tauno Piironen**.

■ Tauno Piironen oma exlibris

Exlibrikset ovat kirjanomistajamerkkejä, joihin ihminen usein valitsee kuva-aiheen niistä asioista, jotka ovat hänelle tärkeitä. Ammatti ja harrastukset ovat vahvasti esillä, samoin perhe, suku ja koti-seutu. Elämänarvoista uskonnon merkitys korostuu, erityisesti ortodoksit ovat tuoneet vahvasti esille oman henkisen kotinsa. Tämä näkyy monin eri tavoin ikuis-tettuna, kiehtovana pienoistaiteena.

Pitkä historia

Alan juuret ovat historiassa papyruskääröjen aikakaudessa, vanhin tunnettu fajansiplaketti omistajalaattana kuului faarao Amenofis III:lle ja hänen kuninkaalliselle puolisolleen Tiille, jotka elivät 3 400 vuotta sitten. Babylonian savitauluistakin 669–629 eKr. löytyy vastaava merkintä leimana ”Assurbanipalin, maailman kuninkaan oma”.

Paperin keksiminen on ajoitettu Kiinaan vuoteen 105, mutta ensimmäinen irrallinen paperille painettu exlibris on peräisin vasta 900-luvun Japanista.

Suomeen ala tuli 1500-luvulla käsin luostareissa kirjoitettujen teosten päällyskanteen tehtyinä superexlibriksinä, joista tunnetuimmat kuuluivat **Mikael Agricollalle** ja **Erik Sorolaiselle** (Ericus Erici). Vanhin ladottu exlibriksemme valmistui 1686 Turun akatemian kirjapainossa vouti **Johan Haaksille** (Hacks).

Varhaisin nykymuotoinen, kuvallinen exlibris on tiedemiespiispa **Carl Fredrik Andreas Mennanderin** (1712–1786) raamatullinen merkki, jossa Jeesus on Golgatan ristillä. Tuon aikakauden kirjalli-

suus oli pääasiassa teologista tai luonnonhistoriallista.

Piispat

Kristinuskkoa kuvaaviin exlibriksiin ortodoksinen kirkkokansa on valinnut ikonin, tsasounan, ristin, pyhiinvaellusmatkan tai muun läheiseksi kokemansa kirkollisen tunnuksen. Raamatun aiheita on exlibriksissä paljon, mutta niistä ei pysty kirkkuntaa vakaumuksena määrittelemään.

Seurakuntalaisten tavoin ortodoksien johdon keskuudessa on kirjanomistajamerkkejä, jotka osoittavat kulttuurihenkisyttä ja aitoa mielenkiintoa kirjallisuutta ja miniatyyritaidetta kohtaan.

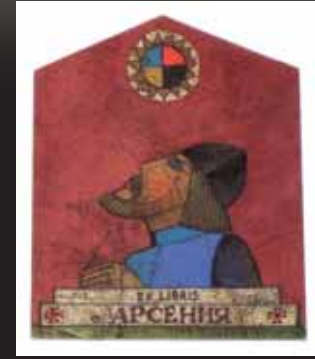
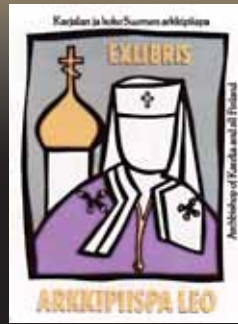
Arkkipiispa **Leo** sai oman exlibriksensä 2003. Paljon kirkollisia exlibriksiä suunnitellut taiteilija **Mauri Päivinen** valitsi hänen merkkiinsä ortodoksisuuden tunnuskuviiksi sipulikupolin ja arkkipiispan päähineen, klobukin.

Helsingin metropoliitta Ambrosiuksen merkki on 20 vuotta vanhempi. Exlibriksissä valokuvien käyttö on harvinaista, mutta taidegraafikko **Raimo Kanervalla** (1941–1999) oli taito laatia moni-ilmeisiä serigrafioita.

Andrei Gennadijev teki 1996 exlibrikset Valamon kirjakerholle ja piispa **Arsenille**, joka on vierailut exlibris-yhdistyksemme syyskokouksessa Turussa kertomassa ikonitaiteen symboliikasta.

Luostarit ja tsasounat

Luostareista Valamon asema on hallitseva, Lintulan luostaria kuvaavaa merkkiä ei taida edes olla.

Eka Lainion (1913–2006) tyylikkään pelkistetystä Valamo-Seuran nimettömästä exlibriksistä paljastuu kätevästä markkinoidun tarran ongelmallisuus. Vanhoissa merkeissä liima voi tunkea ruskeana mönjänä lävitse tai kuten tässä, valkoisina rantuina heijastuvat taustapaperin irrotussaumamat. Sama exlibris on painettu sekä pysty- että vaaka-asennossa.

Espoossa asuva toimitusjohtaja **Seppo Volotisen** exlibriksien on kuvattu idän ja lännen rajamaa Ilomantsin Hattuvaarasta, jossa sijaitsee Länsi-Euroopan itäisin ortodoksinen tsasouna. Omistajan kertoman mukaan muut teemat ovat ortodoksisuuden ohella humanismi, karjalaisuus ja kirjallisuus.

Ulla Groundstroem on piirtänyt komean ja varmasti tunnetun rakennusryhmän historioitsija **Kaarina Palmgrenin** (aik. -Maltzeff) merkkiin, mutta pyhätön nimeä ja merkin valmistumisvuotta kirjoittaja ei tiedä.

Pyhä Yrjö

Olen aina varoittanut, ettei kannata pyytää ketään kertomaan exlibriksensä symboliikasta, jos ei ole puolta tuntia aikaa kuunnella selostusta. Oman merkkini tarina on hyvä esimerkki, exlibriksen teki 1996 **Andrijs M. Eizāns** Latviasta. Sen oikea ylänurkka kertoo sananlaskun sanoin kotikunnan: ”Loistaa kuin Naantalın aurinko”.

Olemme partioperhe, ja pyhä Yrjö on partiolaisten suojeluspyhimys. Ritari puolustaa sorrettuja ja symbolisoi rohkeudellaan ammattiuraani parempien etujen puolesta ay-liikkeessä.

Piiraisen suvussa esikoisen nimeksi

on annettu Yrjö. Olen kuitenkin Tauno Yrjö, sillä äitini oli vaikeassa leikkauksessa, josta toivuttuaan hän kysyi kirurgilta, miten voi henkensä pelastamisen palkita. Professori vastasi, että jos vatsasanne tomerasti potkiva lapsi on poika, niin tekkää siitä hänen kaimansa.

Kolmella pojallanikin on toisena nimenä Yrjö, joka rankassa koulumaailman vitsailussa varmasti tuotti herjoja, mutta me kaikki olemme nimestämme ylpeitä. Muutamia vuosia sitten löysin antikvariaatista kirjan, jossa oli lääketieteen tohtori **Tauno Kaliman** (1881–1951) exlibris – se on arvokkain merkkini.

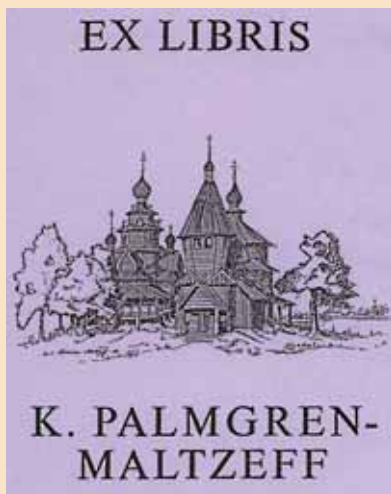
Pyhä Yrjö -aiheisista exlibriksistä on painettu useita kirjoja. Muut pyhimykset esiintyvät suomalaisissa exlibriksissä lähinnä ikonien kautta, joita ikonimaalauksen harrastajat ovat oman merkkinsä aiheiksi halunneet.

Karjalan kansa

Karjalaisuus on helppo tunnistaa jo merkien punamustista väreistä ja tietysti aiheista, joissa perinteitä vaalitaan, vaikka ortodoksisuutta ei niistäkään voi päätellä.

Vanhemmalla rajan takaa evakkona siirtyneelle väestölle ovat omat kotikonnut rakkaita, ja ne maisemat näkyvät monissa merkeissä, joista tunnetuimmat ovat Viipuri-aiheisia. Keskeisin tunnuskuva on helposti arvattavissa: Viipurin linna.

Maakunnista vain Pohjanmaa on yhtä vahvasti esillä. Toki myös Lappia on kuvattu, mutta ne merkit eivät välttämättä kuvaa kotiseutua vaan useimmiten muiden suomalaisten mielenkiintoa tuntureita ja eräretkiä kohtaan.

Monelta maakunnalta puuttuu selvät ominaispiirteet, jotka voisivat esiintyä tunnuskuvina. Toki savolaiset tunnetaan lupsakkaasta luonteestaan, mutta ne eivät ole kantaneet kuviksi asti. Huumori on suomalaisissa exlibriksissä harvinaista, merkit ovat useimmiten vakavahenkisiä ja aiheiltaan perinteisiä, modernia abstraktisuuttakaan ei helposti kohtaa.

In memoriam

Kun aika jättää, on In Memoriam -merkin teettäminen suvulta hieno tapa kunnioittaa edesmenneen muistoa. Läheisten jakaessa testamentilla perittyä kirjastoa teoksiin kiinnitetään merkki, jossa on kuva-aiheen lisäksi In Memoriam -teksti tai vainajan syntymä- ja kuolinvuosi muistuttamassa jälkipolville, kenen kirjastoon teokset ovat alunperin kuuluneet, jos hän ei itse ollut exlibristä elinaikanaan hankkinut.

Hautajaisia kuvaavia merkkejä ei Suomessa montaa ole, mutta suru ja kaipaus on kyllä muilla tavoin vaikuttavasti löytänyt symboliikkansa. Hautausmaan hartaan tunnelman aistii helsinkiläisen kä-

sityöopettaja **Oma Martti Paavolaisen** (1903–1995) merkistä, jonka hän itse toteutti 1946 kahtena versiona.

Nuoret rynnistävät

Kansalaisten yleistietämys on luultua heikompi, näyttelyissä merkkejä on ihmetelty muun muassa kotiviinipullojen etiketeiksi. Yleinen harhaluulo on, että merkki täytyy ansaita ja se on anottava joltain arvovaltaiselta raadilta, joka tutkii yhteiskunnallisten kriteereiden täyttymisen myöntämisen edellytyksenä.

Ei näin, vaan useimmat hankkivat exlibriksen puhtaasta mielenkiinnosta, kymmenesosa tekee merkin itse, muut tilaavat sen taiteilijalta tai saavat lahjaksi. Aikaisemmin eläkkeelle siirryttyä työyhteisö saattoi muistaa keinutuolilla ja exlibriksellä, nyt merkin voi saada jo rippi- tai ylioppilaslahjana.

Yhä nuoremmilla on exlibris, he suunnittelevat sen tietokoneella ja tulostavat, kun vanhempi sukupolvi kaiversi linotekniikan merkin askartelukerhoissa korkkimaton ylijäämäpalaan tai leimasi kirjansa halkaistuun perunaan tehdyllä alkeellisella merkillä. Jälleen merkkejä on herätty suunnittelemaan koulujen kuvataidetuoneillakin.

Monipuolinen harrastus

Alan kansainvälinen liitto FISAE on koonnut 1950-luvulta alkaen harrastajat parillisina vuosina kongressiin, jossa neljän vuorokauden aikana aamusta iltaan ihmiset vaihtavat exlibriksiä ja tutustuvat näyttelyihin.

Viime lokakuussa Kiinan kongressiin osallistui 23 suomalaista. Pekingissä syntyi historiallinen päätös, kun Suomi sai

ensi kertaa isännyyden 2012. Ensi elokuussa maailmankongressi järjestetään Turun Istanbulissa.

Pohjoismaissa ja Baltiassa pääpaino on kirjaan liimattavilla merkeillä, offset-painoissa tehtyinä tai puupiirroksin vedotettuina. Keski-Euroopassa kiinnostus on selvästi siirtynyt arvotaiteen suuntaan korkeatasoisena grafiikkana (lisätietoja www.exl.fi).

Harrastusta moni pitää hiipuneena, vaikka se on nyt maassamme kaikkien aikojen suosionsa huipulla. Suomessa arvioidaan olevan noin 22 000 exlibristä, joista reippaasti alle sata on vanhempia kuin sata vuotta.

Motiivit symboliikassa

Yhdistyksemme uusilla jäsenillä ei yleensä ole vielä omaa merkkiä, mutta heillä on vankka halu sellainen hankkia. Useimmat saavat innostuksensa kirjallisuuden ja pienoistaiteen parista, mutta myös kotiseutuhistoria ja sukututkimus kasvattavat kiinnostusta alaa kohtaan.

Symboliikan merkitystä on korostettu runoilija Aaro Hellaakosken sanoin ”pieneen, pieneen pisaraan, maailmat saat mahtumaan”.

Keräily laajentaa harrastusta aivan uusiin ulottuvuuksiin, kun erikoistuu läheiseksi kokemiinsa kohteisiin. Yhteispainatuksista saa jo pienoiskokoelman, kun jokainen lahjoittaa merkin kaikille muille saman painoarkin osallistujille. Omalla exlibriksellä ei kauppa käydä, oravanahkakulttuuri on arvossaan, sillä kokoelmat karttavat pääosin vaihtamalla. Kirputoreilla ja antikvariaateissa käypä hinta on euron tuntumassa.

■ Tauno Piironen

Rakkauten ilmestys

Vuonna 1373 nuori nainen sai Norwichissa, Englannissa sarjan ilmestyksiä sairastuessaan. Toivuttuaan hän kirjoitti näyt muistiin, meditoi niitä parikymmentä vuotta ja kirjoitti lopulta teoksen *Jumalan rakkauten ilmestys*. Jossakin vaiheessa hän vetäytyi erakoksi Pyhän Julianuksen kirkon viereiseen selliin ja sai nimen Juliana Norwichlainen.

Julianan vanhemmat olivat todennäköisesti varakkaita, ehkä kauppiaita. Juliana kutsuu itseään yksinkertaiseksi ja oppimattomaksi henkilöksi. Teksti kuitenkin osoittaa perehtymistä teologiaan ja toimitustyön jälkeä. Kenties Juliana tarkoittaa, ettei hänellä ollut yliopistokoulutusta eikä hän hallinnut latinaa. Kirja on kirjoitettu orastavalla kansankielellä. Hän saattoi saada koulutusta Carrowin benediktiiniläisnunnien luostarissa. Juliana kirjoittaa myös äitiydestä lämpimästi, mikä on saanut tutkijat ajattelemaan hänen kokeneen äitiyden ilot ja surut. Viimeisen kerran Juliana mainitaan testamentissa vuodelta 1416, mikä tarkoittaa, että Juliana olisi elänyt kypsään 74 vuoden ikään.

Erakoksi vetäytyminen

Englannissa erakkoperinne eli 1300-luvulla kukoistuskauttaan. Juliana oli kutsu- mukseltaan anakoreetti, joka tulee kreikan sanasta anakhoreo, vetäytyä. Erakoksi vetäytymiselle piti saada piispan siunaus, ja kandidaatilla piti olla siihen rahoitus. Anakoreetin kammiassa saattoi olla useampia huoneita ja puutarha. Julianan sellissä oli kaksi ikkunaa, toinen ulkomaailmaan ja toinen kirkkoon. Julianalla oli myös kaksi palvelijaa, jotka hoitivat asioimisen kaupungilla. Anakoreetin elämän keskeinen sisältö oli jumalanpalvelus ja rukous, käsitöitä ja puutarha-askareet. Ruoka ja vaatetus olivat karut mutta järkevät: viljasta ja maidosta tehtyä puuroa, kasvislientä, olutta, kengät, turkiksia talvella. Anakoreettia kehoitettiin myös välttämään kohuttomia katumusharjoituksia.

Kulttuurin kaksijakoisuus

Monen naistutkijan mukaa länsimainen

kulttuuri perustuu kahtiajaoille: naiseen assosioituvat ruumis, luonto, passiivisuus, paha, immanenssi, kuolema, syntymä, kun taas mieheen henki, kulttuuri, aktiivisuus, hyvä, aktiivisuus ja elämä. Jo Aristoteles opetti, että nainen on epätäydellinen mies. Kristinuskossa vaikuttaa myös kaksijakoinen naiskuva: seksuaalinen, synnillinen Eeva ja puhdas, äidillinen Maria. Näin opetettiin myös keskiajalla. Kuitenkin

naismystikoille ruumis ja näyt toimivat uskonnollisina ilmaisuvälineinä. Jos Kristus oli ruumiillinen, tuon ruumiillisuuden piti olla pyhää.

Keskiajan naismystikoiden hengellisyudessa korostuivatkin ehtoollinen, sairaudet, kipu, asketismi, transsit, levitaatio (ilmaan kohoaminen), katatonia (liikkumattomuus ja puhumattomuus), stigmat (haavaumat), pyhäinjäännökset. Osaltaan tämä johtui siitä, ettei naisille ollut tarjolla kirkollisia virkoja. Naiset toivat arkikokemukset uskonnollisuuteen.

Julianan teos on naismystiikan ja miehisen teologian yhteensulautuma. Imitatio Christi -hurskausperinteen (Kristuksen

jäljittelemisen) mukaisesti Juliana pyysi saada ymmärtää oikein Kristuksen kärsimykset. Hän toivoi silmin nähtävää näkyä, jotta voisi paremmin tuntea Vapahtajan tämän ruumiissaan kärsimät tuskat ja myötätunnon, jota kokivat kaikki ristin juurella olleet. Hän pyysi sairautta, jotta Jumalan armo puhdistaisi hänet kokonaan ja hän saisi täydellisemmin palvella Jumalaa.

Fyysinen ihmiskäsitys

Ihmiskäsityksessään Julian painottaa ruumista, fyysistä ja materiaalista. Ihminen on luotu kahtalaisiksi: häneen kuuluu sekä olemus että aistisuus. Aistisuus tarkoittaa ruumiillisuutta, tietoisuutta, aistien ja mielen toimintaa. Ihmiseksi tullut Jeesus jakaa aistisuutemme. Olemuksemme on yhdistyneenä Jumalaa. Hän kirjoittaa myös kahdesta tahdosta. Hyvä tahtomme on osa olemustamme ja haluaa vain sitä, mitä Jumala haluaa, eläimellinen tahto on osa aistisuutamme sen langenneessa tilassa. Synti on ihmisen hajanaisuutta, olemuksen ja aistisuuden yhteyden rikkoutumista. Kristus yhdistää itsessään olemuksen ja aistisuuden ja sen vuoksi parantaa ihmisen hajanaisuuden. Hengellinen edistymisen on aistisuuden ja olemuksen lisääntyvää integraatiota.

Juliana kirjoittaa myös paljon Kristuksen äitiydestä. Hän yhdistää Kristuksen ihmisyuden naisellisuuteen. Hän on saanut ruumiinsa Neitsyt Marialta ja hän synnyttää ja ruokkii ruumiillaan. Julianalle Kristus on äitiyden alkupiste, vain hän on pystynyt toteuttamaan äidin tehtävät täysin. Kristus toimii kuin imettäjä.

Kirkon helmassa

Keskiajan visionääriainesten suhde kirkkoon oli moniselitteinen. Julianankin näyt menevät usein vastoin kirkon opetusta, mutta hän haluaa tietoisesti pysyä kirkon helmassa. Lieneekö tähän synnä vainojen pelko, on vaikea sanoa. Joka tapauksessa Julianan kirja ja näyt haastavat keskiajan naisvihamielisen ajattelun ja kulttuurin.

■ Henna Paasonen

KIRJALLISUUS

Juliana Norwichlainen: Jumalan rakkauten ilmestys
Bynum, Caroline Walker: Fragmentation and redemption. Essays on Gender and Human Body in Medieval Religion
Jantzen, Grace: Power, Gender and Christian Mysticism
Terhi Utriainen: Ruumis, kuolema ja pyhä sana – ruumis kohtalona ja ilmaisuna keskiajan naismystikoilla
Vuola, Elina: Eevan ja Marian tyttäret. Kristinuskon naiskuva.

Avoimuus *valttia*

KUVAT: HARRI PEIPONEN

Vuoden 2009 kirkolliskokous pidettiin Valamon luostarissa 23.–25.11.2009. Kirkolliskokousedustaja **Heikki Honkamäki** kertoo tuntemuksistaan ja kokemuksistaan.

Kirkolliskokous on kuin kokoustehdas. Varsinainen työ tehdään valiokunnissa, ja vaikka täysistuntotyöskentely vaikuttaakin juhluvalla menettelyltä, se on joidenkin asioiden kohdalla lähinnä muodollisuus. Tosin täysistunnoissakin voidaan kokea dramatiikkaa ja sähköistä tunnelmaa.

Olen ollut kirkolliskokouksessa nyt kolme kautta, kohta siis yhdeksän vuotta. Usein kysytään, millaista kirkolliskokoustyöskentely on. Omasta mielestäni se on muuttunut yhä mielekkäämmäksi, sitä mukaan kun asioihin pääsee ”sisälle”.

Ensimmäinen kausi meni lähinnä asioiden opettelemisessa. Ensimmäiselle kaudelle kuuluivat myös lukuisat piispanvaalit. Toisella kaudella työskentelyä sävytti uuden kirkkolain ja kirkkojärjestyksen valmisteleminen. Kolmas kausi onkin sitten mennyt opeltaessa toimimaan uuden lain ja järjestyksen mukaisesti.

Entä pystyykö yksittäinen edustaja vaikuttamaan asioihin? Varsinaisia äänestyksiä on kirkolliskokouksessa aika vähän, joten vaikuttaminen tapahtuu valiokuntatyöskentelyssä. Mielestäni edustajat ovat viime vuosina oppineet sanomaan kantansa suoraan ja pelkäämättä. Ehkä joskus takavuosina yksittäisiin edustajiin saatettiin yrittää vaikuttaa joltakin taholta, ja tämä mahdollisesti aiheutti tiettyä arkuutta päätöksentekovaiheessa.

Edustajat ovat vaatineet – niin kuin

aivan oikein onkin – asioiden huolellista ennakkovalmistelua, jotta päätöksenteon pohjaksi on riittävästi aineistoa. Tässäkin kirkolliskokouksessa palautettiin asioita jatkovalmisteluun.

Hallinnon avoimuus ja läpinäkyvyys olivat usein peräänkuulutettuja teemoja. Tämä heijastui myös paljon puhuttuun kanoniseen oikeuteen. Kanonien tulkinta kuuluu selkeästi piispainkokoukselle. Kirkolliskokous ohjeisti kuitenkin piispainkokousta niin, että kun se jatkossa käsitte-

lee asioita, joilla on kanoninen luonne, sen tulee yksilöidä, mihin kanoneihin päätös perustuu.

Sähköisin tilanne

Mielestäni sähköisin tilanne koettiin viimeisenä istuntopäivänä, jolloin käsiteltiin aloitetta, joka koski pappien sidonnaisuuksia politiikkaan ja liike-elämään. Olin itse hallintovaliokunnassa, jossa asiaa käsiteltiin, ja muistan, kuinka tunnelma alkoi tiivistyä iltapäivää kohti. Pappien sidonnaisuusasia siirrettiin sen kanonisen luonteen vuoksi piispainkokoukselle.

Yksi kirkolliskokousedustaja teki täysistunnossa kuitenkin ehdotuksen, että piispainkokouksen pöytäkirjat lähetettäisiin tiedoksi myös kirkolliskokousedustajille, samaan tapaan kuin nytkin saamme luettavaksemme kirkollishallituksen pöytäkirjat. Jännityksellä seurassimme, minkälaisen vastaanoton ehdotus saa. Puhetta johtanut piispa tiedusteli, onko ehdotuksella riittävää kannatusta. Paikalla olleista 33 edustajasta 29 nosti kätensä. Pappis- ja maallikkoedustajat olivat asiasta liikutta-

van yksimielisiä; hallinnon läpinäkyvyys sai nyt aivan uuden ulottuvuuden.

Kirkolliskokous on selvästi ottamassa sille kuuluvaa paikkaa kirkon päätöksentekijänä. Se, että kokous pidetään nykyään joka vuosi (aiemmin joka kolmas vuosi), tuo asioiden käsittelyyn jäntevyyttä. Asiat pysyvät tuoreena muistissa, ja kirkolliskokouksen tekemien päätösten etenemisen seuranta on muuttunut helpommaksi.

■ Isä **Heikki Honkamäki**

Minustako missioteimiläinen?

Ortodoksinen Lähetys ry ja OCMC (Orthodox Christian Mission Center) lähettävät lyhytaikaisen missioteimiin Luoteis-Tansaniaan kolmannen kerran ensi kesänä. Teimin vetäjänä toimii TM **Outi Vasko**. Hakuaika uuteen teimiin päättyy 22. joulukuuta. Teimin tehtävänä on vahvistaa Mwanzan hiippakunnan seurakuntia opettamalla ortodoksisuuden perusasioita seurakuntien nuorille aktiiveille sekä osallistua eri tavoin seurakuntien elämään missioteimin aikana. Teimiin kuuluu kahdeksan jäsentä, joista puolet on suomalaisia ja puolet amerikkalaisia. Ortodoksinen Lähetys ry:n tavoitteena on saada suoma-

laiseen teimiin erilaisista taustoista ja eri-puolelta Suomea tulevia ortodokseja. Heidän tulee olla valmiita sitoutumaan teimin tehtäviin, pitää nuorten parissa toimimisesta ja tuntee ortodoksisuutta riittävästi voidakseen opettaa siitä. Teimiläisiltä edellytetään myös hyvää terveyttä ja vahvaa englannin kielen taitoa.

Kokemuksia vuoden 2009 missioteimistä

Kolme kuukautta sitten palasin kotiin Tansaniasta, ensimmäiseltä matkaltani siihen osaan Afrikkaa. Sain mahdollisuuden osallistua vuoden 2009 missioteimiin, joka

työskenteli Luoteis-Tansaniassa, Mwanzan hiippakunnan alueella metropoliitta **Jeronymoksen** kutsusta. Tehtävämme oli opettaa Karagwen alueen kahdeksasta seurakunnasta lähetetyille 105 nuorelle aikuiselle ortodoksisuuden perusasioita, jotta heillä olisi valmiuksia toimia ohjaustehtävissä omissa seurakunnissaan. Toinen osa tehtävämme oli vahvistaa alueen seurakuntia osallistumalla heidän elämänsä. Missioteimi toteutui ajalla 29.7–18.8., ja meillä oli mahdollisuus viettää Kristuksen kirkastumisen juhla ja Jumalansyntyttäjän kuolonuneen nukkumisen juhla yhdessä tansanialaisten sisarten ja veljien kanssa. Lisäksi osallistuimme yhteen seurakunnan tarkastukseen ja lukuisiin kirkkokahvi ja –lounastilaisuuksiin, joissa meitä hemmoteltiin maistuvan ruuan lisäksi upeilla tanssi-, laulu- ja rum-puesityksillä.

Tansaniassa elämä on erilaista. Käsi-tys ajasta on toinen, eikä aina ole helppoa hyväksyä sitä, etteivät asiat tapahdu siinä mielessä ”ajallaan” kuin me sen täällä Suomessa ymmärrämme. Matkamme aikana saimme tämän usein kokea, mutta samalla huomasimme myös sen, että sovitut tapaamiset ja autokyydit kuitenkin aina toteutuivat, odottelu oli normaalia. Lisäksi kirkkomatkojen teko maaseudulla, pitkien välimatkojen ja huonojen teiden alueella, vaati aikaa ja kärsivällisyyttä istua pomp-pivassa jeepissä. Palkinto odotti perillä. Käsittämättömän kauniilla paikalla sijaitseva kirkko, ja pian olimme iloisten ja sankoin joukoin paikalle saapuneiden, Jumalaa raikkaasti ylistävien seurakunta-laisten ympäröimiä. Saimme rukoilla yhdessä Jumalaa ja osallistua pyhään ehtool-liseen.

Matka oli minulle pyhiinvaellus kris-tinuskon perusasioiden äärelle. Emme välttämättä käyneet historiallisesti pyhissä paikoissa, mutta monin paikoin Pyhän läsnäolo tuntui voimakkaana. Se oli ihmisissä ja kohtaamisissa. Olen todella kiitol-linen, että sain mahdollisuuden osallistua missioteimiin. Se antoi henkilökohtaiseen uskonelämäni paljon ja toivon voivani välittää jotain siitä myös muille suomalaisille, kun kohtaamme. Matka antoi myös ajatuksia ja tavoitteita siihen lähetystyöhön, jota kirkollamme on mahdollisuus tehdä. Toivon, että voimme jatkaa yhteis-työtä metropoliitta Jeronymoksen ja hänen henkilökuntansa kanssa. Heillä on selkeä visio hiippakunnan tulevaisuu-desta. Heidän tavoitteellista työtään ja hy-vin toimivan tiimensä työskentelyä oli ilo seurata.

ORTODOKSIINEN LÄHETYS RY

■ Metropoliitta Jeronymos

■ Anu Danouzi

Muutokset mahdollisia

HAMINA, PIETARIN JA PAAVALIN KIRKKO

JOULUKUU

To 24.12. klo 13 jouluaaton ehtoopalvelus
La 26.12. klo 18 vigilia
Su 27.12. klo 10 liturgia

TAMMIKUU

La 2.1. klo 18 vigilia
Su 3.1. klo 10 liturgia
La 16.1. klo 18 vigilia
Su 17.1. klo 10 liturgia (sl)

HELMIKUU

Ma 1.2. klo 18 vigilia
Ti 2.2. klo 10 liturgia, Herramme Jeesuksen Kristuksen temppeliin tuominen
La 6.2. klo 10 liturgia (sl)
La 13.2. klo 18 vigilia
Su 14.2. klo 10 liturgia
Ke 17.2. klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni, radiointi

KOUVOLA, PYHÄN RISTIN KIRKKO

JOULUKUU

La 19.12. klo 18 vigilia
Su 20.12. klo 10 liturgia (sl)
To 24.12. klo 17 jouluaaton ehtoopalvelus
Pe 25.12. klo 8 jouluaamun liturgia
To 31.12. klo 18 ehtoopalvelus

TAMMIKUU

Pe 1.1. klo 10 liturgia
Ti 5.1. klo 18 vigilia
Ke 6.1. klo 10 liturgia, teofania, autoristisaatto Käyrälammelle
La 9.1. klo 10 liturgia (sl)
Ke 13.1. klo 18 ehtoopalvelus
Ke 20.1. klo 18 ehtoopalvelus
Ke 27.1. klo 18 ehtoopalvelus
La 30.1. klo 18 vigilia
Su 31.1. klo 10 liturgia

HELMIKUU

Ke 3.2. klo 18 ehtoopalvelus
Ke 10.2. klo 18 ehtoopalvelus
Su 14.2. klo 15 ehtoopalvelus, talvipraasniekka, suuri paasto alkaa
Ma 15.2. klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
To 18.2. klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
La 20.2. klo 18 vigilia
Su 21.2. klo 10 liturgia

MYLLYKOSKEN TSASOUNA

To 24.12. klo 15 jouluaaton ehtoopalvelus
La 26.12. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja liturgia, kirkon vuosijuhla

Vuosi 2010

La 9.1. klo 18 vigilia
Su 10.1. klo 10 liturgia
La 23.1. klo 18 vigilia
Su 24.1. klo 10 liturgia
La 6.2. klo 18 vigilia
Su 7.2. klo 10 liturgia
Ti 16.2. klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
Pe 19.2. klo 18 paastoliturgia

Yhteystiedot:

Haminan seurakunta, Ortodoksiakeskus Sypressi, kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, avoimna ti-pe 9-15, puh. 0206 100 480, fax 0206 100 482, www.ort.fi, hamina@ort.fi
Kirkkoherra **Leo Huurinainen**, puh. 0206 100 481, leo.huurinainen@ort.fi
Kanttori **Kari Päivinen**, puh. 0206 100 483, kari-paivinen@hotmail.com
Kanslisti-taloudenhoitaja **Marita Nieminen**, puh. 0206 100 480, marita.nieminen@ort.fi

Muu papisto:

Rovasti **Martti Honkaselkä**, puh. 040 535 6667, martti.honkaselka@pp.inet.fi
Pastori **Johannes Wuorlinna**, puh. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@kolumbus.fi
Pastori **Vassi Livio**, puh. 040 752 7727, vassi.livio@fimnet.fi
Pastori **Ville Kiiveri**, puh. 041 441 1174, ville.kiiveri@ort.fi
Diakoni **Jukka Jauhiainen**, puh. 0206 100 484, juke.jauhiainen@kolumbus.fi
Kiinteistöjen isännöitsijä **Jukka Jauhiainen**, puh. 0206 100 484, juke.jauhiainen@kolumbus.fi
Seurakunnan vahtimestari **Jaana Juka**, puh. 0206 100 485, jaana.juka@pp.inet.fi

Kirkkojen isännöitsijät 2008-2011:

Haminan Pietarin ja Paavalin kirkko, **Jukka Jauhiainen**, puh. 0206 100 484
Kouvolan Pyhän ristin kirkko, **Esa Nieminen**, puh. 040 724 4642
Myllykosken tsasouna, **Tamara Lamponen**, puh. 050 088 4930
Haminan hautausmaan kirkko, pastori **Vassi Livio**, puh. 040 752 7727

Pyhäköt:

Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko
Raatihuoneentori 2, Hamina

Kouvolan Pyhän ristin kirkko
Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

Myllykosken tsasouna
Koulutie 4, Myllykoski

Hautausmaan kirkko
Hirveläntie 22, Hamina

PIETARIN JA PAAVALIN KIRKKO
Haminassa

HAMINAN SEURAKUNNAN PERHEUUTISIA 21.9.-17.11.2009

KASTETUT

Mäkinen, Nelli Iida Sofia
Viinikainen Roosa

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Kirov, Krasimir
Liukko, Anna
Liukko, Jevgeni-Markus
Paavola, Seija
Palviainen, Kauko
Viinikainen, Natalia
Wickman, Mikko

IKUINEN MUISTO

Ivanova, Anna
Leimulahti, Väinö
Malvela, Boris

Iloa

”Maailmassa monta on ihmeellistä asiaa, se hämmästyttää kummastuttaa pientä kulkijaa.”

Tämän tutun lastenlaulun alkusanat ovat soineet jostakin syystä ajatuksissani viime aikoina useasti, kun katselen ja seuraan lastenlapsieni kehittymistä. Harmillisen vähän minulla on kuitenkin ollut mahdollisuus olla mukana heidän elämässään.

Joulu liitetään usein lapsiin. Siihen liittyy odotuksen aitoa jännitystä ja myös riemua. Parhaimmassa tapauksessa tämä ilo saa valtaansa myös meidät vanhemmat ihmiset, jos me voisimme löytää aidon ilon tunteen siitä todellisuudesta, minkä Jeesus-lapsi toi maailmaan.

Valitettavasti tähän hämmästykseen kohdallani osuu myös ihmetys, jopa neu-

vottomuus, kun seuraan viime aikojen tapahtumia rakkaassa kirkossamme.

Eivät myöskään maailman tapahtumat ole poistamassa tätä hämmästystä ja ihmetystä.

Luotan kuitenkin täydellisesti tämän valon Lapsen tuomaan mahdollisuuteen ja – ei vain mahdollisuuteen vaan oikeuteen – olla kiitollinen siitä, että saan olla hänen seuraajansa ja toimia myös ilosanoman välittäjänä pieneltä osalta kanssakulkijoille.

Kaikilla hyvillä ajatuksilla joulua toivottaen
isä **Leo Huurinainen**

Hamina Toimintaa ja tapahtumia

KERHOT JA PIIRIT:

- Ortodoksiakeskus Sypressi, Varuskuntakatu 14, Kouvola
- Pyhän ristin kirkko, Kirkonmäenkatu 2, Kouvola
- Myllykosken tsasouna, Koulutie 4, Myllykoski
- Pietarin ja Paavalin trapesa, Isoympyräkatu 2, Hamina

KIRKKOKUOROJEN HARJOITUKSET

Kanttori Kari Päivinen, puh. 020 610 0483.

- Kouvola keskiviikkoisin klo 18 Pyhän ristin kirkon juhlasalissa.
- Hamina torstaisin klo 18 Pietarin ja Paavalin trapesassa.

HAMINAN DIAKONIA JA RAAMATTUPIIRI

Pj. Tatiana Immonen, puh. 050 590 8094.

Kokoonnutaan klo 10 liturgian jälkeen Pietarin ja Paavalin trapesassa: su 17.1., ti 2.2. ja su 14.2.

KOUVOLAN RAAMATTUPIIRI

Pastori Ville Kiiveri, puh. 041 441 1174 ja Tapani Hohti.

Kokoontuminen ennen vigiliajumalanpalvelusta Pyhän ristin kirkon juhlasalissa klo 16, la 19.12., 5.1., 30.1. ja 20.2.

ORTODOKSIPIIRI

Lahja Wartiainen, puh. (05) 371 3434.

- To 14.1., 18.2. klo 18 Ortodoksiakeskus Sypressi, aihe: Ilja Repinin elämäkerta.

ENKELIT KANSSAMME

Näyttely ”Enkelit kanssamme” Ortodoksiakes-

kus Sypressissä. Näyttelyyn on koottu enkeliaiheisia esimerkkejä kuvataiteesta ja ikonitaiteesta. Näyttely on avoinna 14.2.2010 saakka arkisin ti–pe klo 9–15.

PYHÄN RISTIN AIKUISTEN KERHO

Leena Juka, puh. 040 744 4049.

Ilmoitetaan myöhemmin

LASTENKERHO

Marja-Leena Jaakkonen, puh. 040 774 6690.

Pyhän ristin kirkon juhlasali klo 18–19.30. Ilmoitetaan myöhemmin.

LASTENKERHO 4–7-vuotiaille

Irina Levikari, puh. 040 707 0865.

Pietarin ja Paavalin trapesa, Hamina klo 17–18.30, ma 11.1., 25.1., 8.2. ja 22.2.

LASTEN KOKKIKERHO

Irmeli Lasarenko, puh. 044 257 8428.

Pyhän ristin kirkon juhlasalin keittiö klo 18. Ilmoitetaan myöhemmin.

KIRKKOTEKSTIILIKERHO

Irma Leimulahti, puh. 040 587 8798.

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa keskiviikkoisin, aloitus 13.1. klo 10–13.

IKONIPIIRI HAMINASSA

Ritva Koverola, puh. 040 837 5909.

Pietarin ja Paavalin trapesassa keskiviikkoisin, aloitus 13.1. klo 18.

IKONIPIIRI KOUVOLASSA

Antti Narmala, puh. 050 934 6437.

Ortodoksiakeskus Sypressi klo 10–15. Ilmoitetaan myöhemmin.

■ Perinteinen joulutapahtuma pidettiin su 29.11.2009 Kouvolan Museokorttelissa. Tapahtuman avasi jo useamman vuoden käytännön mukaan isä Leo Huurinainen. Kuva Radiomuseon parvekkeelta.

Miksi vietetään kahta joulua?

Ajanlasku on kiehtonut ihmiskuntaa jo ammoisista ajoista. On tuijoteltu taivaalle ja tehty erinäisiä laskelmia. Rooman keisari Julius Caesar otti käyttöön valtakunnassaan tammikuun 1. päivänä vuonna 45 eKr. kalenterin, jonka me tunnemme juliaanisenä tai ”vanhana lukuna”. Se pohjautuu kuin kiertoon ja poikkeaa hieman tähtitieteellisestä tarkasta laskelmasta, jossa vuoden pituus on 365 vrk 5 h 48 min ja 46 s. Poikkeamat korjataan siten, että joka neljännen vuoden pituus on 366 vrk. Korjaus ei kuitenkaan ole ollut riittävä.

Tämä juliaaninen kalenteri oli voimassa myös alkukristillisellä kaudella. Ensimmäisessä yleiskirkollisessa kokouksessa Nikeassa vuonna 325 se julistettiin apostolisen perinnön mukaiseksi. Karkausvuodet eivät kuitenkaan olleet riittäviä, mistä syystä kahden johtavan kalenterin keskinäinen poikkeama on nykyisin 13 vuorokautta.

Juutalaiset viettivät pääsiäistä surun juhlanä, kun taas kristityt Kristuksen ylösnousemisen ja valon juhlanä. Ajallisesti se sattui juutalaisen pääsiäisen jälkeen, ja tämä otettiin huomioon myös Nikean kokouksessa. Päätökseksi tuli, että pääsiäispäivä on kevätpäiväntasauksen jälkeistä täyskuuta seuraavana sunnuntaina. Kevätpäiväntasaus fiksoitiin 21. päiväksi maaliskuuta. Lisäksi kristillisen pääsiäisen tuli olla aina juutalaisen pääsiäisen jälkeen. Mikäli sen ajankohta sattuisi kuitenkin ennen juutalaista pääsiäistä, sitä tuli siirtää kuukautta myöhäisemmäksi.

Rooman paavi Gregorius XIII loi neuvonantajiansa kehotuksesta 20. marraskuuta 1582 kalenterin, joka korjasi juliaanisen ajanlaskun aikaeron siten, että neljällä jaollisten tasavuosisatojen kohdalla karkauspäivästä luovuttiin (1700, 1800 jne.).

Siten syntyi ”uusi luku”. Ortodoksiset kirkkokunnat pidättäytyivät tästä roomalaiskatolisesta kalenterista. Yhteistä linjaa haettiin, sopua vaan ei löytynyt. Kyproksen metropoliitta Meletios liittyi kreikkalaisiin vapaamuurareihin 1909, matkusteli Englantiin ja USA:han, ja tämän jälkeen hän yritti kaikin keinoin lähentää itää ja länttä. Vuosina 1918–20 hän toimi Athoksen arkkipiispana ja vuosina 1921–23 Konstantinopolin patriarkkana. Jälkimmäisenä vuonna hän kutsui kokoon *Yleisortodoksisen kokouksen*, jossa taotettiin hänen nimeään kantavaa kalenteria. Kokouksessa oli läsnä ainoastaan kuusi

piispaa, yksi arkkipiispana ja pari maallikkoa. Kokous herätti pahaa verta. Yksi ja toinen ortodoksinen kirkkokunta irtisanoutui kokouksen päätöksestä, ja Meliteos sai kirjaimellisesti potkut virastaan. Vielä hän tuli Aleksandrian patriarkaksi 1926–35, mutta erotettiin siitäkin. Vuonna 1935 hän tuskallisesti sairasteltuaan kuoli.

Suomen ortodoksinen kirkko oli juuri noihin aikoihin irtoamassa Venäjän kirkosta ja liittymässä Konstantinopoliin. Sitten kävi niin, että vain jotkut pienemmät kirkkokunnat, muun muassa Serbian ja USA:n, Gruusian ja Suomen jäivät melitiaaniseen kalenteriin, kaikki muut irtisanoutuivat siitä. Käytännössä valtaväestö viettää meillä gregoriaanista joulua (25.12.) ja Venäjältä tulleet maahanmuuttajat juliaanista (7.1.). ”Kahden kalenterin maita” on toki monia.

■ Isä Vassi Livio

*Enkelit
Kanssamme*

Näyttely ”Enkelit kanssamme” Ortodoksisakeskus Sypsessissä. Näyttelyyn on koottu enkeli aiheisiä esimerkkejä kuvataiteesta ja ikonitaiteesta. Näyttely on avoinna 14.2.2010 saakka arkinen ti–pe klo 9–15.

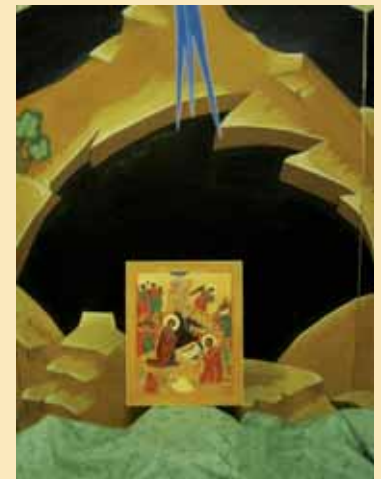

■ Kultahiuksinen enkeli
Maalannut ikonimaalari Ritva Koverola.

Talvipraasniekka

sunnuntaina
14.2.2010 klo
12-15 Pyhän ristin
kirkolla. Ohjel-
massa lapsille
talvisia leikkejä
kirkon piha-
alueella. Tarjolla läm-
mintä mehua
ja kahvia.

Kristuksen syntymäjuhlan odotusta

Kouvolan Pyhän ristin kirkolla. Jouluaaton palvelukset toimitetaan klo 13 Haminassa, klo 15 Myllykoskella ja klo 17 Kouvolassa. Jouluaamun jumalanpalvelus on klo 8 Kouvolassa.

Toimittajat: **Papisto:** Markus Aroma, Gaius Sahlberg ja diakoni Hariton, **Kanttori:** Leena Lomu

JOULUKUU

La 19.12.	klo 17	vigilia
Su 20.12.	klo 10	liturgia
Ti 22.12.	klo 18	yleinen sairaanhoito
Kristuksen syntymä / jouluku		
To 24.12.	klo 15	suuri ehtoopalvelus ja Basileios Suuren liturgia
Pe 25.12.	klo 9	aamupalvelus ja liturgia
Su 27.12.		liturgia vain Forssassa
To 31.12.	klo 23	uuden vuoden liturgia

TAMMIKUU

La 2.1.	klo 17	vigilia
Su 3.1.	klo 10	liturgia
Teofania, Kristuksen kaste		
Ti 5.1.	klo 18	vigilia
Ke 6.1.	klo 9,30	juhraliturgia ja suuri vedenpyhitys
La 9.1.	klo 17	vigilia
Su 10.1.	klo 10	liturgia
La 16.1.	klo 17	vigilia
Su 17.1.	klo 10	liturgia
La 23.1.	klo 17	vigilia
Su 24.1.	klo 10	liturgia
La 30.1.	klo 17	vigilia
Su 31.1.	klo 10	liturgia

HELMIKUU

Herran temppeleihin tuominen		
Ma 1.2.	klo 18	vigilia
Ti 2.2.	klo 18	suuri ehtoopalvelus ja liturgia
La 6.2.	klo 17	vigilia
Su 7.2.	klo 10	liturgia
La 13.2.	klo 17	vigilia
Su 14.2.	klo 10	liturgia

FORSSA

La 28.11.	klo 18	vigilia
Su 29.11.	klo 10	liturgia
Pe 11.12.	klo 9	koululaisliturgia
Su 27.12.	klo 10	liturgia; vuosijuhla-ateria
La 30.1.	klo 18	vigilia
Su 31.1.	klo 10	liturgia, tuhlaajapojan sunnuntai
Ma 15.2.	klo 18	Andreas Kreetalaisen katumuskanoni I
Su 21.2.	klo 10	liturgia, ortodoksisuuden sunnuntai
Pe 12.3.	klo 18	ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia (EPL)

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto: hameenlinna@ort.fi
avoinna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248
Kirkkoherra **Markus Aroma**, puh. (03) 616 5229 (virkahuone),
(03) 612 7166 (koti), maukku@hotmail.com
Kanttori: **Leena Lomu**, puh. 040 707 6715, leena.lomu@hotmail.com
Muu papisto:
pastori **Gaius Sahlberg**, puh. 0400 107 232,
kai.sahlberg@hotmail.com
diakoni **Hariton** (Kari M. Rantilä), puh. 040 550 6272
Uskonnonopettaja **Maura Ihatsu**, puh. 040 509 7423,
maura.ihatsu@joensuu.fi

Pyhäköt:

Hämeenlinnan kirkko pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle, Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä) pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo, puh. (03) 671 6240

Forssan rukoushuone pyhittäjä Serafim Sarovilaisen muistolle,
Keskuskatu 10, Isännöitsijä Heikki Halme, puh. 040 558 0465

Hämeenlinnan kirkko

HÄMEENLINNAN PERHEUUTISIA

KASTETTU:
Chernook Ester-Sofi
Saarinen Jerico Alec Juhani

IKUINEN MUISTO:
Immonen Marina Margareta
Tattari Lauri

TERVETULOA SEURAKUNTAAN:
Dreharova Tonka Pavlova
Chernook Yevgeniya
Haussalo Herkko Heleri
Jokela Mika Petteri
Stenberg Elisa Maiju Pauliina
Timoskainen Elina Maria
Topalova Elitsa Hristova
Tähtivalo Minna Marjatta
Virta Hanna Helena
Volotinen Jukka Aslak

Toimintaa ja tapahtumia

DIAKONIASEURA

Pj. Anneli Ahtola, puh. 044 282 6372

- Ke 6.1. teofanian kirkkokahvit. Isä Markus alustaa alkavan vuoden toiminnasta.
- Su 21.2. kirkkokahvit ja diakoniasseuran vuosikokous

HÄMEENLINNAN TIISTASEURA

Pj. Sven Wessman, puh. 040 757 5228

Tiistaiseura kokoontuu seurakuntakodilla, Matti Alangonkatu 11 A, jollei toisin mainita. Kirkkoillat pääkirkossa, Erottajakatu 2.

- Ti 5.1. klo 18 kirkkoilta, teofanian aatto
 - Ti 19.1. klo 17 ortodoksisen kirkon käsitys enkeleistä, isä Mikael Sundkvist
 - Ti 2.2. klo 18 kirkkoilta, Herramme Jeesuksen Kristuksen temppeleihin tuominen
 - Ti 9.2. klo 17 vuosikokous
 - Ti 16.2. klo 18 kirkkoilta, Andreas Kreetalaisen katumuskanoni
 - Ti 23.2. klo 17 Jeesuksen rukous, isä Markku Toivanen.
- Tervetuloa mukaan!

Miten sisustaisin kirkon tänä päivänä?

Kirkon suunnittelussa tulisi lähteä liikkeelle kirkkorakennuksen ja sen sisustan ensisijaisesta tehtävästä luoda mahdollisimman hyvät ja toimivat puitteet eukaristisen liturgian toimittamista varten. Kirkon todellinen mystinen keskus on alttaripöytä eli pyhä pöytä, jonka ympärille kirkon tulisi rakentua. Mutta miksi se sitten paikallisesti sijaitsee kirkkorakennuk-

sen toisessa päässä? Miksi pyhä pöytä ei voisi olla myös paikallisesti kirkon keskus?

Kirkon varhaiskaudelta 300-luvulta Roomasta peräisin oleva keisari Konstantinuksen rakennuttama Santa Constanza on hyvä esimerkki tällaisesta kirkkorakennuksesta, jossa alttari on kirkon keskellä ja alttarialueen erottavat ympäräkaareissa olevat pylväät. Freskot ja mosaiikit ovat

seinillä ja holveissa. Alttarialueen yläpuolella on suuri koko alttarialueen suuruisen, laaja kupoli. Jos tähän kupoliin maalattaisiin vanhimman syyrialaisen perinteen mukaan Kristus-viiniköynnös-aiheinen fresko, jossa Kristus itse on runkona ja jonka oksina ovat apostolit, marttyyrit, esipaimenet, pyhittäjät ja jonka nuorimpina versoina ovat parhaillaan kirkossa liturgiaan osallistujat, olisi tällaisessa kirkkorakennuksessa lähes täydelliset puitteet eukaristian toimittamiselle yhdessä Jumalan kansana. Tällöin myös konkreettisella tavalla toteutuisi piispallisen liturgian kaunis ja syvälinen esipaimenellinen rukous, joka parhaalla mahdollisella tavalla heijastaa kirkon syvintä olemusta eukaristisena yhteisönä: ”Jumala, katso alas tai vaasta ja näe tämä viinitarha...”

Osa isä Markus Aroman alustuksesta Sofian kirkkorakennusseminaarissa 8.–9.10.2009.

Hämeenlinna Toimintaa ja tapahtumia

KUVATAIDEPIIRI ALOITTELIJOILLE

Taidepiiriin kokoontumiset maanantaisin klo 18–20.30 seurakuntakodilla 11.1.–8.2.2010. Lisätietoa ja ilmoittautuminen 4.1. mennessä kansliaan, puh. (03) 616 5228 (ti, ke, pe klo 9.30–12). Ohjaajana Hellevi von Essen. Tervetuloa!

LASTEN JA NUORTEN TALVILEIRI

Lasten ja nuorten talvileiri järjestetään yhdessä Lahden ja Hämeenlinnan seurakuntien kanssa 26.–28.2.2010 Heinolan naisyhteisön tiloissa. Luvassa paljon mukavaa tekemistä ja yhdessä-oloa uusien ja vanhojen kavereiden kanssa! Leiri on tarkoitettu seurakunnan 1–9-luokkalaisten lapsille ja nuorille (ohjelma vaihtelee hieman isompien ja pienempien leiriläisten välillä). Leirin hinta 30 €. Ilmoittautumiset kanttori Minna Jokiselle (puh. 020 610 0454 tai minna.jokinen@ort.fi) 14.2. mennessä. Leirikirje lähetetään sähköisesti (tarvittaessa myös postitse) viikon 7 alussa.

IKONIPIIRI

Opettaja: Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143.

Hämeenlinnan ikonipiiri seurakuntasalissa (Matti Alangonkatu 11 A):

- Päiväpiiri kokoontuu pe klo 14–17 ja iltapiiriläiset klo 17.30–20.30.
- Kevään kokoontumispäivät: 15.1., 29.1., 5.2., 19.2., 5.3., 26.3. ja 16.4.

Forsan ikonipiiri Ystävänkammarilla (Hämeentie 5, käynti Säästöpankinkadun puolelta)

- Maalauspiiri kokoontuu la–su klo 10.30–16.30.
- Kevään kokoontumisviikonloput: 16.–17.1., 6.–7.2., 6.–7.3. ja 16.–17.4.

Pasi-Mikael Huovisen ikoninäyttely PYHIEN VALO

Ikoneja ja ikoniaiheista grafiikkaa 15.12.2009–14.1.2010, Art Cafe Babylon, Kirkkonummen kauppakeskus, Salovuksentie 3, Kirkkonummi, www.artcafebabylon.fi

KIRKKOKUORO

Kanttori Leena Lomu, puh. 040 707 6715, leena.lomu@hotmail.com

Haluan kiittää kaikkia kuorolaisia ja laulajia tästä kuluneesta vuodesta ja toivottaa kaikille valoisaa Kristuksen syntymäjuhlaa ja hyvää uutta vuotta!

Hämeenlinna

Vuoden ensimmäiset kirkkokuoron harjoitukset pidetään keskiviikkona 13.1. klo 17–19 seurakuntasalissa ja siitä eteenpäin normaalisti viikoittain keskiviikkoiltoina. Poikkeuksista ilmoitetaan sähköpostitse tai tekstiviestillä.

Forssa

Harjoitellaan kansanlauluytyllä Forssassa pidettävien liturgioiden vaihtuvat veisut ja vigilian yhteisiä lauluja. Lisäksi lauletaan paaston-aikaan liittyviä veisuja. Harjoitukset pidetään kerran kuussa maanantai-iltoina klo 17–19 seurakuntasalin puolella (Keskuskatu 10). Kokoontumissillat: 15.2., 22.2., 22.3., 26.4. ja 24.5. Mikäli aikoihin tulee muutoksia, niin niistä ilmoitetaan netissä seurakunnan sivuilla: www.ort.fi/fi/kirkko_palvelee/srk/hameenlinna. Kaikki ovat tervetulleita!

Hämeenlinnalaiset laulamista kaipaavat henkilöt, ottakaa yhteyttä kanttoriin, niin soviin kyydistä etukäteen.

KYYRÖLÄ-KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, puh. (03) 612 5850 / 040 721 8436, antonina@aina.net

- Su 7.2. kirkkokahvit liturgian jälkeen.
- Retki Helsinkiin 24.1., jolloin osallistutaan liturgiaan Pyhän Kolminaisuuden kirkossa tai Uspekin katerdraalissa (oman valinnan mukaan). Liturgian jälkeen on kahvitilaisuus seurakuntakodissa (Unioninkatu 39, sisäpiha). Ilmoittautumiset 10.1. mennessä Antoninalle. Tervetuloa!

LASTENKERHO

Ohjaaja: Samuli Korhonen, puh. 050 306 1781 Kokoontuu joka toinen kerta kirkossa sunnuntaina liturgian yhteydessä ja joka toinen kerta lauantaina lastenkerhotoimintana seurakuntasalilla tai jossain muussa ilmoitetussa paikassa. Alkukevään kerhopäivät:

- La 9.1. klo 12 lastenkerho seurakuntasalilla
- Su 24.1. klo 10 sinapinsiemenkerho kirkon alakerrassa
- La 6.2. klo 12 lastenkerho seurakuntasalilla
- Su 21.2. klo 10 sinapinsiemenkerho kirkon alakerrassa

Palvelusten toimittajat: **Papisto:** Alexander Hautamäki **Kanttori:** Katarine Lehtomäki

KOTKA, PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

JOULUKUU

La 19.12.	klo 18	vigilia
Su 20.12.	klo 10	liturgia, pyhien isien sunnuntai
To 24.12.	klo 14.15	jouluaaton hautausmaahartaus Metsolan hautausmaalla
To 24.12.	klo 16	jouluvigilia
Pe 25.12.	klo 10	joululiturgia, Herramme Jeesuksen Kristuksen syntymä
Su 27.12.	klo 10	liturgia

TAMMIKUU

La 2.1.	klo 18	vigilia
Su 3.1.	klo 10	liturgia
Herramme Jeesuksen		Kristuksen kaste, teofania
Ti 5.1.	klo 18	vigilia, suomi/slaavi
Ke 6.1.	klo 10	liturgia ja suuri veden pyhitys, suomi/slaavi
La 9.1.	klo 18	vigilia
La 16.1.	klo 18	vigilia
Su 17.1.	klo 10	liturgia
La 23.1.	klo 18	vigilia
Su 24.1.	klo 10	liturgia
La 30.1.	klo 18	vigilia
Su 31.1.	klo 10	liturgia

HELMIKUU

Herramme Jeesuksen		Kristuksen temppelein tuominen
Ma 1.2.	klo 18	vigilia
Ti 2.2.	klo 10	liturgia
La 6.2.	klo 10	liturgia, venäjä/suomi, klo 9.30 synnintunnustus
La 6.2.	klo 18	vigilia
La 13.2.	klo 18	vigilia
Su 14.2.	klo 10	liturgia, sovintosunnuntai
Su 14.2.	klo 17	sovintosunnuntain ehtoopalvelus

LOVIISA, PYHÄN JUMALANSYNNYTTÄJÄN KASANILAISEN IKONIN KIRKKO

JOULUKUU

To 24.12.	klo 13	hautausmaahartaus Loviisan ortodoksisella hautausmaalla
La 26.12.	klo 10	toisen joulupäivän liturgia

TAMMIKUU

Su 10.1.	klo 10	liturgia
La 30.1.	klo 10	liturgia, venäjä/suomi, klo 9.30 synnintunnustus

HELMIKUU

Su 7.2.	klo 10	liturgia
---------	--------	----------

KOTKAN SEURAKUNNAN PERHEIJUTISIA 23.9.–17.11.2009

KASTETUT

Kirov Katrin Emilia
Pyzhykova Kristina Nicole
Stenberg Eeli Kaj Alfred

Martiskainen Tuija Helena
Matikkala Jenna Kaarin Susanna
Piirainen Tatiana
Pyzhykova Marina
Shilina Svetlana
Toivonen Aila Hillevi
Seurakuntaan muutti 6 naista ja
1 mies, yhteensä 7.

IKUINEN MUISTO

Kettu Olavi 70 v.
Mäkinen Maikki 86 v.
Sjöman Ludmila 85 v.

TERVETULOA SEURAKUNTAAN
Kirov Miroslav Ivanov

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET
Seurakunnasta muutti 2 miestä,
yhteensä 2.

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka, avoinna ma-pe klo 9-13, puh. (05) 212 490, f. (05) 216 449, kotka@ort.fi; www.ort.fi / Seurakunnat / Kotka
Nikolaossali, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka, puh. (05) 212 482, salia vuokrataan erilaisiin tilaisuuksiin, puh. (05) 212 490.
Kirkkoherra: rovasti Veikko Lisitsin, puh. (05) 213 157, 050 597 7349, koti (05) 212 247, veikko.lisitsin@ort.fi (sairauslomalla),
Kirkkoherran tehtävien hoitaja: pastori Alexander Hautamäki, puh (05) 213 157, 0500 480 269, alexander.hautamaki@ort.fi
Kanttori: Katarine Lehtomäki, puh. 050 359 4823
Seurakuntasihteerit: Vanja Renda, puh. (05) 212 490
Seurakuntaemäntä: Sirkka Paasonen, puh. 041 466 9096; seurakuntasali: puh. (05) 212 482
Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon **vahtimestari:** Vesa Lehtomäki, puh. (05) 212 490

Pyhäköt:

Kotkan kirkko

Pyhän Nikolaoksen muistolle, Isopuisto, Kotka puh. (05) 212 767, kirkonisännöitsijä Pirjo Kurki, puh. 050 381 0259

Metsolan tsasouna

Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna Metsolan hautausmaalla, Toukolantie, Kotka, tsasounanisännöitsijä Pirjo Kurki, puh. 050 381 0259

Loviisan kirkko

Jumalansynnyttäjän Kasanilaisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17, Loviisa, kirkonisännöitsijä Johannes Karhu, puh. 040 952 6461

Loviisan avokappeli

Pyhän Serafim Sarovilaisen muistolle Loviisan hautausmaalla, Läntinen Harjukatu, Loviisa.
Hautausmaan isännöitsijä Johannes Karhu, puh. 040 952 6461

Tietoa seurakunnasta

Kotkan seurakuntaan kuuluu yhdeksän kuntaa: Kotka, Pyhtää, Ruotsinpyhtää, Loviisa, Pernaja, Liljendahl, Myrskylä, Lapinjärvi ja Artjärvi. Seurakunnassa on kaksi vanhaa kirkkoa, Pyhän Nikolaoksen kirkko Kotkassa ja Jumalansynnyttäjän Kasanilaisen ikonin kirkko Loviisassa sekä Kotkan Metsolassa hautausmaalla pyhän Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna ja Loviisan hautausmaalla pyhän Serafim Sarovilaisen avokappeli.

Kristus syntyy – kiittäkää!

Vuoden pimeimpään aikaan vietämme todellista valon juhlaa. Vietämme juhlaa, jossa koko ihmisuudelle julistetaan rauhan ja rakkauden sanomaa, toivoa uudesta elämästä sekä toivotaan ihmisille hyvää tahtoa että sovinnon mieltä. Mahdollisuus

tähän on meille lahjoitettu maailmaan syntyneen Vapahtajan kautta.

Omassa ajassa on useita erilaisia tapoja ja uskomuksia viettää joulun juhlaa. Monikulttuurisuus haastaa myös suomalaiset perinteet. Eri uskontokuntiin kuuluvat kristityt miettivät suhtautumistaan

suomalaisten jouluperinteisiin viettäessään oman perinteensä mukaista juhlaa.

Tärkeintä ei ole se, kuinka ja millaisilla tavoilla tai minkä kielisillä jumalanpalveluksilla vietämme juhlaa, vaan se, että joulun sanoma Jumalan rakkaudesta ihmisiä kohtaan antaa kestävän perustan elämällemme. Antakaamme joulun ilosanoman kantautua ystäville ja naapureille, niin lähellä kuin kaukanakin oleville.

Valoisaa ja rauhallista Kristuksen syntymäjuhlaa ja onnellista uutta vuotta toivottaen

■ Isä Alexander Hautamäki

Kotka Toimintaa ja tapahtumia

KOTKAN TIISTAISEURA

Pj. Leena Karjalainen, puh. 050 343 2966, siht. Soja Rantanen, puh. 045 113 4882.

Kokoukset Nikolaos-salissa klo 17:

- Ti 19.1. isä Alexander Hautamäki: Suuren paaston sunnuntait
- Ti 2.2. kanttori Katarine Lehtomäki: Jeesuksen ajan tapoja ja symboliikkaa sekä vuosikokous
- Pe 19.2. Tiistaiseuran ehtoolliskirkko, katumuksen sakramentti klo 17.30 ja EPL- liturgia klo 18 Pyhän Nikolaoksen kirkossa

LOVIISAN TIISTAISEURA

Pj. Tuula Heikkilä, siht. Riina Lahti, puh. 040 760 5039.

Loviisan tiistaiseura kokoontuu Loviisan kirkon kulmakammarissa: 12.1., 26.1., 9.2. ja 23.2. klo 13.

KARHULAN ORTODOKSIT

Vetäjinä Pirkko Erhovaara, puh. 040 831 4321, ja Ritva Lindberg, puh. 050 463 9777.

Kokoukset: 7.1. ja 4.2. klo 15 Karhulan Kodintalossa, Vesivallintie 21.

PERHEPIIRI

Vetäjänä Katarine Lehtomäki.

Perhepiiri kokoontuu syksyllä seuraavasti:

- Ma 28.12. klo 18 Nikolaos-salissa, kuusijuhla, koko seurakunnan yhteinen joulujuhla.
- Su 17.1. klo 16 Nikolaos-salissa. Aihe: Risti
- Su 14.2. klo 12 pappilan mäessä Isossapuistossa laskiaismäki; säävaraus: lumen puuttuessa kirkon yläkerrassa askartelua.

KIRKKOKUORO

Pj. Anita Osola, puh. (05) 281 807, kuoronjohtaja kanttori Katarine Lehtomäki. Kuoro harjoittelee

torstaisin klo 18–19.30 Nikolaos-salissa. "Minä veisaan Herralle, sillä hän teki minulle hyvin." Tule laulamaan Jumalan kunniaa. Tervetuloa!

IKONIKERHO

Kokoontuu Nikolaos-salin kerhuhuoneessa.

MAAHANMUUTTAJAKERHO

Vetäjä isä Viktor Maksimovski, puh. 050 461 7381.

Kokoukset: 21.12., 18.1. ja 22.2. klo 18 Nikolaos-salin kerhuhuoneessa.

BLINI-ILTA

Su 14.2. klo 18 Nikolaos-salissa. Blinejä eri täytteillä valinnan mukaan suolaista ja makeaa. Järjestää Diakonia ja Nikolaoksen ystävät. Ennakkoilmoittautumiset kirkkoherranvirastoon 11.2. klo 13 mennessä puh. (05) 212 490. Tuotto

diakoniatyön hyväksi. Tervetuloa!

TORSTAIKERHO

Vetäjät isä Alexander Hautamäki, Sirkka Paasonen ja Nikolaoksen Ystävät.

Kokoukset: 14.1. ja 11.2. klo 12 Nikolaos-salissa.

NÄYTTELY

Aarteita kirkon vintiltä. Avoimena ma–pe 9–13 Nikolaos-salissa. Tervetuloa! Näyttelyn avajaiset ke 6.1.2010 klo 12.

OPINTOKERHO

Vetäjä isä Alexander Hautamäki.

Kokoukset:

- Ke 20.1. klo 18 Nikolaos-salissa
- Ke 17.2. klo 17.30 Pyhän Nikolaoksen kirkossa (klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni)

■ Su 14.2. klo 18 Nikolaos-salissa. Blinejä eri täytteillä valinnan mukaan. Ks. Ilmoitusta.

RÖNKYJÄT-mieslauluryhmä

Yhteystiedot isä Veikko Lisitsin. Tervetuloa!

YLEISÖLUENNOT NIKOLAOS-SALISSA

- Ke 6.1. klo 12
- Su 21.2. klo 12 isä Alexander Hautamäki: "Suuri paasto"

Seurakunnan yhteinen KUUSIJUHLA 28.12.2009

Ma 28.12. klo 18 Nikolaos-salissa. Lapset esittävät lauluja ja runoja; jouluisia ohjelmaa, yhteis-

laulua, riisipuroa ja kahvit. Tervetuloa!

TYÖTTÖMIEN RUOKAILUT

- 20.1. ja 17.2. klo 11–12 Nikolaos-salissa

MAAHANMUTTAJIEN tapahtuma 5.–6.1.2010

- Ti 5.1. klo 18 vigilia, suomi/slaavi
- Ke 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys, suomi/slaavi. Liturgian jälkeen kirkkokahvit, yleisöluento ja maahanmuuttajatapahtuma Nikolaos-salissa.

PÄÄSIÄISMYYJÄISET

La 27.3. klo 11–13 Nikolaos-salissa. Myytävänä erilaisia leivonnaisia, suolaista ja makeaa, sekä diakonian tuotteita. Saatavana myös gluteenittomia leivonnaisia. Tuotto diakoniatyön hyväksi. Järjestää Diakonia ja Nikolaoksen ystävät.

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

Kotkan seurakunta ja työntekijät toivottavat seurakuntalaisille ja heidän perheilleen rauhallista joulua ja onnellista uutta vuotta 2010!

Ikonimaalari pappilasta

LEENA NORTAMAA

■ Kyllikki kerho-iltana maalaamassa.

Kyllikki Lisitsinin haaveena jo monien vuosien ajan on ollut maalata Kristuksen syntymä -ikoni. Hän kertoo, että ikoni luo kaunista lämmintä väriä Kristuksen syntymätapahtumasta kirkkomme joulunajan palveluksissa nyt tulevana jouluna.

– Ikonimaalauksen opinnot alkoivat 1970-luvun alussa. Lappeenrannassa lukion uskonnonopettajana oli Anneli Lisitsin, joka järjesti Suomessa ensimmäisiin kuuluvan ikonimaalauskurssin, jonka opettajana oli Kyllikki Palviainen. Kurssi oli tuon ajan tavan mukaan tarkoitettu vain ortodokseille. Luterilaisten, kuten minä silloin olin, oli turha haikaila ikonimaalauskurssille, vaikka mieli teki ihan valtavasti.

– Onneksi seurustelin jo tuolloin tulevan mieheni kanssa, joka sai puhuttua opettajansa ottamaan minut kurssille. Ehdonä oli, että myös hänen täytyy osallistua. Maalasimme kumpikin yhden ikonin tal-

ven aikana. Veikko maalasi huokailen ja opettajan kärsivällisellä ja suurella avustuksella Kristus-ikonin ja minä Jumalansynnyttäjän ikonin. Melko pian Veikko nimisi maalaamansa ikonin "sadetakki-Jeesukseksi". Kristuksen päällysviitta oli hänen mielestään 60-luvun jokamiehen nailonsadetakkin näköinen. Tähän loppui Veikon ikonimaalaus. Minä puolestani sain mukavan ja rakkaan harrastuksen loppuikseni.

– Ikonimaalaus harrastus on ollut useaan otteeseen katkolla, jopa vuosikautia. Tämän vuoksi olen usein tuntenut ja huomannut olevani vasta-aloitteija aloittaessani taas uudelleen ikonimaalauksen.

– Parasta, itse ikonimaalauksen lisäksi, tässä harrastuksessa on ollut tutustua mukaviin ihmisiin ja saada heistä jopa ystäviä. Uudelle paikkakunnalle muuttaessamme ikonimaalaus on ollut hyväksi avuksi tutustua uusiin ihmisiin.

– Kotkassa olen viimeisten kymme-

■ 1970-luvun ikonimaalauksen opiskelun alkua.

nen vuoden aikana ollut, voi ehkä sanoa, melko ahkera maalari. Opettajat Irene Schütz ja Mirjam Laine ovat valaneet uskoa ja rohkeutta maalaamiseen. "Maalaa nyt vain, ei se pilalle mene, virheet voidaan korjata, rohkeasti nyt, ei muuten opi" on ollut kummankin opettajan ohje-nuorana.

LEENA NORTAMAA

■ Joulukonin *Kristuksen syntymä* on maalannut Kyllikki Lisitsin.

– Muutaman viime vuoden ajan on pieni viisihenkinen kerhomme sinitelty ilman opettajaa. Tämä on opettanut itsenäisyyttä ja oman maalaustavan löytämistä. Apua ja ohjeita olemme saaneet yhdeltä kerholaisistamme, joka myös jaksaa kannustaa meitä eteenpäin.

– Pari vuotta sitten kerhomme päätti korvata seurakunnalle jotain siitä, että olemme saaneet kokoontua seurakunnan tiloissa. Päätimme maalata Pyhän Nikolaoksen kirkkoon juhlapäivien tapahtumakoneit. Tehtäväkseni tuli kaksi ikonia Kristuksen syntymä ja Herran kaste. Joulukonin maalaaminen oli minulle rakas ja mieluinen ja ryhdyin innolla työhön. Tosin joskus maalaaminen tuntui tosi takkuiselta. Lopulta loppiaisenä 2009 kaikki ikonit olivat valmiina ja piispa Arseni pyhitti mirhalla ikonit käyttöön.

– Tunteuksiani ikonimaalauksesta kuvaa hyvin erään kerholaisemme usein toistuva lause: "Miten paljon tyhjempi elämä olisi ilman ikonimaalauksia."

Haastattelija: **Leena Nortamaa**

VESA TAKALA

■ Jääristi Höytiäisen järvellä.

Ortodoksisena varusmiehenä

Olen ollut varusmiespalveluksessa tammikuusta lähtien. Alokasajan palvelin Reservinupseerinkoulun alaisuudessa toimivassa jääkärikomppaniassa Haminassa. Helmikuu oli luminen ja kylmä – Suomen talvi parhaimmillaan. Komppaniamme päällikön **Kari Anttilan** sanojen mukaan meille suotiin ideaaliset olosuhteet leirejä varten.

Kasarmialueella korvia paleli varhaisaamuisin harjoitellessamme rukous-asettoa: ”Lakki, päästä. Rukoilkaamme. Aamen.” Kahdentoista hengen tupien tiiviissä ympäristössä moni alokas sairastui jo ensimmäisinä viikkoina. Itsekin makasin kaksi kertaa kuumeessa varuskunnan sairaalaosastolla. Valapäivän aamuna tapahtui käskystä joukko ihmeparantumisia. Itse valatilaisuus oli hieno, vaikka seisoin siinä Buranan voimalla. Meistä tuli jääkäreitä. Lisäksi meille myönnettiin pidentetty viikonloppuvapaa, joka aina voittaa sairaalan olot.

Alokasajan kirkkaimpina hetkiä olivat ortodoksiset opetuspäivät Joensuussa, joille komennettiin Itä-Suomen sotilasläänin alokkaat. Tässä mielessä ortodoksit ovat etuoikeutettu ryhmä. Ainoastaan heille puolustusvoimat järjestävät muista poikkeavaa uskonnonopetusta. Opettajana toimii osa-aikainen ortodoksinen sotilaspastori **Vesa Takala**. Opetuspäivät tarjosi-

NEMANJA BALCIN

■ Akatistos Jumalansynnyttäjälle Höytiäisen rannalla.

vat meille mahdollisuuden tutustua toisista varuskunnista tuleviin ortodoksiin varusmiehiin ja huomata, että emme ole yksinäisiä susia, vaan isomman uskonnollisen yhteisön jäseniä. Samalla saimme levätä kiireisen ja fyysisesti raskaan alokas-kauden keskellä.

Opetuspäivät kestivät kaksi päivää. Niiden aikana saimme osallistua monenlaisiin palveluksiin: ehtoopalvelukseen, akatistokseen, liturgiaan ja vainajien muistolitaniaan. Aikaisemmin kaikki alokkaat valmistautuivat sotilasvalaan käymällä katumuksen sakramentilla. Se on edelleen mahdollista, mutta ei pakollista. Erityisesti venäjänkieliset varusmiehet halusivat ripittäytyä ennen ehtoollista.

Alokkaiden tietämystaso ortodoksisuudesta vaihteli, sillä monilla ei ole ollut uskonnonopetusta koulussa. Tämän takia opetuspäivät olivat sisällöltään kristinopikoulun tapaisia. Lisäksi niissä opetettiin asioita, joita ei käsitellä uskontotunnilla tai seurakuntien leireillä, esimerkiksi sitä, miten osallistutaan kenttäehtoolliseen tai käyttäydytään ortodoksisissa hautajaisissa. Hautausmaan tsasounassa isä Vesa selitti hyvin konkreettisesti, miten arkkua kannetaan ja miten vainajaa tervehditään. Nämä ovat tärkeitä asioita, jotka jokaisen aikuisen tulisi tietää.

Lopuksi alokkaille näytettiin ortodoksinen valantekoasento: oikean käden kolme etusormea yhteen puristettuna ja kaksi viimeistä kämmettä vasteen taivutettuna. Tällä tavalla ilmaistaan uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan sekä Jeesuksen Kristuksen kahteen luontoon. Ristinmerkki, kristittyjen voittamaton ase, löytyy myös Suomen lipusta. Isä Vesa rohkaisi meitä kantamaan kaularistejä ja olemaan ylpeitä ortodoksisesta uskostamme.

Valan jälkeen kävin varusmiespapin ja -diakonin koulutuksen ja sain siirron Joensuun lähistöllä sijaitsevaan Pohjois-Karjalan prikaatiin. Varuskunnassamme on prosentuaalisesti eniten ortodoksisia varusmiehiä. Varusmiespappina sain osallistua monenlaisiin kirkkomme tapahtumiin, mutta se on jo toinen tarina. Sanon vain, että ensi kesänä ekumeeninen patriarkka **Bartolomeos** vieraillee Suomessa. Silloin palveluksessa olevat Itä-Suomen sotilasläänin ortodoksiset varusmiehet otetaan mukaan ristisaattoon Joensuuhun.

Varusmiespappi
Nemanja Balcin, TM

Jaroslavin ikonit kiinnostivat

Jaroslavilaiset kauppiat toivat aikanaan kauppa- matkoiltaan tietoa myös kristinuskoon liittyvistä asioista ja vaikuttivat osaltaan jaroslavilaisten ikonimaalareiden aiheisiin. Näin kertoi tutkija Olga Sipola tiistaiseraillaan 3.11. pitämässään esityksessä. Hän totesi, että vanhimmat jaroslavilaiset ikonit ovat 1300-luvulta ja monet niistä ovat tapahtumaikoneja, jotka pyhyiden ohella antoivat lukutaidottomille ihmisille myös tietoa. Tällainen on esimerkiksi jaroslavilainen jouluikoni, jossa on esitetty kaikki Kristuksen syntymään liittyvät tapahtumat. Olga Sipola esitteli monipuolisesti myös muita Jaroslavin ikoneita.

Tiistaiseraalaisten lisäksi Sipolan esitys kiinnosti muitakin seurakuntalaisia, ja tilaisuus oli miellyttävä monikulttuurinen tapahtuma.

■ Leena Karjalainen

LEENA KARJALAINEN

Kirkossa turvaa ja rakkautta

Me maahanmuuttajat, jotka muuttimme Suomeen, olemme itse valinneet elämän kahdessa kulttuurissa. Moni meistä ei osannut kuvitellaakaan, kuinka vaikeaa sopeutuminen uuteen yhteiskuntaan olisi. Ajattelimme, että kun opimme kielen, löydämme työpaikan, syntyy ystävyyssehteitä, kaikki menee suunnitellulla tavalla. Mutta tuskin kukaan meistä osasi arvata, että sopeutuminen alkaa alitajuisesta jatkuvasta oman elämän suuntaviivojen vertailusta kahdessa kulttuurissa.

Päivittäisissä askareissa ja henkisissä asioissa maahanmuuttaja joutuu ”hyppimään” näkymättömän rajan yli, joka kulkee hänen oman ja suomalaisen kulttuurin välissä. Juuri tässä piileä vaara joutua marginaalialueelle, jossa ihminen alkaa ”kylmettyä” oman alkuperäisen kulttuurinsa suhteen ja taas samalla torjua uutta suomalaista kulttuuria. Silloin kun ihminen ei kykene selvittämään, mitä on tapahtumassa hänen sisällään ja ympärillään, syntyy tyytymättömyys omaan itseensä ja ympäröivään maailmaan, ja tästä seuraa vihamielisyyttä, masentuneisuutta ja voimattomuutta. Tällöin sielu on ekyksissä, se kärsii ja kaipaa tukea ja rakkautta. Me emme ole samanlaisia, me tulemme eri maista, ja suhtautumisemme korkeampaan tahtoon on meidän kasvatuksemme ja kulttuurimme mukainen.

Moni meistä varmaan muistaa sen, että juuri tukea ja ymmärtäväisyyttä etsiessämme me astuimme kirkon kynnyksen yli, sillä täällä ei ole rajoja eikä eroavaisuuksia. Kirkossa, Jumalan edessä kaikki ovat tasa-arvoisia, usko ja rakkaus ovat rajattomia. Ollaan erilaisia, mutta silloin, kun astumme kirkkoon, meitä yhdistävät yhteinen rukous, yhteinen nöyryys ja eukaristian salaisuus. Meitä myös yhdistää kirkollisen yhteisön rauhallinen ja samalla tapahtumia täynnä oleva elämä. Me seurustelemme kerhoissamme, yhteisillä matkoilla, luennoilla. Iloitsemme juhlien aikana ja suremme ystävien ja sukulaisten poismenoja. Liturgian aikana kuunnellaan tarkasti rukouksen ja saarnan sanoja. Kirkkoon kuuluessamme opimme ymmärtäväisyyden, maltillisuuden ja kymmenen käskyn noudattamisen tärkeyden. Me opimme rakastamaan itseämme, lähimmäistämme ja Jumalaa.

■ Ludmila Kämärä

Pyhän Nikolaoksen nurkka

Kotkan ortodoksisen kirkon tunnusomaisin ikoni on kirkon nimikkopyhää pyhää Nikolaosta esittävä ikoni, joka ajoittuu 1700–1800-lukujen taitteeseen. Ikonin maalajana on pidetty I. F. Tupylevia, mutta täyttä varmuutta ei ole koskaan saatu.

Nikolaoksen ikoni on maalattu todennäköisesti Ruotsinsalmessa käytyjen meritaistelujen muistoksi. Ikonissa merelläkävijöiden suojelija pyhä Nikolaos seisoo Kotkan saarella. Pyhän Nikolaoksen taustalla on Katariinan majakka, ja redillä seisoo Venäjän laivaston kaleerilaivoja. Vasemmassa kädessään Nikolaos pitää suljettua evankeliumikirjaa ja oikea osoittaa jalkojensa juuressa olevaa kirkkoa. Ikonin yläkulmiin on kuvattu vasemmalle siunaava Kristus ja oikealle piispan omoforia käsissään kannatteleva Jumalanäiti. Ikoni on osittain hopeariisan peittämä.

Kirkossa on useampia Nikolaos-aiheisiä ikoneita. Kiinnostavin näistä on pienikokoinen Nikolaos Mozaiski -niminen ikoni, joka ajoittuu myös 1700–1800-luvun taitteeseen. Ikoni on kaarevapäätteisessä kiotakaapissa. Nikolaos Mozaiski kuvataan kokovartalokuvaksi seisomassa kaupungin edustalla. Hänellä on oikeassa kädessään miekka ja vasemmassa kaupungin pienoismalli.

Ikoni on sotaisa toteutus lempeydestään tunnetusta Nikolaos Ihmeidentekijästä. Ikonin tapahtumat sijoittuvat Mozaiskin kaupunkiin, jota tataarit piirittivät. Kaupunkilaiset selvisivät piirityksestä Nikolaokselta saamansa avun turvin. Vanhin Nikolaos Mozaiskia esittävä ikoni on 1300-luvun alusta.

Lähde: Kotkan pyhän Nikolaoksen kirkon historia

LEENA NORTAMAA

■ Pyhä Nikolaos Kotkan saaren kalliolla.

LAHTI, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

JOULUKUU

La 19.12. klo 18 ehtoopalvelus, venäjä/
suomi
Su 20.12. klo 9 aamupalvelus ja liturgia,
venäjä/suomi
To 24.12. klo 17.30 joulun ehtoopalvelus
Pe 25.12. klo 9 joulun aamupalvelus ja
liturgia
La 26.12. klo 10.2. joulupäivän liturgia
Su 27.12. klo 10 liturgia

TAMMIKUU

La 2.1. klo 18 vigilia
Su 3.1. klo 10 liturgia
Ti 5.1. klo 18 vigilia
Ke 6.1. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys,
teofania
Ke 6.1. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 9.1. klo 18 vigilia
Su 10.1. klo 10 liturgia, kirkkokahvit
La 16.1. klo 18 ehtoopalvelus, venäjä/
suomi
Su 17.1. klo 9 aamupalvelus ja liturgia,
venäjä/suomi
Ke 20.1. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 23.1. klo 18 vigilia
Su 24.1. klo 10 liturgia, kirkkokahvit
La 30.1. klo 18 vigilia
Su 31.1. klo 10 liturgia

HELMIKUU

Ma 1.2. klo 18 vigilia
Ti 2.2. klo 9 liturgia
Ke 3.2. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 6.2. klo 18 vigilia
Su 7.2. klo 10 liturgia
La 13.2. klo 18 vigilia
Su 14.2. klo 10 liturgia, kirkkokahvit
Su 14.2. klo 18 sovintosunnuntain
ehtoopalvelus

ЛАХТИ, Свято-Троицкая церковь

ДЕКАБРЬ

Сб 19.12. в 18 вечерня, на русском и
на финском языках
Вск 20.12. в 9 утренняя и литurgia, на
русском и на финском языках
Чт 24.12. в 17.30 Рождественская
вечерня
Пт 25.12. в 9 Рождественская утренняя
и литurgia
Сб 26.12. в 10 Рождественская
литurgia второго дня
Вск 27.12. в 10 литurgia

ЯНВАРЬ

Сб 2.1. в 18 всенощная
Вск 3.1. в 10 литurgia
Вт 5.1. в 18 всенощная
Ср 6.1. в 10 литurgia и
водоосвящение, Теофания
Ср 6.1. в 17.30 вечерня
Сб 9.1. в 18 всенощная
Вск 10.1. в 10 литurgia
Сб 16.1. в 18 вечерня, на русском и
на финском языках

Вск 17.1. в 9 утренняя и литurgia, на
русском и на финском языках
Ср 20.1. в 17.30 вечерня
Сб 23.1. в 18 всенощная
Вск 24.1. в 10 литurgia, церковное
чаепитие
Сб 30.1. в 18 всенощная
Вск 31.1. klo 10 литurgia

ФЕВРАЛЬ

Пн 1.2. в 18 всенощная
Вт 2.2. в 9 литurgia
Ср 3.2. в 17.30 вечерня
Сб 6.2. в 18 всенощная
Вск 7.2. в 10 литurgia
Сб 13.2. в 18 всенощная
Вск 14.2. в 10 литurgia, церковное
чаепитие
Вск 14.2. в 18 прощенное воскресенье,
вечерня

HYVINKÄÄ, Karjalan valistajien kirkko

Keskiviikkoisin ehtoopalvelus klo 18; kuukauden
ensimmäisenä keskiviikkona Jeesus-rukouspal-
velus klo 18.

JOULUKUU

La 19.12. klo 17 vigilia
Su 20.12. klo 10 liturgia
To 24.12. klo 17.30 joulun ehtoopalvelus
Pe 25.12. klo 9 joulun aamupalvelus ja
liturgia

TAMMIKUU

La 2.1. klo 17 vigilia
Su 3.1. klo 10 liturgia
Ti 5.1. klo 18 vigilia
Ke 6.1. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys,
teofania
La 16.1. klo 17 vigilia
Su 17.1. klo 10 liturgia
La 30.1. klo 17 vigilia
Su 31.1. klo 10 liturgia

HELMIKUU

La 6.2. klo 17 vigilia
Su 7.2. klo 10 liturgia
Su 14.2. klo 18 sovintosunnuntain
ehtoopalvelus

ХЮВИНКЯ, Церковь Всех Карельских святых

По средам вечерня в 18 часов; в первую
среду месяца в 18 часов совершается служба
Иисусовой молитвы

ДЕКАБРЬ

Сб 19.12. в 17 всенощная
Вск 20.12. в 10 литurgia
Чт 24.12. в 17.30 Рождественская
вечерня
Пт 25.12. в 9 Рождественская утренняя
и литurgia

ЯНВАРЬ

Сб 2.1. в 17 всенощная
Вск 3.1. в 10 литurgia
Вт 5.1. в 18 всенощная
Ср 6.1. в 10 литurgia и

водоосвящение, Теофания
Сб 16.1. в 17 всенощная
Вск 17.1. в 10 литurgia
Сб 30.1. в 17 всенощная
Вск 31.1. в 10 литurgia

ФЕВРАЛЬ

Сб 6.2. в 17 всенощная
Вск 7.2. в 10 литurgia
Вск 14.2. в 18 прощенное воскресенье,
вечерня

HEINOLA, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6

Keskiviikkoisin aamurukous klo 8, torstaisin ilta-
rukous klo 20 ja lauantaisin hetkipalvelus klo 9.

La 19.12. klo 18 vigilia
Su 20.12. klo 10 liturgia
To 24.12. klo 15 joulun ehtoopalvelus
La 26.12. klo 10 2. joulupäivän aamu-
palvelus ja liturgia
La 9.1. klo 9 liturgia
La 23.1. klo 18 vigilia
Su 24.1. klo 10 liturgia
La 13.2. klo 9 liturgia

ХЕИНОЛА, Церковь Вознесения Господня, Хямеенкату 6

По средам утренняя молитва в 8 часов, по
четвергам вечерняя молитва в 20.00 и по
субботам служба часов (изобразительны) 9.

Сб 19.12. в 18 всенощная
Вск 20.12. в 10 литurgia
Чт 24.12. в 15 Рождественская
вечерня
Сб 26.12. в 10 Рождественская утренняя
и литurgia второго дня
Сб 9.1. в 9 литurgia
Сб 23.1. в 18 всенощная
Вск 24.1. в 10 литurgia
Сб 13.2. в 9 литurgia

KAUSALA, Neitsyt Marian syntymän tšasouna, Keskikatu 4

Su 27.12. klo 9 liturgia
To 28.12. klo 18 ehtoopalvelus
La 9.1. klo 9 liturgia
To 14.1. klo 18 ehtoopalvelus
La 6.2. klo 9 liturgia

KAUSALA, Часовня Рождества Пресвятой Богородицы, Кескикату 4

Вск 27.12. в 9 литurgia
Чт 28.12. в 18 вечерня
Сб 9.1. в 9 литurgia
Чт 14.1. в 18 вечерня
Сб 6.2. в 9 литurgia

MÄNTSÄLÄ, Mäntsälän ev.lut. seurakuntakeskus, Urheilutie 1

Su 20.12. klo 16 ehtoopalvelus
Su 17.1. klo 16 ehtoopalvelus

МЯНТСЯЛЯ, Мянсялян ев.лют. приходской центр, Урхеилутте 1

Вск 20.12. в 16 вечерня
Вск 17.1. в 16 вечерня

Joulu on rauhan juhla

Varhaiset tiedot joulun vietosta löytyvät jo 200-luvulta Egyptistä. Tosin silloin juhlan ajankohta ei ollut sama kuin nykyisin, vaan juhlaa vietettiin tammikuun 6. päivänä. Vielä tänäkin päivänä osa ortodoksista maailmaa viettää joulua tammikuussa. Nykyiselle paikalleen juhla asetui kristillisessä maailmassa 350-luvulla. Samanaikaisesti erotettiin Kristuksen syntymän ja kasteen juhlat toisistaan. Kristuksen syntymää oli kuitenkin odotettu jo vuosisatoja ennen varsinaista ihmeellistä syntymätapahtumaa.

Profeetta Jesaja oli ennustanut maailman Vapahtajan syntymästä: ”Sillä lapsi on syntynyt meille, poika on annettu meille. Hän kantaa valtaa harteillaan, hänen nimensä on Ihmeellinen Neuvontuoja, Väkevä Jumala, lankaikkainen Isä, Rauhan Ruhtinas.” Kristuksen syntymään suhtauduttiin suuren pelon ja epätietoisuuden vallassa. Hänen syntymäänsä pelkäsivät kuninkaat peläten menettävänsä oman

valtansa. Kuitenkin Jeesus itse todisti elämänsä aikana, ettei hänen valtansa ole tästä maailmasta, vaan taivasten valtakunnasta. Samalla Jumala osoitti suuren rakkautensa ihmisiä kohtaan.

Jumala lähetti oman Poikansa ihmiseksi, uudeksi Aadamiksi, jotta ihminen voisi palata takaisin siihen tilaan, jossa hän oli ollut ennen syntiinlankeemusta. Jumala, ollessaan itse täydellinen rakkaus, päätti käyttää olemuksensa mukaista keinoa opettaakseen ja kasvattaakseen ihmistä. Hän tuli ihmiskunnan keskelle pieninä avuttomana lapsena, joka syntymästään alkaen aina ristinkuolemaansa saakka sai kestää kaiken sen, minkä ihminenkin.

Kirkkoveisujen kirjoittajat ovat nähneet Jeesuksen syntymän sovinnon ja rauhan juhlaiksi vanhurskaan Jumalan ja ihmiskunnan välillä. Sitä kuvataan joulun veisuissa monella tavalla. Jumalan ja ihmisten maailmaa erottava muuri on hajotettu. Paratiisia vartioivan enkelin terävä ja leimuava miekka on käännetty lappeel-

leen. Vartiossa ollut kerubi on poistunut eikä hän enää estä ihmistä pääsemästä takaisin elämänpuun luo. Vapahtaja lunasti anteeksiannon synneillemme.

Ihmiseksi tullut Jumala ei julistanut tuomion tai koston sanoja vaikeuksien keskellä eläville ihmisille. Hän julisti rauhan, rakkauden ja anteeksi antamisen sanomaa. Hän näki evankeliumia julistaessaan erityisesti köyhät, nälkäiset, sorretut ja itkevät. Hän pyrki sanoillaan rohkaisemaan heitä ja tuomaan iloa heidän elämäänsä. Eikä Vapahtajan julistus ollut pelkkiä sanoja, vaan hän antoi oman elämänsä kautta, omalla esimerkillään, mallin meille jokaiselle siitä, kuinka meidän tulee rakastaa Jumalaa ja lähimmäisiä.

Joulu on rauhan ja rakkauden juhla. Ihmiset tulevat yleensä joulun aikaan avuliaimmiksi. Perheet kokoontuvat yhteen pitkienkin matkojen päästä lahjoineen. Kiireiset ihmiset varaavat aikaa ystävilleen ja sukulaisilleen, ja monien mieleen tulevat köyhät ja yksinäisetkin. Joulu on myös yksi niistä juhlista, jolloin kirkot täyttyvät ihmisistä, jotka eivät muuna aikana tunne tarvetta osallistua säännöllisesti seurakuntien jumalanpalveluksiin. Juuri nämä asiat tekevät joulusta ihmismieltä lämmittävän ystävyuden ja rakkauden juhlan. Näin voimme yhdessä tuoda esille sen juhlan todellisen sanoman: Kristus syntyy – kiittäkää!

Isä **Aki Leskinen**

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Harjukatu 5, 15110 Lahti, puh. 020 610 0450, avoinna ma–pe klo 9–13, fax (03) 751 5975, lahti@ort.fi

Kirkkoherra **Aki Leskinen**, puh. 020 610 0451, Kumpulantie 24, 11130 Riihimäki.

Toinen pappi: **Mikael Sundkvist**, puh 020 610 0452, Harjukatu 1–3 B 4, 05900 Hyvinkää.

Papiston apuna: isä **Olavi Merras**, puh 040 510 4664, Isomäenkatu 15, 15500 Lahti.

isä **Matti Lipitsäinen**, puh 0400 625 446, Kuovinkuja 14, 15610 Lahti.

Maahanmuuttajatyö: isä **Viktor Maksimovski**, puh 050 461 7381, Laajakorvenkuja 8 B 13, 01620 Vantaa.

Kanttori: **Petri Huttu**, puh. 020 610 0453, Hatinkatu 3, 15340 Lahti.

Toinen kanttori: **Minna Jokinen**, puh 020 610 0454, Ilveskatu 5 A 6, 11910 Riihimäki

Lahten seurakuntakeskuksen vahtimestari **Igor Suni**, puh 020 610 0456

Pyhäköt:

Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5

Isännöitsijä Arvo Alava, puh. 0400 494 262

Heinola, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6, puh. 020 610 0461

Isännöitsijä Mikko Äikäs, puh. 040 520 1696

Hyvinkää, Karjalan valistajien kirkko, Tšasounakuja 1, puh. 020 610 0460

Isännöitsijä Aimo Kuivamäki, puh. 0400 195 915

Kausala, Neitsyt Marian syntymän tšasouna, Keskikatu 4, puh. 020 610 0462

Isännöitsijä Kristina Leussu, puh. 040 548 2693

LAHDEN PERHEUUTISIA 23.9.–16.11. 2009

KASTETUT

Karpova, Karina

Salo, Nea Sofia

Pyykkönen, Sara Sofia

Aroalho, Aada Maria

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Baranova, Tatiana

Joska, Jari Pekka

Karpova, Olga

Khatsanovskaia, Eila

Komulainen, Rita Ritva Anneli

Koskinen, Jarmo Olavi

Lampinen, Sinikka Orvokki

Miinin, Jyrki Paavo

Niukkanen, Olga

Ratilainen, Jarkko Kalevi

Ropponen, Anna-Maria Johanna

Vottonen, Mia Irina

Väliähdet, Pirjo Marjatta

IKUINEN MUISTO

Jouhki, Seija Senni, 91 v.

Patronen, Martti Aleksanteri, 60 v.

Haimakainen, Juhani Antero, 54 v.

Golnick, Leonid, 85 v.

LASTEN SINAPINSIEMENKERHOT

Lasten sinapinsiemenkerhot jatkuvat Lahdes- ja Hyvinkäällä aina kuun ensimmäisenä sunnuntaina. Kerho alkaa klo 9.45, sen jälkeen siirrytään kirkon puolelle liturgiaan n. klo 10.30. Lisätietoja Minnalta, puh. 0206 100 454.

LASTEN JA NUORTEN TALVILEIRI

Lasten ja nuorten talvileiri järjestetään yhdessä Hämeenlinnan seurakunnan kanssa 26.–28.2.2010 Heinolan naisyhdistyksen tiloissa. Luvas- sa on paljon mukavaa tekemistä ja yhdessäoloa uusien ja vanhojen kavereiden kanssa! Leiri on tarkoitettu seurakunnan 1–9-luokkalaisille lapsille ja nuorille (ohjelma vaihtelee hieman isompien ja pienempien leiriläisten välillä). Leirin hinta 30 €. Ilmoittautumiset kanttori Minna Jokiselle (puh. 0206 100 454 tai minna.jokinen@ort.fi) 14.2. mennessä. Leirikirje lähetetään sähköisesti (tarvittaessa myös postitse) viikon 7 alussa.

LASTEN KESÄLEIRI

Lasten kesäleiri pidetään Saloisten leirikeskuk- sessa Janakkalassa 25.–28.6.2010. Lisätietoja Minnalta ja kevään Analogeista. Lisätiedot kanttori Minna Jokinen, puh. 0206 100 454 tai minna.jokinen@ort.fi

ONL:N VUOSIJUHLAT JOENSUUSSA

ONL:n vuosijuhlat Joensuussa pidetään ortodoksisten kirkkopäivien yhteydessä 11.–13.6.2010. Lisätietoja kevään Analogeissa. Omatuomisuuden vuoksi matka on tarkoitettu pääsääntöisesti yli 12-vuotiaille.

LAHDEN TIISTASEURA

Lahden tiistaiseura kokoontuu kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena tiistaina seurakun- tatalissa klo 14. Seuraavat kokoontumiset ovat 19.1. ja 16.2.

LAHDEN ORTODOKSIAPIIRI

Lahden ortodoksiapiiri kokoontuu kuukauden 3. keskiviikkona klo 18 (klo 17.30 alkavan ehto- opalveluksen jälkeen) seurakuntatalon kerho- huoneessa: 21.1: "Liturgiasta (osa 1)"

KAUSALAN ORTODOKSIAPIIRI

Kausalan ortodoksiapiiri kokoontuu torstaina 14.1. ja 25.2. klo 18 tsasounalla.

LAHDEN KIRKKOKUORO

Lahden kirkkokuoron harjoitukset ovat keski- viikkoisin klo 18 alkaen seurakuntatalissa.

HYVINKÄÄN KIRKKOKUORO

Hyvinkään kirkkokuoron harjoitukset ovat maanantaisin klo 18–20. Hyvinkään kirkon kuoro kaipaa kipeästi riveihinsä lisää etenkin tenorilaulajia. Mikäli kiinnostuksesi heräsi, tule suoraan harjoitukseen Hyvinkään kirkolle tai soi- ta kanttori Minna Jokiselle, puh. 020 6100 454.

RIIHIMÄEN ORTODOKSIAPIIRI

- Ti 26.1. klo 18.30 ev.lut. seurakunnan tilassa, Tempelikatku 9, 3. krs., ehtoopalvelus, isä Aki Leskinen. "Rajantakainen Karjala nyt". Alustaja- na pastori Pekka Palosaari Espoosta.
- La 13.2. klo 12 Mikko Rannan kotona, Hui-

MIKKO JUNES

■ Helsingin metropoliitta Ambrosius toimitti Lahden seurakunnan tarkastuksen 20.–22. marraskuuta. Neitsyt Marian temppeliin tuomisen juhlan liturgian yhteydessä Hyvinkäällä hän vihki lukija Aki Korpelan ipodiakoniksi nimellä Johannes.

tin tilalla Lopella, hetkipalvelus ja blinijuhlat paastonaikaan siirryttäessä. Keskustelemme paastoinen hengellisestä merkityksestä ja käytännöstä. Kimpakyyti järjestetään.

KESKIVIIKKOILTA KIRKOLLA

Hyvinkäällä "Keskiviikkoilta kirkolla". Keskiviik- koiltoisin toimitetaan jumalanpalvelus Hyvin- kään Karjalan Valistajien kirkossa klo 18, jonka jälkeen esitelmä, keskustelu ym. teekupin ää- ressä. Kuukauden ensimmäisinä keskiviikkoina Jeesus-rukouspalvelus, muina iltoina ehtoopal- velus. Huom! Ks. erillinen ilmoitus esitelmistä.

MÄNTSÄLÄN ORTODOKSIAPIIRI

Mäntsälän ortodoksiapiiri (Mäntsälän ev.lut. seurakuntakeskus, Urheilutie 1, "alasalissa") eh- toopalvelus su klo 16, jonka jälkeen ortodoksi- apiiri:

- 20.12. "Jeesus Kristus – tie ja totuus"
- 17.1. "Jumala Pyhän Kolminaisuuden salai- suutena"

ORTODOKSIKURSSI HYVINKÄÄLLÄ

Kahdestatoista tapaamisesta koostuva kurssi on tarkoitettu ortodoksiseen kirkkoon liittyville tai viime aikoina liittyneille sekä kirkon uskon kertausta kaipaaville. Kokoonnumme kahdesti kuukaudessa keskiviikkoisin klo 18 alkavan eh- toopalveluksen jälkeen (n. klo 18.30) Hyvinkään ortodoksisen kirkon seurakuntatalissa (Tsasou- nakuja) seuraavasti:

- 13.1. - Uskon Pyhään Henkeen
- 27.1. - Uskon yhteen kirkkoon
- 10.2. - Tunnustan yhden kasteen

LITANIA SANKARIVAINAJILLE

Litania sankarivainajille toimitetaan keskiviik- kona 27.1.2010 klo 14 Lahden sankarimuisto- merkillä Ristinmäellä.

VALAMON YSTÄVIEN KIRKKOKAHVIT

Valamon Ystävät järjestää kirkkokahvit sun- nuntaina 24.1. liturgian jälkeen. Tilaisuudessa luennoi Uuden Valamon luostarin johtaja arki- mandriitta Sergei. Kaikki ovat tervetulleita!

VALAMON YSTÄVIEN VUOSIKOKOUS

Valamon ystävien Lahden osaston vuosikoku- us pidetään sunnuntaina 14.2. liturgian jälkeen seurakuntatalissa, Harjukatu 5 kera kirkkokah- vien. Tilaisuus on avoin kaikille. Tervetuloa mu- kaan antoisaan toimintaan!

RETKI KULTTUURIKESKUS SOFIAAN

Retki kulttuurikeskus Sofiaan. Kaikille seurakun- talaisille tarjotaan edullinen mahdollisuus tu- tustua kulttuurikeskus Sofiaan ja johonkin, vielä määrittelemättömään Helsingin tademu- seon lauantaina 16.1.2010. Lähtö Lahden linja- autoasamalta klo 8.30, lounas Sofiassa, "taiden-

Pyhittäjä Arsenin reliikki Hyvinkään kirkkoon

■ Isä Viktor on saanut pyhittäjä Arsenin reliikin, pienen luunpalan, lahjaksi vierailullaan Konevitsan luostarissa.

Hyvinkään ortodoksisen kirkon vuosijuhlaa vietettiin 31.10. tavallista juhlavammin, sillä sen yhteydessä isä **Viktor Porokara** Järvenpäästä lahjoitti kirkkoon pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen pyhänjäänöksen. Pyhittäjä Arseni (k. 1447) on yksi Karjalan valistajista, joiden muistolle Hyvinkään kirkko on pyhitetty.

Isä Viktor on saanut pyhittäjä Arsenin reliikin, pienen luunpalan, lahjaksi vierailullaan Konevitsan luostarissa. Isä **Mikael Sundkvist** oli kuullut reliikistä isä Viktorilta ja esittänyt ajatuksen saada sellaisen joskus myös Hyvinkään kirkkoon. Ajatus jäi itämään ja toteutui nyt vuosijuhlan yhteydessä.

Juhlaliturgian alussa isä Viktor kantoi pyhittäjä Arsenin pyhänjäänöksen – osan alkuperäisestä lahjasta – juhlallisesti kirkkoon, jossa vastaanottajana oli Lahden seurakunnan papistoa. Reliikin luovutusta olivat todistamassa myös Hämeenlinnan diakoniaseuralaiset ja muut juhlaliturgiaan osallistuneet vieraat.

Pyhänjäänöksen vastaanoton yhteydessä luettiin rukouksia pyhittäjä Arsenille, ja liturgian jälkeen isä Mikael siunasi reliikillä ristillä kävijöitä. Seurakunnan on tarkoitus maalauttaa kirkkosaliin pyhittäjä Arsenin ikoni, jonka eteen reliikki sijoite-

taan kirkossa kävijöiden kunnioitettavaksi.

Lahden seurakunnan sivuilta www.ort.fi/lahti löytyy lyhyt videoleike sekä lisää valokuvia reliikin luovutuksesta ja Hyvinkään kirkon vuosijuhlasta.

■ Teksti ja kuvat: **Mikko Junes**

► autinto" ja paluu Lahteen klo 18:aan mennessä. Automatkan hinta vain 20 euroa. Ilmoittautumiset isä Matille 12.1. mennessä, puh. 0400 625 446 tai matti.lipitsainen@gmail.com.

EHTOOPALVELUS ja jouluun valmistautumisen juhla on Lahdessa su 20.12. klo 16.

JOULUUN VALMISTAUTUMISEN JUHLA Hyvinkäällä pidetään su 20.12. liturgian jälkeen noin klo 11.30.

ILMOITUS

Vuoden 2010 alusta Lahden seurakunnan virkatodistusasiat hoidetaan Kuopion keskusrekisterissä. Kaikki virkatodistukset ja sukuselvitykset tilataan suoraan keskusrekisteristä kirkkokunnan nettisivulle tulevalla sähköisellä lomakkeella, puhelimitse, faksilla tai sähköpostilla. Suoraan jäsenrekisteriohjelmasta tulostettavan todistuksen voi saada välittömästi, muuhun tarkoitukseen tulevat tilaukset tehdään ja postitetaan kahden viikon kuluessa. Yhteystiedot keskusrekisteriin (voimassa 4.1. alkaen): Ortodoksisen kirkon keskusrekisteri, Karjalankatu 1, 70110 Kuopio, puh. 0206 100 203 (ma-pe klo 9-15), fax: 0206 100 202, keskusrekisteri@ort.fi, www.ort.fi -keskusrekisteri.

LAPPEENRANNAN POKROVAN KIRKKO

JOULUKUU

La 19.12. klo 18 vigilia
Su 20.12. klo 10 liturgia
To 24.12. klo 13.30 panihida hautausmaalla
To 24.12. klo 15 aamupalvelus, jouluaatto, radiointi
Pe 25.12. klo 10 liturgia, Kristuksen syntymän juhla, joulupäivä
La 26.12. klo 18 vigilia
Su 27.12. klo 10 slaavinkielinen liturgia
To 31.12. klo 18 vigilia

TAMMIKUU

La 2.1. klo 18 vigilia
Su 3.1. klo 10 liturgia, kansan laulama
Ti 5.1. klo 18 juhlargilia
Ke 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys, Kristuksen kasteen juhla, loppiainen
La 16.1. klo 18 vigilia
Su 17.1. klo 10 liturgia, Sakkeuksen sunnuntai
La 23.1. klo 18 vigilia
Su 24.1. klo 10 slaavinkielinen liturgia, publikaanin ja fariseuksen sunnuntai, autuas Ksenia Pietarilainen
La 30.1. klo 18 vigilia
Su 31.1. klo 10 liturgia, tuhlaajapojan sunnuntai

HELMIKUU

La 6.2. klo 18 vigilia
Su 7.2. klo 10 liturgia, kansan laulama, tuomiosunnuntai
La 13.2. klo 18 vigilia
Su 14.2. klo 10 liturgia, sovintosunnuntai
Su 14.2. klo 18 sovintosunnuntain ehtoopalvelus, suuren paaston alku

ПОКРОВСКАЯ ЦЕРКОВЬ

ДЕКАБРЬ

Сб 19.12. в 18 всенощная
Вск 20.12. в 10 литургия
Чт 24.12. в 13.30 панихида на кладбище
Чт 24.12. в 15 утренняя, сочельник, трансляция по радио
Пт 25.12. в 10 литургия, Рождество Христово
Сб 26.12. в 18 всенощная
Вск 27.12. в 10 литургия на славянском языке
Чт 31.1. в 18 всенощная

ЯНВАРЬ

Сб 2.1. в 18 всенощная
Вск 3.1. в 10 литургия, народ поет
Вт 5.1. в 18 праздничная всенощная
Ср 6.1. в 10 литургия и великое освящение воды, Крещение Господне
Сб 16.1. в 18 всенощная
Вск 17.1. в 10 литургия, неделя о Закхее
Сб 23.1. в 18 всенощная

Вск 24.1. в 10 литургия на славянском языке, неделя о мытаре и фарисее, Блаженная Ксения Петербургская
Сб 30.1. в 18 всенощная
Вск 31.1. в 10 литургия, неделя о блудном сыне

ФЕВРАЛЬ

Сб 6.2. в 18 всенощная
Вск 7.2. в 10 литургия, народ поет, неделя о страшном суде
Сб 13.2. в 18 всенощная
Вск 14.2. в 10 литургия, прощенное воскресенье
Вск 14.2. в 18 вечерня, общее прощение, начало великого поста

IMATRAN RYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

JOULUKUU

La 19.12. klo 18 akatistos Johannes Kronstadtilaiselle
Su 20.12. klo 10 slaavinkielinen liturgia
To 24.12. klo 15 juhlargilia
Pe 25.12. klo 10 liturgia, Kristuksen syntymän juhla, joulupäivä
La 26.12. klo 18 vigilia
Su 27.12. klo 10 liturgia, kansan laulama

TAMMIKUU

Pe 1.1. klo 10 liturgia, Herran ympärileikkaus, Basileios Suuri
Ti 5.1. klo 18 juhlargilia
Ke 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys Vuoksella, Kristuksen kasteen juhla, loppiainen
La 9.1. klo 18 vigilia
Su 10.1. klo 10 liturgia
La 16.1. klo 18 akatistos pyhittäjä Serafim Sarovilaiselle
Su 17.1. klo 10 slaavinkielinen liturgia, Sakkeuksen sunnuntai
La 23.1. klo 18 vigilia
Su 24.1. klo 10 liturgia, kansan laulama, publikaanin ja fariseuksen sunnuntai, autuas Ksenia Pietarilainen

HELMIKUU

Ma 1.2. klo 18 juhlargilia
Ti 2.2. klo 10 liturgia, Herran temppeeliin tuomisen juhla
La 13.2. klo 18 vigilia
Su 14.2. klo 10 liturgia, sovintosunnuntai
Su 14.2. klo 16 sovintosunnuntain ehtoopalvelus, suuren paaston alku

НИКОЛЬСКАЯ ЦЕРКОВЬ

ДЕКАБРЬ

Сб 19.12. в 18 акафист Праведному Иоанну Кронштадтскому
Вск 20.12. в 10 литургия на славянском языке
Чт 24.12. в 15 праздничная всенощная

Пт 25.12. в 10 литургия, Рождество Христово
Сб 26.12. в 18 всенощная
Вск 27.12. в 10 литургия, народное пение

ЯНВАРЬ

Пт 1.1. в 10 литургия, обрезание Господня, Святитель Василий Великий, новый год
Вт 5.1. в 18 праздничная всенощная
Ср 6.1. в 10 литургия, хождение на Иордан и великое освящение воды, Крещение Господне
Сб 9.1. в 18 всенощная
Вск 10.1. в 10 литургия
Сб 16.1. в 18 акафист преподобному Серафиму Саровскому
Вск 17.1. в 10 литургия на славянском языке, неделя о Закхее
Сб 23.1. в 18 всенощная
Вск 24.1. в 10 литургия, народ поет, неделя мытаре и фарисее, Блаженная Ксения Петербургская

ФЕВРАЛЬ

Пн 1.2. в 18 праздничная всенощная
Вт 2.2. в 10 литургия, Сретение Господне
Сб 13.2. в 18 всенощная
Вск 14.2. в 10 литургия, прощенное воскресенье
Вск 14.2. в 16 вечерня, общее прощение, начало великого поста

PARIKKALAN TSASOUNA

La 26.12. klo 10 liturgia, II joulupäivä
Su 31.1. klo 10 liturgia

JOUTSENO

La 26.12. klo 10 liturgia Pulpin kappelissa, II joulupäivä
Su 7.2. klo 10 liturgia siunauskappelissa

Tarkista mahdolliset muutokset kirkollisista ilmoituksista keskiviikon Vartista ja perjantain Uutisvuoksesta!

Pyhäköt:

Lappeenrannan kirkko, isännöitsijä: Outi Susiluoto
Imatran kirkko, isännöitsijä: Risto Rahikainen
Parikkalan rukoushuone, isännöitsijä: avoinna
Koitsanlahden rukoushuone, isännöitsijä: Antero Lappalainen

Lappeenrannan Pokrovan kirkko

Pyhittämisen aika

Keskitalven aikaan vietämme suuria kirkollisia juhlapäiviä, joista lähin on Kristuksen syntymän juhla eli kotoisesti joulukuuhun. Juhlakasteen liittyy vielä historiallisesti kirkon vanhimpaan juhlakerrostumaan kuuluva 6.1. vietettävä Herran kasteen juhlapäivä, joka varhaisessa vaiheessa sisälsi sekä Kristuksen syntymän muiston että hänen kasteensa juhlan.

Keskellä pohjoisen talvemme pimeyttä saamme nauttia Jumalan kunniaksi suurista valkeuden juhlista, jotka julistavat meille pelastushistorian sanomaa ja tuovat sisäisen hengellisen valon ohjaajaksemme. Ihminen tarvitsee sisäistä val-

keutta, joka auttaa meitä ymmärtämään kutsumuksemme maailmassa ja antaa vastauksia elämän merkittäviin kysymyksiin.

Vuosittain toistuvat kirkkovuoden juhlapäivät rytmittävät aikaa ja tuovat myös merkittävää perusturvallisuutta. Ne eivät ole kuitenkaan tarkoitettu vain ulkopuolelta katseltaviksi, vaan uudestaan ja uudestaan meidän jokaisen tulisi löytää myös niiden hengellinen sanoma.

Tämän julistuksen voimme parhaiten tavoittaa osallistumalla kirkon jumalanpalveluksiin. Osallistumisen kautta me uudistamme yhteytemme kotiseurakuntaan ja annamme samalla myös sielullemme hengellistä ravintoa, jota se kaipaa.

Elävä yhteys jumalanpalveluselämään pyhittää arkipäivämme ja tuo siihen uudenlaisen syvyyden.

Tärkeätä on siirtää tätä kokemusta myös seuraaville sukupolville. Itsekin tarvitsemme kaikkea tätä, mutta myös ne, jotka kasvavat seurakunnan jäseniksi vuosien kuluessa. Nyt suurten pyhien päivien koittaessa voisimme löytää myös pienen hetken pyhyuden kokemiselle. Lukuisat jumalanpalvelukset eri puolilla seurakuntaa kutsuvat meitä kaikki yhdessä laulamaan Jumalalle ”Kristus syntyy – kiittäkää!”

Tämä lyhyt lause on osa ikuisuutta; mekin olemme tässä ajassa osallisena Kristuksen syntymän salaisuudessa, pelastuksemme olennaisen kysymyksen äärellä. Tulkaa yhteiseen rukoukseen löytämään pyhyiden valo sisimpäämme, joka lempeästi hoitaa sielujamme!

Isä **Timo Tynkkynen**

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta, puh. 0206 100 470, fax 0206 100 471, avoinna ma ja ke klo 10–13.

Lappeenrannan seurakuntatalo, Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta
Imatran seurakuntatalo, Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra,
puh. ja fax. 0206 100 472

Kirkkoherra **Timo Tynkkynen** (puhuu myös venäjää, говорит по-русски),
puh. 0206 100 473, timo.tynkkynen@ort.fi

Il pappi **Aarne Ylä-Jussila**, puh. 0206 100 474, aarne.yla-jussila@ort.fi

Kanttori **Jarmo Huttu**, puh. 0206 100 475, jarmo.huttu@ort.fi

Seurakuntamestari **Veikko Tiittanen**, puh. 0206 100 476,
veikko.tiittanen@pp.inet.fi

Seurakuntamestarin sijaisena 18.3. alkaen **Kauko Pussinen**
Imatran vahtimestari ja seurakunnan kirkkoleivänpaistaja **Nadežda Ryyppö**
(puhuu myös venäjää, говорит по-русски), puh. 050 365 4411.

Kuntien päätoimiset uskonnonopettajat: **Kirsi Rovio** (puhuu myös venäjää),
puh. 050 367 5181, kirsi.rovio@elisanet.fi ja

Sanna Salonen (puhuu myös venäjää), puh. 050 337 9397,
sanna.salonen@koulut.imatra.fi

Lomat:

Kirkkoherra Timo Tynkkynen 28.12.–4.1. ja 7.–11.1.

Kanttori Jarmo Huttu 11.–20.1.

Seurakuntamestari Veikko Tiittanen 18.3.–31.7.

Uusi seurakuntamestari valittu

Yli kolme vuosikymmentä seurakunnassamme työtä tehnyt seurakuntamestari **Veikko Tiittanen** siirtyy eläkkeelle 1.8.2010 alkaen. Hän jää lomalle jo 18.3. alkaen. Seurakuntamestarin tointa haki kahdeksan henkilöä, joista kolme kutsuttiin haastatteluun. Seurakunnanneuvosto kokouksessaan 18.11.2009 valitsi uudeksi työntekijäksi 39-vuotiaan **Kauko Pussin** Lieksasta. Pussinen on toiminut pitkään vastaavissa tehtävissä Lieksan ortodoksisessa seurakunnassa.

Kauko Pussinen aloittaa työhönsä perehtymisen 1.1.2010 lukien Veikko Tiittasen ohjauksessa ja siirtyy työskentelemään päätoimisesti 18.3. alkaen. Toivotamme uuden työntekijän tervetulleeksi seurakuntamme palvelukseen!

PERHEUUTISIA 25.9.–23.11.2009

KASTETUT

Mustonen, Pinja Mirjami
Tarhonen, Siiri Eleonoora
Sissonen, Sanni Pauliina
Nieminen, Kasperi Aaro Samuel
Ermakova, Alisa Leila
Ranta, Lauri Eelis
Vartiala, Ilja Olavi
Yhteensä 7

IKUINEN MUISTO

Rinne, Reino Rafael
Sinjakova, Marina
Volkov, Jaroslav

AVIOLIITTOON VIHITTY

Lavander Linda Rebekka ja
Hölkki Jyri Samuli

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET

Ranta, Pentti
Peltola, Jenny Katarine
Volotinen, Kari Aleksanteri
Matveinen, Maria Christina
Saarentaa, Tero Mikael
Lyytinen, Maarit Rea Kristina
Kekäläinen, Anne Johanna
Simonen, Kaapo Paul-Olavi
Simonen, Ville-Veikko Aleks

Tormulainen, Liisa Helmi
Yhteensä 10

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET

Markovaara, Martti Juhani
Huttunen, Leena Anneli
Carcei, Liliana Barbara
Carcei, Ionutz Aleksandru
Norppa, Anni Katariina
Yhteensä 5

KIRKKOON LIITTYNEET

Tochilov, Stavol
Ranta, Nelli
Ranta, Lauri Eelis
Harvonen, Ekaterina
Ermakov, Dmitry
Ermakova, Yulia
Ermakova, Alisa Leila
Grichunin, Vadim
Grichunina, Elena
Borisov, Vladislav
Christiakova, Anna
Sintsova, Valentina
Kuleshova, Diana-Maria
Yhteensä 13

KIRKOSTA ERONNEET

5 henkilöä

Toimintapiirit

on tarkoitettu kaikille aiheista ja toiminnoista kiinnostuneille. Toimintapiiriin kautta voit helposti tutustua uusiin ihmisiin, syventää omaa kirkollista tuntemustasi ja kasvaa kirkon jäsenenä. Tule rohkeasti mukaan! Seurakunnalla on tarjottavana paljon erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia; lähde rohkeasti mukaan! Yksittäisistä tapahtumista ja tilaisuuksista ilmoitetaan kerran viikossa kirkollisissa ilmoituksissa keskiviikkoisin kaupunkilehti Vartissa ja sanomalehti Uutisvuokossa perjantaisin.

TIISTASEURA

Lappeenrannan Tiistaiseura kokoontuu tiistaisin kello 13 linnoituksen seurakuntasalilla. Kokoon-tumisien lisäksi järjestämme retkiä ja osallistum-me erilaisiin kirkollisiin tapahtumiin. Tervetuloa tutustumaan tiistaiseuratyön kautta oman kirkon rikkaaseen hengelliseen elämään!

POKROVAN PÄIVÄPIIRI

Yhteisöllistä toimintaa aikuisväestölle. Kokoon-tumiset linnoituksen seurakuntatalolla keski- viikkoisin kello 13. Ohjelmassa pieni tarjoilu ja muuta ohjelmaa. Kutsumme tilaisuuksiin myös vierailijoita. Seuraa kirkollisia ilmoituksia. Päivä- piirin organisoii diakoniatoimikunta. Tervetuloa virkistäytymään!

ORTODOKSIPIIRI

Ortodoksiapiirin avulla voit oppia tuntemaan or- todoksisuuden rikasta hengellistä perintöä. Kes- kusteluillat ovat avoimia kaikille kiinnostuneille, ja kokoonnumme maanantai-iltaisin kello 18.

VALAMON YSTÄVÄT

Kokoon tumiset kerran kuussa, seuraa kirkollisia ilmoituksia lehdessä.

KIRKKOKUORO

Harjoitukset maanantai-iltaisin klo 18.30 vuo- rotellen Lappeenrannassa ja Imatralla, seuraa kirkollisia ilmoituksia. Tiedustelut kanttori Jar- mo Huttu, puh. 0206 100 475. Kirkkomusiikista kiinnostuneet, ottakaa rohkeasti yhteyttä kant- toriin ja tulkaa mukaan!

IKONIN YSTÄVÄT

Ikonin Ystävät on seurakunnallinen opintopiiri, jonka tehtävänä on edistää kirkkotaiteen tun- temusta keskuudessamme. Ryhmä tutustuu kirkolliseen taiteeseen: ikonien tyylikausin ja sisältöön, eri pyhien ikoneihin ja pyhien elä- mäkertoihin, kirkkovuoden kiertoön liittyviin juhlaikoneihin sekä myös muuhun kirkolliseen esineistöön. Opintopiiriin osallistuminen ei edellytä ikonimaalustaitoa, ryhmä on tarkoi- tettu kaikille aiheesta kiinnostuneille, ei siis pel- käästään ikonimaalareille. Tapahtumista ilmoite- taan erikseen kirkollisten ilmoitusten kautta!

LASTEN KERHOTOIMINTA

Lastenkerho kokoontuu joka toinen viikko seu- rakuntasalilla keskiviikkoisin kello 17.30.

VENÄJÄNKIELISTÄ TOIMINTAA LAPPEENRANNASSA

Богослужения на славянском языке и русскоязычный хор

В каждое четвертое воскресенье месяца в Покровском храме совершается божественная литургия на славянском

языке с участием русскоязычного хора. См! расписание богослужений. Дополнительные сведения: Татьяна Брагина, тел. 040 846 2899.

Встречи с русскоязычными прихожанами

Два раза в месяц собираемся в приходском зале по вторникам в 18 часов. Духовная беседа и учение о православии, см. объявления в газете VARTTI по средам под заглавием Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta.

Детский кружок

По понедельникам в 16.30 в приходском доме.

IMATRA

TIISTASEURA

Imatran Tiistaiseura kokoontuu tiistaisin kello 14 seurakuntatalolla. Kokoonnumme säännöl- lisesti seurakuntasalilla, järjestämme retkiä ja osallistumme erilaisiin kirkollisiin tapahtumiin. Tervetuloa tutustumaan tiistaiseuratyön kautta oman kirkon rikkaaseen hengelliseen elämään.

IKONIN YSTÄVÄT

Ikonin Ystävät on seurakunnallinen opintopiiri, jonka tehtävänä on edistää kirkkotaiteen tun- temusta keskuudessamme. Ryhmä tutustuu kirkolliseen taiteeseen: ikonien tyylikausin ja sisältöön, eri pyhien ikoneihin ja pyhien elä- mäkertoihin, kirkkovuoden kiertoön liittyviin juhlaikoneihin sekä myös muuhun kirkolliseen esineistöön. Opintopiiriin osallistuminen ei edellytä ikonimaalustaitoa, ryhmä on tarkoi- tettu kaikille aiheesta kiinnostuneille, ei siis pel- käästään ikonimaalareille. Seuraa kirkollisia ilmoituksia!

KSENIA-PIIRI

Yhteisöllistä toimintaa aikuisväestölle. Kokoon- tumiset seurakuntatalolla keskiviikkoisin klo 13. Ohjelmassa pieni tarjoilu ja muuta ohjelmaa sekä vierailijoita. Päiväpiirin organisoii diakonia- toimikunta. Tervetuloa virkistäytymään!

HENGEN JYVIÄ

Keskustelupiiri ortodoksisuudesta kiinnostu- neille. Piirin avulla voit oppia tuntemaan orto- doksisuuden rikasta hengellistä perintöä. Kes- kusteluillat ovat avoimia kaikille kiinnostuneille. Kokoonnumme maanantai-iltaisin kello 18.

PIKKU-MIKKULAN LASTENKERHO

Kerho kokoontuu seurakuntasalilla tiistaisin kello 17.30. Iloista kerhotoimintaa lapsille, tul- kaa mukaan!

KIRKKOKUORO

Harjoitukset maanantai-iltaisin klo 18.30 vuo- rotellen Lappeenrannassa ja Imatralla, seuraa kirkollisia ilmoituksia. Tiedustelut kanttori Jar- mo Huttu, puh. 0206 100 475. Kirkkomusiikista kiinnostuneet, ottakaa rohkeasti yhteyttä kant- toriin ja tulkaa mukaan!

VENÄJÄNKIELISTÄ TOIMINTAA IMATRALLA Богослужения на славянском языке и духовные беседы

В каждое третье воскресенье месяца в Никольском храме совершается божественная литургия на славянском языке с участием русскоязычного хора. После службы чаепитие в приходском зале. Смотрите расписание богослужений!

Русскоязычный хор

Хор поет на богослужениях на славянском языке. Прилашаем новых певцов! Репетиции по понедельникам в 18 в приходском доме. Дополнительные сведения: Татьяна Брагина, тел. 040 846 2899.

Детский кружок

По понедельникам в 17 часов в приходском доме музыкальный кружок. Ведет Татьяна Брагина По четвергам в 17 часов кружок рисования. Ведет художница Светлана Лунина.

SIMPELEEN-PARIKKALAN TIISTASEURA

Kokoon tuminen seurun jäsenten kodeissa. Kokoon tumispaikat ja -kellonajat ilmoitetaan Parikkalan-Rautjärven Sanomissa.

Tapahtumia seurakunnassa

VARTTUNEEN VÄEN JUHLA

Seurakunnan läntisen alueen varttuneen väen yhteistä juhlaa vietetään su 3.1. Lappeenran- nassa. Liturgia alkaa kello 10 Pokrovan kirkossa, ja jumalanpalveluksen jälkeen siirrymme seu- rakuntasalille yhteiselle aterialle ja seuraamaan ohjelmaa. Tervetuloa!

SEURAKUNNAN KUUSIJUHLA

Perinteistä kuusijuhlaa vietetään maanantaina 28.12. kello 18 alkaen Lappeenrannan seura- kuntatalossa. Kaikki tervetuloa viettämään juh- lakautta!

KUTSU LOPPIAISKAHVILLE

Tervetuloa Imatran Sienimäkeen pappilaan isä Timolle ja Liisalle loppiaislahville ke 6.1. kello 16 alkaen.

■ Pokrovan puvun esittely.

Kirkkopuku Lappeenrannan naisväelle

Tiistiseurannan hankkeena on ollut suunnitella Lappeenrannan kirkon seurakuntalaisille yhtenäinen kirkkopuku, jota halukkaat voisivat käyttää kirkollisissa juhlissa. Puvun suunnittelussa on haluttu luoda asun muotoon joitakin Pokrovan kirkolle ominaisia piirteitä: naisille tarkoitettuun pukuun on yhdistetty kaupunkilaisia tyylipiirteitä sekä viitteitä Jumalanäidin suojeluksen juhlan liturgisista ja ikonografisista väreistä. Puku on tarkoitettu juhlakäyttöön ja siihen kuuluu erillinen hame ja liivi sekä pusero. Puvun kangas on tarkoitusta varten erikseen suunniteltu ja teetetty, loimeltaan purppurainen ja kuteeltaan ultramariininsininen. Pusero on purppuranvärinen.

Tammikuussa alkavalla kurssilla on halukkailla mahdollista ommella oma Pokrovan puku. Pukuun tarvittavat kankaat hankitaan yhteisostona niin, että tarvikepakettin hinnaksi tulee noin 252 euroa sisältäen hameen ja liivin kankaan, puserokankaan, huivitarvikkeet ja asuun kuuluvan hopeakorun.

Omasta Pokrovan puvusta ja kurssista kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä kurssin vetäjään, Seija Patrosseen, jolta saa lisätietoa. Kurssipäivät ovat vuonna 2010: tammikuussa 9., 16., 23. ja 30. päivä sekä maaliskuussa 13.3.

■ Valamon ystävien järjestämä valamolainen teieiltapäivä marraskuun alussa Lappeenrannassa, jossa vieraili arkkimadriitta Sergei.

KH Kerttu Halonen, **HH** Heikki Honkamäki, **JK** Jorma Kudjoi, **VL** Vilja Loimaranta, **nM** Nunna Maria, **ML** Marianna Länne, **VM** Viktor Maksimovskii, **JM** Jouni Mäkelä, **GS** Gaius Sahlberg, **DD** Daniela Durac, **ID** Ion Durac, **MT** Markku Toivanen

TAMPEREEN KIRKKO

JOULUKUU

To 17.12.	klo 17	Jeesus-rukouspalvelus (krypta)	MT
La 19.12.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 20.12.	klo 10	liturgia	MT ML
Su 20.12.	klo 14	ehtoopalvelus (romania)	ID DD
To 24.12.	klo 16	jouluaaton ehtoopalvelus	MT ML
Pe 25.12.	klo 9	aamupalvelus ja liturgia, Kristuksen syntymäjuhla	MT ML
Su 27.12.	klo 10	liturgia	MT ML
To 31.12.	klo 18	Uudenvuoden rukoushetki	MT ML

TAMMIKUU

Pe 1.1.	klo 10	liturgia	MT ML
La 2.1.	klo 18	vigilia	HH ML
Su 3.1.	klo 10	liturgia (slaavi)	HH ML
Jumalan ilmestyminen, Kristuksen kaste			
Ti 5.1.	klo 18	vigilia	MT ML
Ke 6.1.	klo 10	liturgia ja suuri vedenpyhitys	MT ML
La 9.1.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 10.1.	klo 10	liturgia	MT ML
La 16.1.	klo 18	vigilia	HH nM
Su 17.1.	klo 10	liturgia	HH nM
To 21.1.	klo 17	Jeesus-rukouspalvelus (kirkossa)	MT
La 23.1.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 24.1.	klo 10	liturgia	MT ML
Su 24.1.	klo 14	rukoushetki, ekumeeninen kirkkovaellus	MT ML
To 28.1.	klo 17	Jeesus-rukouspalvelus (krypta)	MT
La 30.1.	klo 18	vigilia	HH JM
Su 31.1.	klo 10	liturgia	HH JM

HELMIKUU

Kristuksen temppeliin tuominen

Ma 1.2.	klo 18	vigilia	MT ML
Ti 2.2.	klo 10	liturgia	MT ML
To 4.2.	klo 17	Jeesus-rukouspalvelus (krypta)	MT
La 6.2.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 7.2.	klo 10	liturgia (suomi/slaavi)	MT VM ML
To 11.2.	klo 17	Jeesus-rukouspalvelus (krypta)	MT
La 13.2.	klo 18	vigilia	HH ML
Su 14.2.	klo 10	liturgia	HH ML
Su 14.2.	klo 18	sovintosunnuntain ehtoopalvelus	MT HH ML

PORIN KIRKKO

To 24.12.	klo 16	jouluaaton ehtoopalvelus	HH JK JM
Pe 25.12.	klo 9	liturgia, Kristuksen syntymäjuhla	HH JK JM
Jumalan ilmestyminen, Kristuksen kaste			
Ti 5.1.	klo 18	vigilia	HH JK JM
Ke 6.1.	klo 10	liturgia ja suuri vedenpyhitys	HH JK JM
La 30.1.	klo 18	vigilia	JK ML
Su 31.1.	klo 10	liturgia	JK ML
Su 14.2.	klo 10	liturgia	JK JM

KOLHON KIRKKO

La 26.12.	klo 10	liturgia, Jumalansynnyttäjän juhla, toinen joulupäivä	HH ML
Su 31.1.	klo 10	liturgia	MT nM

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

To 24.12.	klo 14	jouluaaton ehtoopalvelus	MT ML
Su 24.1.	klo 10	liturgia	HH nM

MUJALLA SEURAKUNNAN ALUEELLA

TAMPEREEN YLIOPISTON KAPPELI, Pinni B, 5. krs.

Ke 13.1.	klo 16	ehtoopalvelus	HH ML
Ke 10.2.	klo 16	ehtoopalvelus	MT ML

AKAA

Akaan ev.lut. seurakuntatalo, Sontulantie 1, Toijala

Su 20.12.	klo 10	liturgia	GS VL
-----------	--------	----------	-------

JÄMSÄ

Jämsän ev.lut. seurakuntasali, Lindemaninkatu 1 (Kustaankoto), Jämsä

Su 20.12.	klo 10	liturgia	HH KH
Su 14.2.	klo 10	liturgia	MT nM

KIRKKOHERRANVIRASTO SULJETTU 28.–31.12.2009

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Suvantokatu 10, 2. kerros, 33100 Tampere

on avoinna: TI-PE klo 9-13, puh. 0206 100 355, fax 0206 100 356

Kirkkoherra **Markku Toivanen**, markku.toivanen@ort.fi ,

puh. 0206 100 357, 050 557 0050

II pappi **Heikki Honkamäki**, heikki.honkamaki@ort.fi ,

puh. 0206 100 359, 050 557 0057

Kanttori **Marianna Länne**, marianna.lanne@ort.fi ,

puh. 0206 100 358, 050 557 0051

Taluspäällikkö **Marita Jouhki-Inkinen**, marita.inkinen@ort.fi ,

puh. 0206 100 362, 050 557 0055

Kanslisti **Arja Pikkumarju**, arja.pikkumarju@ort.fi ,

puh. 0206 100 363, 050 557 0056

Emäntä **Leena Hänninen**, leena.hanninen@ort.fi ,

puh. 0206 100 361, 050 557 0053

Nuoristoimienohjaaja **Nemanja Balcin**, nemanja.balcin@ort.fi ,

puh. 0206 100366

Diakonia-asiat Tampereen seudulla diakoni **Harri Kahila**,

puh. 045 130 6723

ja Porin seudulla pastori **Jorma Kudjoi**, puh. 040 571 9137.

Tampereen srk:n diakoniatoimikunnan puheenjohtaja

Satu Reunanen, puh. 046 6841163

Pyhäköt:

Tampereen kirkko, pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän

Nikolaoksen muistolle, Tuomiokirkonkatu 27, puh. 0206 100 365,

isännöitsijä: Heikki Häyhtiö, puh. 040 732 0654,

vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 0206 100 360, 050 557 0054

Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman

Valamolaisen muistolle, Kappelintie, 35990 Kolho,

isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347

Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle,

Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. 0206 100 364,

isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137

Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle,

Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski,

isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

Tampereen kirkko, pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle

Tapahtumarikas vuosi takanamme

Kalenterivuotemme on vähitellen päättyvässä. Kirkon kalenterissa tämä on aikaa, jolloin siirrymme joulupaastosta juhla-aikaan.

Takanamme oleva kalenterivuosi on ollut hyvin tapahtumarikas. On ollut sekä iloa että surua. Ilonaiheista mainittakoon Kalliosalmen kiinteistön siirtyminen seurakunnan omistukseen sekä kahden uuden toimihenkilön mukaantulo työyhteisöön.

Murhettakin oli kesän kynnyksellä, kun diakonimme **Rolf Hernberg** nukkui kuolonuneen.

Iloa on tuottanut se, että kasteita on ollut paljon, mutta surua se, että myös kirkosta eroamista on tapahtunut. Kuitenkin seurakunnan jäsenmäärä on edelleen kasvanut. Ilon aihe on myös se, että moni maahanmuuttaja on löytänyt hengellisen kotinsa seurakunnastamme. Viimeisin iloinen tapahtuma oli kirkkomme 110-vuotis-

juhlaviikonloppu ja sen yhteydessä tapahtunut juhla- ja julkistaminen.

Vuoden vaihteessa osa Suomen ortodoksisista seurakunnista siirtää virkatodistusten ja sukuselvitysten antamisen Kuopion keskustoimiston tehtäväksi. Omasta hiippakunnastamme vain Lahden seurakunta on tässä joukossa.

Tampereen osalta kaikki aineisto on kuvattu, materiaali on Kuopiossa, mutta kuvatiedostoja ei ole vielä siirretty kirkkokunnan palvelimelle. Siksi seurakuntamme virasto palvelee kuten tähänkin asti. Kun virkatodistusten antaminen siirtyy Kuopioon, tiedotamme siitä erikseen.

Vuoden 2009 kohta päättyessä kiitän kaikkia toimihenkilöitä ja vapaaehtoisvoimia ahkerasta ja sitoutuneesta työstä seurakuntamme ja koko kirkon hyväksi!

Siunattua Kristuksen syntymäjuhlaa toivottaen

■ Isä **Markku Toivanen**

Tampere Toimintaa ja tapahtumia

VALAMON YSTÄVÄT RY

Tampereella

Yleisöillat:

- Ti 12.1. FT Hanna-Riitta Toivanen Helsingin yliopistosta: Konstantinopolista Istanbuliksi: Istanbul Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2010
- Ti 2.2. professori Antti Eskola: Mikä meitä kantaa?
- Ti 2.3. arkkimandriitti Sergei: Pyhän Basileios Suuren luostarisäntö

leios Suuren luostarisäntö

Yleisöillat järjestetään Nikolainsalissa Tuomiokirkonkatu 27 alkaen klo 18. Osallistumismaksu on 5 € / henkilö ja opiskelijat 2,5 € sisältää pienimuotoisen tarjoilun.

Retki Helsinkiin la 23.1. Hintaan 56 € sisältävät bussikuljetus, ohjelman mukaiset pääsymaksut ja opastukset sekä lounas (pääruokana kananrintafile). Ohjelma: lähtö klo 8.00 Tuomiokirkonkatu 27, Tampere, Suomen Kansal-

lismuseossa Ikonit, ihmiset ja sota -näyttely, lounas, Valamon luostarin Tuohus-kauppaan tutustuminen, Taidemuseo Tennispalatsissa Tretjakovin gallerian kokoelmista -näyttely, paluu klo 19:ään mennessä. Matka maksetaan ti 18.1. mennessä Valamon Ystävät ry:n tilille 114630-1013199; lisätiedoissa mainittava osallistujan nimi ja puhelinnumero sekä mahdollinen erikoisruokavalio. Tiedusteluihin vastaa Riitta Mironoff, riitta.mironoff(at)kolumbus.fi tai puh. 050 523 6553 iltaisin. Lämpimästi tervetuloa!

TAMPEREEN SEURAKUNNAN PERHEUUTISIA 1.9.-15.11.2009

AVIOLIITTOON VIHITYT

Lamassaari Joni Pekka Antero ja Koffert Miia Elina
Tomula Jukka Tapani ja Tanja Johanna e Kareinen

Peiponen Harri Johannes 40 v.
Siromaa Martti Eero 69 v.
Vinni Pauli 92 v.

Miehiä 3, naisia 4, yhteensä 7

Kinnunen Kirsi Helena
Kyyrö Mikko Matti Nestori
Mikhaylova Lilia
Mustaniemi Laura Emilia
Porevuo Tanja Elina
Punnala Felicia Liisa Helena
Punnala Markus Marko Tapani
Starostin Dmitry
Starostin Tatiana Maria
Tahvanainen Taija Henriikka
Tanner Elisa
Tanner Hilma Vanamo
Tanner Olavi Tapani
Toivo Heli Tuulikki

Miehiä 8, naisia 17, yhteensä 25

KASTETUT

Hanhimäki Aukusti Juri Henrinpoika
Nevala Ronia Aleksandra
Nurmi Nooa Matti

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Alhaj Sini Nadja Sinerva
Dubenko Daniel
Dubenko Jana
Dubenko Roman
Dubenko Sofia
Evdokimov Roman
Fadejeva Sofia
Fadejeva Svetlana
Iassinskaia Nadejda
Joska Mikko Juhani
Karhapää Jonna Kristiina

Poikia 2, tyttöjä 1, yhteensä 3

IKUINEN MUISTO

Karttilla Aleksandra 71 v.
Kärki Elli Elina 58 v.
Levanen Olga 88 v.
Loginova Aleksandra 86 v.

TAMPEREEN TIISTASEURA

Pj. diakoni Harri Kahila, puh 045 130 6723, siht. Maria Katajisto, puh. 050 338 9116.

Kaikki ovat tervetulleita toimintaamme mukaan.

● Seurakunnan joulujuhlassa 20.12. tiistaseura jakaa lapsille perinteeksi muodostuneet joulupussoset.

● Tiistaseura kokoontuu kerran kuukaudessa tiistaisin klo 18 Nikolainsalissa. Aloitamme tammi-kuussa:

- 19.1. klo 18 tiistaseurailta
- 9.2. klo 18 V U O S I K O K O U S
- 16.3. klo 18 tiistaseurailta

Tiistaseurailtojen luennoitsijat ilmoitetaan Nikolainsalin ilmoitustaululla. Tampereen tiistaseura toivottaa siunattua Kristuksen syntymäjuhlaa ja onnea vuodelle 2010.

KARI M. RÄNTILÄ

■ Säveltäjä Leonid Bashmakov (oik.) kiitti saamastaan tunnustuksesta metropoliitta Ambrosiusta, dir. cant. Jarmo Lehto ja juhlassa esiintyneitä kuoroja. Juhlakirjan taitosta vastasi Peter Bashmakov (kesk. seisomassa).

Säveltäjä Leonid Bashmakoville director musices -arvonimi

Helsingin metropoliitta Ambrosius on myöntänyt director musices -arvonimen tamperelaiselle säveltäjälle Leonid Bashmakoville. Arvonimi myönnettiin tunnustuksena Bashmakovin ansioista kirkkomuusikkona ja hänen vuosia jatkuneesta ahkerasta kirkkomusiikin sävellystyöstään.

Metropoliitta Ambrosius myönsi tunnustuksen Tampereen ortodoksisessa kirkossa 14. marraskuuta, jolloin julkaistiin Bashmakovin säveltämiä suuren paaston ja pääsiäisen kirkkolauluja sisältävä juhla-kirja Tulkaa, ottakaa valo. Kir-

jan on toimittanut dir. cant. Jarmo Lehto. Juhlakirjan julkistaminen oli osa Tampereen ortodoksisen kirkon 110-vuotisjuhlaa.

Leonid Bashmakov syntyi Terijoella 1927 ja siirtyi myöhemmin Helsinkiin, jossa opiskeli sävellystä muun muassa Aarre Merikannon johdolla. Bashmakovin tuotanto on laaja ja siihen kuuluu sinfoni-oita, konserttoja, kamarimusiikkia sekä vokaalimusiikkia. Hän on säveltänyt myös elokuvamusiikkia useisiin TV-sarjoihin. Nyt julkaistu juhla-kirja koostuu Bashmakovin liturgiasta vokaalimusiikista.

Porilaisilla musiikin kyllästävä luostarimatka

■ Kreikkalaisia tropareita tulkitsi bussimatkalla romanilainen Dinu Nicusor.

Kreikkalaisten tropareiden siivittämänä matkasivat porilaiset syksyiselle pyhiinvaellusmatkalleen Valamon luostariin. Bussissa tropareita lauloi romanialaisnuorukainen Dinu Nicusor, joka opiskelee Raumalla.

Matkasta kehkeytyi hyvin musiikkipitoinen, koska luostarin kulttuurikeskuksessa esiintyi Pietarin Pyhittäjä Serafim Sarovilaisen kirkon kuoro, joka lauloi myös kirkon liturgiapalveluksessa.

– Pelkästään pietarilaisten kuoron taikia kannatti tehdä tämä luostarimatka, totesivat monet porilaiset konsertin jälkeen.

Isä Jorma Kudjoi toimitti panihidan Valamon hautausmaalla ja Pyhittäjä Herman Alaskalaisen tsasounassa.

■ Teksti ja kuvat. Simo Ojanen

■ ”Talvi / päivät niin hämäriä, että tuntuu kuin yöllä / olisi valoisampaa.” (Pentti Saarikosken runo vuodelta 1968) Saarikosken hautakummulla Valamon hautausmaalla muistelukyntä oli tänä syksynä upotettu maahan. Varhemmin ne oli kiinnitetty hautaristiin.

Porin kuulumisia

PORIN SEUDUN TIISTASEURA RY

Pj. isä Jorma Kudjoi, puh. 040 571 9137, vpj. Anita Luonila, puh. 050 569 3671, siht. Tarja Lehtonen, puh. 050 583 1057.

Tiistaseura kokoontuu pääsääntöisesti joka toinen tiistai klo 18. Kaikki ovat tervetulleita toimintaamme!

TIISTASEURA

- Ti 12.1. klo 18 Tiistaseuran aloitus v. 2010
- Ti 26.1. klo 18 tiistaseurailta, mukana isä Markku
- Ti 9.2. klo 18 tiistaseurailta, mukana isä Heikki
- Ti 23.2. klo 18 vuosikokous

LUKUPIIRI

Kerhon vetäjänä Leena Ranta, lisätietoja sähköpostilla leena.ranta@dnainternet.net

KÄSITYÖKERHO PYÖRÖSET

Kerhon vetäjänä Eira Vepsä. Kokoontumiset klo 15-17 maanantaisin 18.1., 1.2., 15.2. ja 1.3.

Miksi kirkosta erotaan?

Analogin viime numerossa (s. 16) todetaan, että kirkosta eroamisen kasvu huolestuttaa. Huoli sinänsä tuskin riittää muuttamaan kurssia toiseksi. Saattaisi olla hyvä tietää, mikä saa ihmisen jättämään pois osan kulttuuristaustastaan? Tietenkin laumakäyttäytyminen voi selittää osan ilmiöstä, mutta koko totuus se tuskin on.

Globalisaation myötä myös meidät suomalaiset on tehty tietoisiksi eri maanosien ja kansojen erilaisista uskonnoista, jäsen-tyvätön informaatio tunkeutuu ajatuksiimme, tahdoimme sitä tai emme.

Tunne-elämän joutuessa kriisiin on todennäköistä, että meistä jokainen etsii ulospääsyä oman järkensä ja käsityskynsä avulla. Siinä on harvoin tilaa perinteisiin tukeutuvalla ja tunteitamme hallitsevalle alitajunnalle, joka lopuksi kuitenkin ohjaa sitä jatkoa, joka seuraa elämässämme sen jälkeen, kun olemme luopuneet uskonnosta. Vähitellen tilalle tulevat muut ajatukset, kunnes kirkko ja uskonto muistuvat mieleen elämän alkaessa lähestyvä päätteipistettään.

Kirkkokuntien toiminnan lähestyessä liike-elämästä tuttua tuotteistusta, hinnoittelua ja markkinointikeinoja ymmärrän, että tavallinen kristitty alkaa vieraantua niiden henkisestä yhteydestä. Toisaalta voi olla niinkin, että samaistuminen johtaa entisen kristityn etsimään seurakunnan korvaavaa yhteisöllisyyttä

markettien messutapahtumista tai massaviihteen joukkopsykoosista.

Kirkon on pystyttävä tarjoamaan monipuolista uskonnollista suunnanmuodostusta ja perinteiden runsaasti tarjoamaa tukea maailmanlaajuisen aatesokkelon käsittävässä kiistanalaisuudessa. Uskonnossa riittää aatetta ja ihanteita riittävästi ilman, että sitä tarvitsee kaupallistaa tai alistaa poliittiselle erimielisyydelle.

Mikä siis erottaa kirkosta?

Yhtä syytä on vaikea kuvitella olevan olemassa, ellei se jotenkin liity tunne-elämän häiriöön tai häiriöihin. Tuskin yhdellekään kirkkokunnalle koituisi vahinkoa siitä, että kirkko keskittyisi sen perustehtävään eli uskonnon vaalimiseen. Tässä työssä se joutuisi etsimään yhteisiä ihanteita seurakunnan kanssa sekä vaalimaan niitä tunteita, joiden varaan meistä jokainen lopulta perustaa suurimman osan tekemistään päätöksistä.

En ole laatinut tätä kirjoitusta väitteeksi enkä pyri todistelemaan olevani ainoan totuuden haltija, vaan lausun tässä huoleni siitä, kuinka luopuminen ikaikaisesta uskosta johtaa meidät ihmisen pois tululta perustalta. Ajelehtiva ihminen muodostaa itselleen käsityksiä, jotka eivät välttämättä aina perustu mihinkään muuhun kuin senhetkisiin tunteisiin. Tuossa tilassa tehdyt ratkaisut näkyvät selvästi tämän hetken maailmassa, ihan tässä lähellämme, mutta myös kauempana meitä ympäröivässä yhteisessä maailmassa.

■ Pentti Naumanen, Pori

Koulun joulujuhla iltayöstä kirkon huomassa Porissa

Porin ortodoksinen kirkko ja Käppärän peruskoulu ovat synnyttämässä ainutlaatuisia perinnettä: ala-asteen oppilaat kokoontuvat nyt jo kolmatta kertaa ulkosalle kirkon tuntumaan viettämään joulujuhlaa.

– Tarjoamme oppilaille erikoislaatuisen kokemuksen joka kuudes vuosi. Jokainen ikäluokka saa näin tuntumaa ortodoksisuuteen, kertoi koulun rehtori Päivi Mattsson. – Kirkko on aivan koulumme naapurissa, ja oman erikoisuutensa juhlaan antaa myös sen ajankohta: joulujuhla alkaa vasta kello 23. Öiseen juhlaan osallistuminen ei ole pakollista, mutta viime kerrallakin vain muutama oppilas nouti todistuksensa vasta seuraavana päivänä. Oppilaita koulussamme on 385, ja ortodokseja on tällä hetkellä ainoastaan kaksi.

– Haluamme tarjota oppilaille yhteisöllisen juhla kokemuksen, tähdensi rehtori Mattsson. – Juhlan ohjelma sävyttyy toisin kuin sisätiloissa: mukana ei ole tonttuleikkejä, nyt tarjolla on lauluja, liikettä ja valoja. Lähdemme koululta kynt-

tiläkulkueena kirkolle ja levittäydymme kirkon tuntumaan. Tähän juhlaan voivat osallistua myös lähiseudun asukkaat – ”seinät” kun ovat avarat. Tietysti meitä etukäteen aika tavalla jännittää, millainen sää juhlayönä on.

– Koulumme tarjosi tilojaan ortodoksisen kirkon käyttöön, jo silloin kun kirkko vihittiin 2002, juhla väki ravittiin koulussa. Näissä joulujuhlissa kirkko puolestaan tarjoaa meille juhlijoille sähköistä valoravintoa. Me pyrimme antamaan juhlan lähetessä oppilaille tietoisuutta ortodoksisuudesta.

Joona valmistautuu kellojen soittoon

– Minä saan luultavasti soittaa kirkkomme kelloja juhlayönä, arveli koulun

■ Joona on soittanut kotikirkon kelloja moniaita kertoja.

■ Joona ja Päivi-rehtori virittäytyivät tulevan juhlayön tunnelmaan syyttämällä koulussa tuohuksen.

5-luokkalainen Joona Luonila, joka toimii jo vuosia palveluksien ponomarina ja on käynyt viime keväänä kellonsoittajakurssin.

– Onhan se vähän jännää soittaa kelloja, kun ulkona on satoja ihmisiä ja koulukavereita, mutta on se jo aika tuttua puuhaa, uskoi Joona, joka oli juuri tullut Riikka Joen pitämältä uskontotunnilta. Koulukaverit eivät ole Joonan ortodoksisuutta kummeksuneet. Ovatpahan vain ihmetelleet, että miksi hän saapuu tiistaisin tuntia aiemmin kouluun kuin muut – sille omalle uskontotunnilleen.

■ Teksti ja kuvat: Simo Ojanen

TURUN KIRKKO

JOULUKUU

La 12.12.	klo 18	vigilia, piispa Arseni
Su 13.12.	klo 10	liturgia, piispa Arseni
Ke 16.12.	klo 17	iltarukous
La 19.12.	klo 18	vigilia
Su 20.12.	klo 10	liturgia
To 24.12.	klo 15	vigilia
Pe 25.12.	klo 10	liturgia, Herramme Jeesuksen Kristuksen syntymä
La 26.12.	klo 10	liturgia
Su 27.12.	klo 10	liturgia, Turun seurakunnan joulujuhla

TAMMIKUU

Pe 1.1.	klo 10	liturgia, Herramme Jeesuksen Kristuksen ympärileikkaus
La 2.1.	klo 18	vigilia
Su 3.1.	klo 10	liturgia, slaaviksi (Maksimovski)
Ti 5.1.	klo 18	vigilia
Ke 6.1.	klo 10	liturgia, Herran kaste, suuri vedenpyhitys
La 9.1.	klo 18	vigilia
Su 10.1.	klo 10	liturgia
Ke 13.1.	klo 17	ehtoopalvelus
La 16.1.	klo 18	vigilia
Su 17.1.	klo 10	liturgia
Su 17.1.	klo 14	ehtoopalvelus romaniaksi
Ke 20.1.	klo 17	ehtoopalvelus
La 23.1.	klo 18	vigilia
Su 24.1.	klo 10	liturgia, metropoliitta Ambrosius
Ke 27.1.	klo 17	iltarukous

HELMIKUU

Ma 1.2.	klo 18	vigilia
Ti 2.2.	klo 10	liturgia, Herran temppeliin tuominen
Ke 3.2.	klo 17	iltarukous
La 6.2.	klo 18	vigilia
Su 7.2.	klo 10	liturgia, slaaviksi
Ke 10.2.	klo 17	iltarukous
La 13.2.	klo 18	vigilia
Su 14.2.	klo 10	liturgia
Su 14.2.	klo 18	ehtoopalvelus, sovintosunnuntai
La 15.2.	klo 18	katumuskanoni
Ti 16.2.	klo 18	katumuskanoni
Ke 17.2.	klo 10	paastoliturgia
Ke 17.2.	klo 18	katumuskanoni
To 18.2.	klo 18	katumuskanoni

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

La 19.12.	klo 18	vigilia
Su 20.12.	klo 10	liturgia
To 24.12.	klo 14	ehtoopalvelus
Pe 25.12.	klo 10	liturgia, Herramme Jeesuksen Kristuksen syntymä, Rauman alueen joulujuhla
La 16.1.	klo 18	vigilia
Su 17.1.	klo 10	liturgia
Ke 3.2.	klo 17	iltarukous
Ke 17.2.	klo 18	katumuskanoni

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

Ke 16.12.	klo 17	iltarukous
To 24.12.	klo 13	suuri ehtoopalvelus
La 26.12.	klo 10	liturgia
La 2.1.	klo 18	vigilia
Su 3.1.	klo 10	liturgia
Ke 20.1.	klo 17	iltarukous

La 6.2.	klo 18	vigilia
Su 7.2.	klo 10	liturgia
Ti 16.2.	klo 18	katumuskanoni

EURA, ev.lut. seurakuntatalo

La 16.1.	klo 10	liturgia
----------	--------	----------

LOIMAA, ev.lut. kirkon kappeli

La 9.1.	klo 10	liturgia
---------	--------	----------

UUSIKAUPUNKI, ev.lut. kirkon kappeli

La 19.12.	klo 10	liturgia
La 13.2.	klo 10	liturgia

HARJAVALTA, ev.lut. seurakuntatalo

La 12.12.	klo 10	liturgia
La 23.1.	klo 10	liturgia

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto

puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, turku@ort.fi,
avoinna ma, ti, to klo 10–13, ke klo 14–18, perjantaisin suljettu
Kirkkoherra **Ion Durac**, puh. 040 516 6741, ioandurac@yahoo.com
Seurakuntasihteeri **Leena Petriotis**
Kanttori **Pasi Torhamo**, puh. 040 835 8360, pasi.torhamo@ort.fi
Seurakuntalehtori **Paula Rannikko**, puh. 050 596 0514
Matkakanttori **Jouni Mäkelä**, kotipuh. (02) 250 0137

Pyhäköt:

Turun kirkko, pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443 ,

Isännöitsijä Harri Lahtinen, puh. 050 458 9828

Rauman rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10
Vahtimestari Antti Rosvall, puh. (02) 822 5007

Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124

Salon rukoushuone, pyhän ristin muistolle
Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727

Isännöitsijä Jari Ananin, puh. 044 094 0922

Turun kirkko,
pyhän marttyyrikeisarinna
Aleksandran
muistolle

Herran syntymän odotuksessa

Me ihmiset olemme tottuneet tekemään luokitteluja tärkeysjärjestyksen perusteella. Meille ortodoksisille kristityille pääsiäinen on koko vuoden tärkein juhla, mutta emme kuitenkaan sano, että muut juhlat eivät olisi tärkeitä hengelliselle elämällemme.

Herran syntymä, juhla jota vietämme muuttaman päivän päästä, on tärkeä, koska ilman Jumalan Pojan syntymää ei voisi olla olemassa muita pelastushistorian suu-

ria juhlia. Jouluksi kutsumamme Herran syntymäjuhla on kaupallisuuden varjostama, mikä etäännyttää ihmisen tärkeimmästä puolesta eli hengellisestä puolesta. Tämän takia joulupaasto unohtuu, koska tänä aikana on monia kiireitä ja vaikea ajatella juhlan henkeä.

Paasto on valmistautumista juhlaa varten, siis hengellistä valmistautumista. Vapahtaja syntyi yli 2000 vuotta sitten, jotta ihminen syntyisi uudelleen hengellisesti. Vapahtajan sanat vahvistavat tämän:

”Totisesti: jos ihminen ei synny uudesti, ylhäältä, hän ei pääse näkemään Jumalan valtakuntaa.” (Joh. 3:3)

Näillä ajatuksilla meidän pitää vastaanottaa Herran syntymä. Jos meillä on perhejuhla tai jokin muu tärkeä tapahtuma, valmistaudumme ajoissa, jotta juhla voisi onnistua. Sitäkin enemmän meidän pitää valmistautua näin suureen juhlaan kuin Herran syntymä.

Vaikka nämä muutamat sanat ilmestyvät vain viikkoa ennen Herran syntymää, älkäämme unohtako, että runsaan, jouluruokia sisältävän pöydän rinnalle meidän tulee kattaa sielun hengellinen pöytä, jolla palkitsemme sen vaatimattomuuden, jolla Jumalan Poika tuli maan päälle pelastuksemme tähden.

Hyvää Herran syntymän juhlaa!

Isä **Ion Durac**

Turku Toimintaa ja tapahtumia

LAPSIKUORO

Seurakunnan lapsikuoro (alkaen 7-vuotiaista) harjoittelee kerran viikossa, torstaisin klo 17.30–18.30. Jos olet kiinnostunut toiminnasta, ota yhteyttä kanttori Pasi Torhamoon, puh: 040 835 8360.

SEURAKUNNAN NUORTEN TAPAAMINEN

Tervetuloa kaikki nuoret keskiviikkona 13. tammiukuuta Turun seurakuntasaliin klo 17.30, osoite Yliopistonkatu 19 B 3. Iltarukous kirkossa klo 17.

SEURAKUNNAN JOULUJUHLAT

Sunnuntaina 27.12. liturgian jälkeen joulujuhla seurakuntasalissa. Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita!

TURUN TIISTAISEURA 80 vuotta, ISÄ ION DURAC pappina 30 vuotta

Hiippakuntamme metropoliitta Ambrosius toimittaa liturgian sunnuntaina 24.1. Samassa yhteydessä vietetään sekä Turun Tiistaiseuran 80-vuotisjuhlaa että isä Ion Duracin pappisvihkimyksen 30-vuotisjuhlaa.

- Klo 10 liturgia Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkossa
- Klo 12 juhlaalounas seurakuntasalissa ● Klo 13 juhlatilaisuus alkaa Sydämellisesti tervetuloa!

Isä **Ion Durac**, Turun Tiistaiseura

TIEDOKSI RAUMA:

Raumalla ei ole joulupäivänä 25.12. palvelusta, vaan siellä toimitetaan ehtoopalvelus aattona 24.12. kello 14.

NUORTEN NAISTEN ALEKSANDRA-KERHO

Seurakunnassamme on alkanut nuorten naisten kerho mukavalla joukolla. Kokoonnumme sunnuntai-iltaisin vapaamuotoisesti noin kerran kuussa. Seuraavaksi tapaamme sunnuntaina 10.1. klo 18 seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19 B. Kaikki nuoret naiset tervetuloa mukaan! Tiedusteluihin ja kysymyksiin vastailee Karoliina, puh. 040 582 4854.

ORTODOKSIPIIRI

Turun seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19 B. Ortodoksiapiirissä opiskellaan ortodoksisen kirkkoon ja sen elämään liittyviä asioita. Seuraava kokoontuminen on keskiviikkona 3. helmikuuta iltarukouksen jälkeen. Maaliskuussa kokoonnumme tiistaina 2.3. Kaikki ovat tervetulleita! Tiedustelut ja kysymykset: isä Ion, puh. 040 516 6741.

TURUN SEURAKUNNAN PERHEUUTISIA 16.9.–10.11.2009

TERVETULOJA SEURAKUNTAAN

Cosmei, Oana Elena
Gavrilov, Emil
Gävängän, Olga
Hermunen, Tarja-Marie
Hihnala, Sisko Sinikka
Joutsen, Alvi
Karhu, Tatjana Mihailovna
Keto, Hannu Paavo
Lohiniva, Veera Valentina
Rannikko, Jukka Tapio
Seling, Anton

Taimen, Anniina Serafiina

Taimen, Katariina
Taskinen, Vitali
Vasko-Taimen, Anu Maria

Miehiä 6, naisia 9
Kaikki yhteensä 15,
joista 7 liittynyt seurakuntaan.

KASTETUT

Gavrilov, Emil
Lehtonen, Onni Apollo

Rovio, Julius Emil Iivari
Savva, Karoliina Victoria
Poikia 3, tyttöjä 1
Kaikki yhteensä 4

IKUINEN MUISTO
Pirkkanen, Riika 65 v
Reunamo, Aira Tellervo 81 v
Mitrunen, Esko Tapani 56 v

Miehiä 1, naisia 2
Kaikki yhteensä 2

SVENSKA DISKUSSIONSGRUPPEN

Vi träffas den första måndagen i månaden klockan 17.30 i församlingshemmet. De följande träffarna blir den 11 januari, pga. teofania, den 1 februari, den 1 mars, den 12 april, pga. påsken, och den 3 maj. Träffarna aviseras som vanligt i ÅU på dagbokssidan på tisdag och fredag veckan innan. Väl mött! Barbro Doepel, tfn (02) 235 0121 eller 0400 507 783.

LOIMAAN SEUDUN TIISTASEURA

Pj. Ulla-Maija Lajunen, puh. (02) 253 5270.

VALAMON YSTÄVÄT / TURUN PAIKALLISOSASTO

Pj. isä Ion Durac, puh. 040 516 6741, vpj. Anne Hokkinen, puh. 044 517 8764, siht. Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348, maritta.koskinen@turku.fi

Esitelmätilaisuudet Turun seurakuntasalis-
sa (Yliopistonkatu 19 B) jatkuvat seuraavasti:

- Su 13.12. liturgian jälkeen noin klo 12.30 KS Joensuun piispa Arseni; Kristuksen kuva
 - Ke 20.1. klo 17 alkavan iltarukouksen jälkeen KP Nikean metropoliitta
 - Ke 10.2. klo 17.45 Turun paikallisosaston vuosikokous, jonka jälkeen isä Ion Durac: Katumuksen sakramentti
- Tilaisuudet ovat avoimia kaikille. Tervetuloa mukaan!

RAISION TIISTASEURA

Pj. Anneli Haapaniemi, puh. 050 329 6618, vpj. Terttu Uusitorppa, puh. 050 309 5152, siht. Yrjö Haapaniemi, puh. 040 528 6424, yrjo.haapaniemi@dnainternet.net.

- Tutustuminen Pyhän Henrikin ekumeenisen taide-kappelin ikoninäyttelyyn.
- Vuoden viimeinen tiistaiseura ma 21.12. klo 13 yhteisen jouluruokailun merkeissä, tiedustelut pj.
- Vuosikokous ti 26.1. klo 13 rahastonhoitaja Eila Myllymäellä.

SALON TIISTASEURA

Pj Olli Forssén, puh. 0400 320 632, olli.forssen@pp.inet.fi, vpj. Jari Ananin, puh. 0440 640 922, jari.ananin@dnainternet.net, siht. Maria Lippinen, Supinkatu 8 as. 2, 24100 Salo, puh. (02) 733 5082, 044 264 5565.

KIITOS kuluneen vuoden ahertamisesta. Vuonna 2010 kokoonnumme Salon Pyhän ristin tsasounassa 19.1., 9.2., vuosikokous 23.2. ja 16.3. Kokoukset alkavat klo 18.

RAUMAN TIISTASEURA

Rauman Tiistaiseura, Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Länsikatu 10, Rauma, pj. Ulla Raula, ulla.raula@student.samk.fi, puh. 050 358 1761.

Kokoontuminen joka toinen tiistai. Tarkemmat

tiedot kaupunkilehti Uuden Rauman yhdistyspalstalla.

- 1.12. tutustuminen Hulda Leifsdottirin ateljeehen
- 6.12. praasniekka
- 12.12. joulumyyjäiset
- 12.1. kevätkauden ensimmäinen kokoontuminen

TURUN TIISTASEURA

Pj. isä Ion Durac, puh. 040516 6741, vpj. Kyllikki Kinnari, puh. 040 540 9144, siht. Anne Fomin, Kotiahontie 30, 20960 Turku, puh. 050 544 5213, rose-marie@fomin.fi.

Tiistaiseuran kevätkauden ensimmäinen tiistaiseurailta on ti 12.1.2010 klo 17.30. Tiistaiseura kokoontuu Turun seurakunnan Aleksan-

dra-salissa joka toinen tiistai klo 17.30. Luennot, retket, matkat yms. tapahtumat päivitetään myös seurakunnan ilmoitustaululle ja nettiin. Lämpimästi tervetuloa mukaan iloiseen joukkoomme!

KARJALAN VALISTAJIEN JUHLAPÄIVÄNÄ

Karjalan valistajien yhteistä juhlaa vietettiin la 31.10. kokoontumalla ensin yhdessä liturgiaan Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkkoon ja sen jälkeen hautausmaalle. Veimme ensin seppeleen Turun ev.lut. hautausmaalle Karjalaan jääneiden muistomerkille, jossa rovasti Jouko Kyyrö puhui ja Turun Karjalakuoro lauloi. Tämän jälkeen siirryimme Turun ortodoksiselle hautausmaalle, jossa isä Ion Durac ja kanttori Pasi Torhamo toimittivat litanian. Seppeleitten

Arsenin ikoninäyttely Taidekappelissa

HEIKKI JÄÄSKELÄINEN

Marraskuun puolivälissä avattiin Turun ekumeenisessa Taidekappelissa ikoninäyttely, johon piispa **Arseni** on valinnut laajasta tuotannostaan 12 ikonia. Vanhin ikoni on maalattu jo vuonna 1985, uusimmat ovat tätä vuodelta.

Näyttelyn erikoisuutena on taidekappelin isän, taiteilija **Hannu Konolan** toimuksesta maalattu kappelin nimikkopyhimystä, marttyyripiispa Henrikiä esittävä ikoni.

Marttyyripiispa Henrikin ikonin suunnittelussa piispa Arseni on käyttänyt esikuvina keskiaikaisia veistoksia ja Tampereen historiallisessa museossa säilytet-

tävää Urjalan alttarikaappia, jossa piispa Henrik on esitetty kuvallisessa muodossa. Kun arkkipiispat **Leo** ja **Jukka Paarma** sekä piispa **Teemu Sippo** tekevät ensi vuoden tammikuussa ekumeenisen pyhiinvaelluksen Roomaan, luovuttavat he paavi **Benedictukselle** vastaavan ikonin.

Puuarkkitehtuuristaan kansainvälisesti palkittu Taidekappeli tarjoaa erinomaiset puitteet ikoneihin tutustumiseen ja niiden ääressä hiljentymiseen.

Piispa Arsenin ikoninäyttely on avoinna helmikuun loppuun asti Taidekappelin aukioloaikoina ma-pe 11-16, to 11-18.30, la-su 12-15.

■ Anne Hokkinen

laskun jälkeen meidät kutsuttiin Turun Karjalatalolle kahvitilaisuuteen, jossa saimme nauttia Hellä Rantalan koskettavasta lausuntaesityksestä ja kuoron kauniista laulusta. Muistelimme pyhiä Sergeitä ja Hermania ja kaikkia tuonilmaisiin kutsuttuja rakkaitamme sanoilla "Olkaa iäti muistetut, te autuuteen kutsutut".

TURUN TIISTASEURA KIITTÄÄ

Turun Tiistaiseura kiittää lämpimästi KP Nikean metropoliittaa Johannesta saamastaan arvokkaasta ikoni- ja käsiristilahjoituksesta ja toivottaa hänelle onnea uuteen kotiin. Ikoneita tullaan laittamaan esille seurakuntasaliin ja käsiristit on jo annettu kirkkoon palveluskäyttöön.

■ Tiistaiseura vietti tavallista juhla-lisemmän tiistaiseurailan 12.11., kun saimme onnitella peräti kolmea syntymäpäiväsankaria. Viivi Lehtorannalle ja Johannes Halmeentaukselle on molemmille kertynyt vuosia 80 ja Kyllikki Kinnarille 70 vuotta (kuvasa vas. Viivi, Kyllikki, Johannes ja kirkkoherra Ion Durac). Monia armonikkaita vuosia!

Kristus syntyy, kiittäkää!

Joulun on jo ovella ja jännitys korkealla. Tänä vuonna askartelimme kotiin paastonajan joulukalenterin. Se olikin hyvä oivallus, luokkuja on saanut avata yhdestä kalenterista jo marraskuun 15. päivästä alkaen. Paastokalenterista paljastuu joka päivä pieni tehtävä tai ajatus, jotka kaikki liittyvät joulun odotukseen: Harjoitellaan yhdessä joululaulu, käydään kävelyllä hautausmaalla, leivotaan pipareita, tehdään joulukortit, mennään katsomaan ilotulitusta...

Syksyllä perhetoiminnassa kokeiltiin jälleen lasten lauantaikerhoa. Mukavan kokoinen lapsiryhmä kokoontuikin seurakuntatalon kerhuhuoneelle. Tämän lauantaikerhon aiheena olivat enkelit. Tarkasteltiin enkelien kuvia erilaisista ikoneista ja mietittiin enkelien tehtävää. Lapsille enkeli on entuudestaan tuttu ja tärkeä, jokainen sai merkitä kuvaan, missä oma enkeli on, ja useimmilla se oli vuoteen vie-

ressä valvomassa unta.

Askartelimme omat enkelit, ja lopuksi syötiin eväitä ja jutusteltiin mukavia.

Keväällä järjestetään vastaavanlainen lauantaikerho. Siitä tiedotetaan tarkemmin vuoden ensimmäisessä Analogissa ja seurakunnan verkkosivuilla.

Kerhon tarkoitus on tarjota myös vanhemmille hetki omaa aikaa: Kerhoon ovat tervetulleita kaikki lapset, jotka hetkisen pärjäävät lapsiryhmässä ilman omaa vanhempaa! Toki pienemmätkin voivat tulla mukaan yhdessä tutun aikuisen kanssa.

Pääsiäisenä järjestetään jo perinteinen lasten pääsiäinen ja kevätretkikin on suunnitelmassa. Mennään Saloon tutustumaan tsasunaan ja puuhastelemaan yhdessä salolaisten lastenkerholaisten kanssa.

Iso kiitos kaikille lapsille ja perheille, jotka olette olleet mukana tämän syksyn toiminnassa, toivottavasti kevään tapahtu-

missa taas tavataan ja mukaan tulee myös uusia lapsia ja perheitä.

Onko Sinulla kysymyksiä toiminnasta tai ideoita ja toiveita perhetoiminnasta?

Ota rohkeasti yhteyttä: maria.hokkinen@abo.fi tai hannele.kontsas-vahasilta@punainenristi.fi.

Lämmöllä

Lapsi- ja perhetyötoimikunta

Iltarukous

Herra, meidän Jumalamme! Anna minulle sinun hyvyytesi ja rakkautesi tähden anteeksi syntini, jotka olen tänä päivänä tehnyt teoin, sanoin ja ajatuksin. Anna minulle rauhallinen ja levollinen uni. Lähetä suoje-lusenkeli suojelemaan ja suojelemaan minua kaikesta pahasta, sillä sinä olet meidän sielujemme ja ruumiittemme varjelija, ja sinulle me kunniaa kannamme, Isä, Poika ja Pyhä Henki, nyt, aina ja iankaikkisesti. Aamen.

Turun pääkirkkoon uusi isännöitsijä

Tultuani töihin keväällä 2007 ensimmäisiin seurakunta-aktiiveihin, joihin tutustuin, oli pääkirkonisännöitsijä **Harri Lahtinen**. Huomasin välittömästi, että hän hoiti isännöintitehtävää suurella sydämellä ja alusta asti arvostin hänen panostaan seurakuntamme hyväksi. Myös hänen olemuksensa ja tapansa toimia kirkonisännöitsijänä olivat ihailtavia. Harrin vaimo **Aila** toimi kirkossamme apulaisisännöitsijänä, ja hänkin panosti

omalla osuudellaan aktiivisesti seurakuntamme toimintaan. Valitettavasti kesällä

■ Isännöitsijä Eila Sintonen.

kuulimme ikävän uutisen: Lahtiset olivat muuttamassa pääkaupunkiseudulle! Jättimme Harrille ja Ailalle hyvätstit syksyn aikana, mutta jäämme odottamaan heidän paluutaan takaisin Turkuun (Toivottavasti ei ole vain toiveajattelua!).

Seurakunnanvaltuusto vahvisti marraskuussa kokouksessaan uuden pääkirkonisännöitsijän nimittämisen. Tehtävään valittiin valtuuston jäsen **Eila Sintonen**, joka on toiminut apulaisisännöitsijänä kirkossamme. Eila on 63-vuotias ja asuu Aurassa. Hän toimii aktiivisesti Turun tiistaiseurassa ja diakoniatoimikunnassa.

Leena Petriotis, seurakuntas sihteeri

Väritä oma ikonisi, pienestä mallikuvasta naet, mitä värejä ikonisi tarvitsee.

Lapset ja nuoret

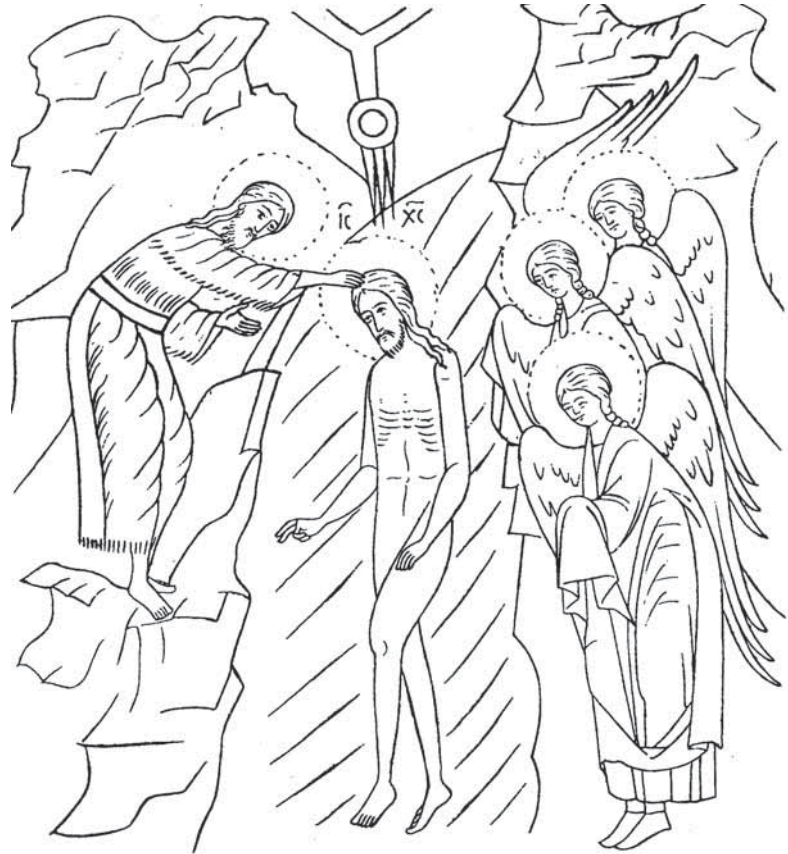
Lastensivujen toimitus:
Leena Lomu, puh. 040 707 6715,
leena.lomu@hotmail.com

Herran kaste - teofania eli Jumalan ilmestyminen 6.1.

Herran kaste eli teofania on joulujän huipentuma, johon joulun pyhät päättyvät, ja siitä tulee nimitys loppiainen. Teofaniaa kutsutaan myös epifaniaksi tarkoittaen valon juhlaa eli oikean uskon ja tiedon valkeuden antamista ihmisille. Se on "valaistumisen päivä".

Herran kaste on yksi ortodoksisen kirkon 12 suuresta juhlasta, ja se on pääsiäisen ja helluntain ohella vanhin kristillisistä juhlista. Kasteen juhlaa vietettiin 300-luvulle saakka yhdessä Kristuksen syntymäjuhlan kanssa. Teofania-nimitys viittaa siihen, että kasteessa Pyhä Kolminaisuus ilmestyi ihmisille, ja kasteen jälkeen Kristus aloitti julkisen toimintansa. Teofaniassa Jumala tulee ihmiseksi ja ihmisluonto pyhittyy. Juhlassa toimitetaan suuri vedenpyhitys joko kirkossa sisällä tai ulkona veden äärellä, jonne mennään ristisaatossa. Pappi siunaa vedet ristinmuotoisesti upottaen kunniallisen ristin veteen laulaen juhlan troparia: "Jordanissa kastettaessa sinua, oi Herra, tapahtui, että ihmiset kumarsivat Pyhää Kolminaisuutta, sillä Isän ääni todisti sinusta nimittäen sinua rakkaaksi Pojaksensa/ ja Henki kyyhkysen muodossa vahvisti sen sanan totuuden./ Kunnia olkoon sinulle, Kristus Jumala, joka ilmestyit ja valistit maailman."

Alkukirkolla oli tapana kastaa katekumeenit eli opetettavat teofanian iltapäiväluokassa, näin kaste kertoi kaikille ihmiskunnan henkisestä valaistumisesta. Kirkon opetuksen mukaan pelastus ja synneistä puhdistuminen

on mahdollista vain Pyhän Hengen armon voimalla. Käynti kasteastian ympäri merkitsee ainaista liittoa Kristuksen kanssa. "Niin monta kuin teitä on Kristukseen kastettu, te olette Kristukseen pukeutuneet. Halleluja."

Teofanian ikonissa taivaasta laskeutuu kolme sädettä Pyhän Kolminaisuuden vertauskuvana. Kristus seisoo keskellä alastomana, mikä

korostaa hänen täydellistä ihmisyyttään. Kristuksen pään päällä on Johannes Edelläkävijän oikea käsi, joka on sakramentaalinen ele kasteen toimituksesta. Enkelit kantavat käsissään Kristuksen vaatteita.

Raamatunkohtia juhlasta: Matt. 3:13-17, Matt. 4:16, Mark. 1:9-11, Luuk. 3:21-22.

Leena Lomu

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

Enkelivisan 5/09
ratkaisu:
ISÄNPÄIVÄ

1. Kuinka kauan joulupaasto kestää?

K) 15.11.–24.12.

L) 13.–24.12.

D) viikko ennen joulua

2. Alun perin Kristuksen syntymäjuhlaa vietettiin

U) 1.9. kirkkovuoden aloittavana päivänä

Y) juhlaa on vietetty aina 25.12.

I) 6.1. teofanian eli Jumalan ilmestymisen juhlan kanssa

3. Syntymäjuhlan kanonisia tekstilähteitä löytyy

I) Matteuksen ja Luukkaan evankeliumeista

A) Markuksen ja Johanneksen evankeliumeista

E) Vanhan testamentin apokryfikirjoista

4. Kuka ilmoitti Joosefille, että Marian lapsi on lähtöisin Pyhästä Hengestä?

H) Maria kertoi sen itse

T) enkeli ilmestyi unessa

R) vanhurskas Simeon

5. Missä Jeesus lapsi syntyi?

V) tallissa

P) majatalossa

T) luolassa

6. Kenelle enkeli ilmoitti ensimmäisenä Vapahtajan syntymästä?

Ä) itämaan tietäjille

Ä) paimenille

Ö) ylipapeille ja lainopettajille

7. Miksi kuningas Herodes pyysi tietäjiä etsimään lasta?

X) hän halusi kumartaa juuta-

laisten kuningasta

S) hän halusi antaa kalliita lahjoja

K) hän halusi surmata lapsen

8. Joulun liturginen väri:

A) punainen ja vihreä

Ä) valkoinen ja kulta

Ä) sininen ja hopea

9. Kenen juhlaa toisena joulupäivä eli 26.12. vietetään?

A) Jumalansyntyttäjän

O) pyhien isien muistoa

M) enkeleiden

Julian päiväkirjasta 6/09

Meil oli seurakunnan puurojuhla Pyhän Lucian päivänä ja mä sain kantaa ikonia kynttiläkruunu päässä. Lapset ja nuoret oli pukeutunu valkeisiin ja piti kädessään tuohuksia. Palveluksen päätyttyä kuljettiin Lucianeidon ja kynttiläkruueen johdattamana seurikselle laulaen Lucian lauluja. Joonatan oli nolona, kun se oli Luciaa seuraava tähtipoika tötterö päässä. Mulle se vinoili, et mä oon valopää. Olihan se kiva esiintyä pääroolissa, mut ei sitä kuitenkaan voinu ajatella leikinä tai edes näytelmänä. Siinä tuli tunne jostain herkemmästä ja syvemmästä asiasta. Mä olin "valonlähettiläs", joka toi iloa ihmisten sydämiin. Pikku Anton oli tosin kiinnostunein tarjolla olleista Lucia-pullista☺

Roolini takia jännitin ja luin paljon tuosta neitsytmartyyrista. Kuinka voimakas usko voikaan olla, jotta on valmis uhraamaan henkensä sen puolesta. Uskonvainoissa Lucia sokaistiin ja yritettiin polttaa roviolla, mutta Jumala suojele hänet tulelta. Lopulta eräs sotilas iski miekan Lucian vatsaan ja veri värjäsi valkoisen leningin punaiseksi. Punainen vyö siis kuvaa Lucian vuodattamaa verta. Tämä tapahtui 13.12.304 jKr. Sisiilian Syrakusassa.

Nuo marttyyrien ja muiden pyhien elämäkerrat ovat joskus tosi järkyttäviä. Ei se elämä varmaan tuolloin ollut yhtään jummempaa kuin nykyisin. Toki sivistystaso oli erilainen, mutta nytkin koko ajan jossain päin maailmaa soditaan. Päivittäin joku joutuu väkivallan uhriksi. Eniten järkyttää viattomat ja puolustuskyvyttömät

uhrit. Kerran satuin katsomaan telkkarista kun siinä haastateltiin kahta liki 30-kymppistä naista, jotka olivat lapsuudessaan kokeneet alkoholistivanhempien laiminlyönnin pahimmalla mahdollisella tavalla. Vanhin kolmesta lapsesta oli ekaluokkalainen ja nuorin pinnasankiyässä. Käytännössä tuo vanhin lapsi joutui huolehtimaan

toisista eikä jääkaapissa ollut paljon muuta kuin valo. Vanhempien remmi oli herkässä, eikä siihen ollut aina edes syytä. Lopulta heidän isä tappoi äidin ja mikä surullisinta, se oli niiden lasten pelastus, koska he pääsivät lastenkotiin ja myöhemmin sijaisperheeseen. Tosin nuorimmainen teki itsemurhan aikuisuuden kynnyksellä, koska ei muistanut eikä osannut käsitellä pahaa oloaan. Usein ajattellaan, että se pienin kärsii vähiten kun eihän se muista, mutta välttämättä näin ei ole.

Ennen joku ruttoepidemia tai keuhkotauti kaatoi kansaa, nyt sikainfluessa saa kaikki pelkäämään kuolemaa. Loppujen lopuksi maailma ei ole paljon muuttunut, koko ajan on joku kaaos. Jumala lähettää vitsauksia eri tavalla eikä profettojen välityksellä kerrota enää tulevista tapahtumista vaan ne katsotaan telkkarista tai luetaan netistä. Jos joku kertoo jostain tulevaa, niin se leimataan heti pöpiksi tai muuten hihhuliiksi. Kuka uskaltaa enää avata suutaan? Enkeleiden näkijätkin luokitellaan skitsofreenisiksi. Suvaitsevaisuus ja tietynlainen usko on hävinnyt.

Teksti: **Leena Lomu**
Piiros: **Klaudia Honkamäki**

Helsingin metropoliitan joulutervehdys

Oi Kristus, mitä lahjoja toisimme sinulle...

"Oi Kristus, mitä lahjoja toisimme sinulle, kun sinä tulit meidän tähtemme ihmisenä maan päälle? Sillä kaikki sinun luotusi kiittävät sinua: enkelit tuovat ylistysveisun, taivaat tähden, tietäjät lahjansa, paimenet hämmästelynsä, maa luolan, erämaa seimen ja me ihmiset neitsytäidin."

Ihmiset ja muu luomakunta ovat yhdessä kohtaamassa Kristusta. Kuten tässä jouluveisussa laulamme, kukin osallistuu pelastuksen lahjaan oman erityislaatunsa mukaan.

Joulun ihme alleviivaa sakramentaalista näkemystä maailmasta. Jumala itse tuli ihmiseksi pyhittääkseen koko maailman.

Jumala tuli Kristuksessa ihmiseksi filantropiasta, rakkaudesta ihmissukua ja maailmaa kohtaan. Näin hän antoi koko todellisuu-delle syvemmän, jopa ainutkertaisen sisällön ja tarkoituksen.

Mutta koska ihminen oli langennut, joulun sisältöön sisältyy myös sanoma pelastuksesta. Ihmisen heikkouden ja lankeemuksen vuoksi tapahtui Kristuksen ilmestyminen, jotta kaikki kuolevainen voisi uudistua. Kirkkolaulun sanoin "Kristus ilmestyi koko luomakuntaa uudistamaan." Kirkkoisä Basileios Suuri sanoi, että Kristuksen syntymä ei ole vain "ihmiskunnan syntymäpäivä" vaan koko luodun maailman uusi alku.

Tänä päivänä meidän tehtävämme on osallistua tähän ihmeeseen kahdella tavalla. Saamme ponnistella oman henkisen ja hengellisen kasvun tietä. Viisauteen kasvaminen kokonaisvaltaisella tavalla sisältää jatkuvaa oppimista, hiljentymistä, panostamista sisäisen ihmisen kirkastumiseen.

Yhtä hyvin siihen kuuluu työ ja ponnistelu yhteiseksi hyväksi. Rakkaus toisiin ihmisiin ja luomakuntaan on aina yhteisöllistä. Se sisältää myös uhrautumista ja osallisuutta ympärillämme olevan kivun ja kärsimyksen lievittämiseen.

Kun sitä teemme, joulun valo ja kirkkaus säteilevät entistä syvemmin meissä ja ympärillämme.

*Toivotan Analogin lukijoille
joulurauhaa ja iloa, siunauksellista uutta vuotta!*

Ambrosius

Turun lasten launtaikerho askarteli
jouluenkelit, ks. s. 57.